

На основу чл. 130 и чл. 205. тачка 37. Статута Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу, на предлог Комисије за обезбеђење квалитета на ФИЛУМ-у, Наставно-научно-уметничко веће ФИЛУМ-а на седници одржаној дана 29. 12. 2016. године, донело је

ОДЛУКУ

I **УСВАЈА СЕ** Извештај о самовредновању Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу, у периоду од 1.10.2013.- 30.09.2016. године.

II Извештај о самовредновању ФИЛУМ-а је саставни део ове Одлуке.

Образложење

Правни основ за доношење ове Одлуке садржан је у чл. 130 Статута Факултета, на основу кога је уређено да Факултет спроводи поступак самовредновања и оцењивања квалитета студијских програма, наставе и услова рада у интервалима од највише три године. Наставно-научно-уметничко веће Факултета именовало је Комисију за обезбеђење квалитета из реда наставника и сарадника Факултета, ненаставних радника и представника студената која је припремила предлог Извештаја о самовредновању ФИЛУМ-а у периоду од 1.10.2013.- 30.09.2016. године.

У складу са чл. 205. Статута Факултета, Наставно -научно-уметничко веће на седници одржаној дана 29. 12. 2016. године разматрало је поднети предлог Извештаја и донело Одлуку као у диспозитиву.

Декан Факултета,

Радомир Томић, редовни професор

Доставити:

- др Дарку Хинићу, доценту, председнику Комисије,
- објавити на сајту Факултета.

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
ФИЛОЛОШКО-УМЕТНИЧКИ ФАКУЛТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ

ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ
И ОЦЕЊИВАЊУ КВАЛИТЕТА
- за период 2013-2016. -

Крагујевац, 2016.

САДРЖАЈ

Поступак самовредновања
Субјекти поступка самовредновања
Опис поступка самовредновања
Методологија

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ФАКУЛТЕТУ

1. Преглед развоја Факултета
2. Сумарни приказ актуелног стања
3. Мисија и визија Факултета

ПРОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА КВАЛИТЕТА

1. Стандард 1. Стратегија обезбеђења квалитета
2. Стандард 2. Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета
3. Стандард 3. Систем обезбеђења квалитета
4. Стандард 4. Квалитет студијског програма
5. Стандард 5. Квалитет наставног процеса
6. Стандард 6. Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада
7. Стандард 7. Квалитет наставника и сарадника
8. Стандард 8. Квалитет студената
9. Стандард 9. Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса
10. Стандард 10. Квалитет управљања и квалитет ненаставне подршке
11. Стандард 11. Квалитет простора и опреме
12. Стандард 12. Финансирање
13. Стандард 13. Улога студената у самовредновању и провери квалитета
14. Стандард 14. Систематско праћење и периодична провера квалитета
15. Општа оцена испуњености стандарда са предлогом будућих мера

ПРИЛОЗИ

1. Списак прилога
2. Прилози

Поступак самовредновања

Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу је током академске 2007/2008. године спровео први поступак самовредновања у свим областима обезбеђења квалитета предвиђених Законом о високом образовању, Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа, Правилником о самовредновању и Правилником о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета студија на Филолошко-уметничком факултету Универзитета у Крагујевцу.

Други поступак самовредновања на Филолошко-уметничком факултету спроведен је током 2013. године у складу са поменути стандардима и препорукама.

Трећи поступак, чији је овај Извештај резултат, спроведен је током 2016. године и односи се на период од 01. октобра 2013. (почетак школске 2013-2014. године) до 30. септембра 2016. (крај школске 2015-2016. године).

Субјекти поступка самовредновања

Поступком управља Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета коју чини: шест чланова представника наставника и сарадника, четири из реда ненаставног особља и четири представника студената. Ова Комисија је координисала прикупљање, спровела анализу и синтезу података, као и писање самог Извештаја.

У прикупљању података учествовала су сва три одсека, све катедре и сви релевантни органи, тела и службе Факултета. Послове обраде података обавила је Комисија уз помоћ Службе за организацију наставе и студентска питања, Службе за правне и опште послове, Службе за финансијско-материјалне послове и Службе за техничке послове.

Опис поступка самовредновања

Поступак самовредновања спроведен је у складу са Правилником о самовредновању Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу.

У складу са дефинисаним захтевима Комисија је утврдила план поступка самовредновања и дефинисала: циљеве, субјекте самовредновања, њихову одговорност и задужења, методологију прикупљања података и временску динамику.

Након тога, спроведена су потребна анкетирања и други поступци за прикупљање података, извршена обрада и анализа података и припремљени извештаји о резултатима спроведених поступака. Обраду података извршили су запослени у Центру за информатичку и издавачку делатност Факултета.

У завршној фази, на основу расположивих података Комисија је припремила Нацрт Извештаја о самовредновању. На заједничком састанку чланова Комисије, декана и продекана Факултета, разматран је Нацрт који је допуњен предлозима свих страна које су учествовале у дискусији. Предлога Извештаја прослеђен је на усвајање Наставно-научно-уметничком већу Филолошко-уметничког факултета, које је усвојило Извештај о самовредновању на седници 29.12.2016. године.

Методологија

У новом циклусу самовредновања, осим већ развијене методологије из претходне самоевалуације Комисија се ослањала на Упутство за припрему Извештаја преузето са сајта КАПК-а. Анализе су се пре свега базирале на праћењу промена раније установљених параметара и поређењу података са ранијим резултатима, и појединим новим параметрима.

Тако су у поступку самовредновања коришћени следећи извори и методе за прикупљање података: анализа службене документације и извештаја стручних служби, стручних тела и руководећих органа факултета, квантитативне и квалитативно-дескриптивне анализе, дискусије у оквиру Комисије и стручних тела факултета, као и анкетаирање. Самовредновање је засновано на холистичком приступу, а примењена методологија омогућила је да се из различитих перспектива сагледа квалитет студијских програма и наставног процеса, исходи учења, услови рада студената, наставника и сарадника, рад факултетских служби, и на тај начин стекне целовит и објективни увид у све области квалитета.

Основни метод за анализу и процену параметара квалитета била је SWOT анализа (анализа снага, слабости, могућности и опасности), која нуди јасан оквир за формулисање корективних мера и активности за побољшање квалитета у релевантним сегментима.

Једна од кључних метода за прикупљање података била је анкетаирање студената и других релевантних група испитаника (наставно и ненаставно особље). Непосредни циљ анкетаирања био је да се испита како поједине групе испитаника перципирају квалитет студија, наставе, услове студирања и рада на Факултету, како би се тачно и објективно проценио квалитет рада и утврдило у којим сегментима делатности квалитет рада није на задовољавајућем нивоу, као и да се предвиде адекватне корективне мере за превазилажење уочених слабости.

У претходној и овој години (школска 2015/2016. и почетак 2016/2017.), спроведене су две анкете о студентској евалуацији наставе и наставника, једно анкетаирање студената о квалитету студијских програма, раду стручних и административних јединица, једно анкетаирање наставног и ненаставног особља о раду управљачких структура, стручних и административних јединица и анкета свршених студената о стеченим компетенцијама и квалитету студија. Све анкете су спроведене према одредбама Правилника о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета студија на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу.

Непосредну реализацију евалуационих анкета спровео је Центар за информатичку и издавачку делатност, који је електронске анкетне формуларе поставио на сајт Факултета, као и Студентски парламент и Комисија који су реализовали анкетаирање у штампаном облику. Извештаје о резултатима разматрала је Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета, декан, Декански колегијум и катедре.

У прикупљању података о успеху студената на испитима и о студирању, коришћене су базе података из службене евиденције коју води Служба за организацију наставе и студентска питања. Обрада и презентација података вршена је према упутствима и уз надзор Комисије.

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ФАКУЛТЕТУ

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ФАКУЛТЕТУ

Назив високошколске установе	Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу
Адреса	Јована Цвијића б. б.
Web адреса	www.filum.kg.ac.rs
e-mail	filum@kg.ac.rs, cabfilum@kg.ac.rs
Образовно-научно поље	Друштвено-хуманистичке науке
Образовно-уметничко поље	Уметност

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу (у даљем тексту: Факултет) самостална је високошколска образовно-научна и образовно-уметничка установа са својством правног лица, у саставу Универзитета у Крагујевцу, са правима и обавезама које му припадају на основу Закона о високом образовању и Статута Филолошко-уметничког факултета. Факултет је матичан за већи број ужих научних, односно ужих уметничких области.

Факултет је регистрован код Трговинског суда у Крагујевцу, ФИ–716-02, 7. јуна 2002. Матични број јединственог регистра Факултета је 17429108. Шифра делатности 85.42.

1. Историјска ретроспектива

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу представља јавну образовну установу која се бави наставно-научном, наставно-уметничком, научно-истраживачком, уметничком и издавачком делатношћу. Својим јавним деловањем непосредно утиче на развој и демократизацију друштва.

Факултет је основан 2002. године Одлуком Министарства Владе Републике Србије, 05 број 612–5261/2002, од 18.априла 2002. године као академска јединица Универзитета у Крагујевцу.

Од самог оснивања Факултет има сложену структуру која обухвата научне, уметничке и образовне програме из друштвено-хуманистичких наука и уметности.

Унутрашња организација Факултета заснива се на одсецима који су настали из наставних одељења факултета Универзитета у Београду: Филолошког факултета (Одсек за филологију), Факултета музичке уметности (Одсек за музичку уметност), Факултета примењених уметности (Одсек за примењену и ликовну уметност). Одсеци функционишу као релативно самосталне јединице које се интегришу у Факултет. Сва три одсека Факултета често сарађују на заједничким пројектима, попут организовања различитих културних догађања, изложби, књижевних вечери и слично. Постигнути резултати на пољу друштвено-хуманистичких наука, као и на пољу уметности у потпуности оправдавају постојање Факултета и визију за његов даљи напредак.

На Филолошко-уметничком факултету је од оснивања до тренутка усвајања овог Извештаја дипломирало 3240 студента, на сва три нивоа студија.

2. Сумарно приказ актуалног стања

Према Статуту, Факултет организује и остварује основне академске студије, мастер академске студије и докторске академске студије.

На Факултету се тренутно реализују студије по Закону о универзитету (основне академске студије) и студије по Закону о високом образовању. У оквиру студија по Закону о високом образовању реализују се 23 студијска програма. Студије према наставном плану по Закону о високом образовању реализују се на нивоу основних академских студија у четворогодишњем трајању, мастер академских студија (1 година), као и на три програма докторских студија: Докторске студије из филологије: Наука о језику и књижевности и Српски језик и књижевност, као и Извођачке уметности: Хармоника. Основне студије тренутно похађа 1331 студент (на све четири године), мастер студије 272 студента, док докторске студије похађа 25 студената (Табела 2.1).

Табела 2.1. Укупан број студената по годинама и нивоима у тренутку усвајања Извештаја

Основне студије				Мастер студије	Докторске студије		
I	II	III	IV	I	I	II	III
305	277	268	481		10	9	6
1331				272	25		

На Факултету се организује научно-истраживачки рад у областима друштвено-хуманистичких наука (Филолошке науке) и уметнички рад у пољу уметности (Музика и извођачке уметности, Примењене и ликовне уметности и дизајн). Резултати поменутих истраживања публикује Факултет.

У извођењу наставе на Факултету учествују 124 наставника у радном односу (дистрибуција по наставничким звањима и одсецима у Табели 2.2.) и 82 стално запослена у сарадничким звањима (дистрибуција по сарадничким звањима и одсецима у Табели 2.3.). По уговору о ангажовању у настави учествују 63 наставника (26 редовних професора, 21 ванредни професор, 16 доцентата), као и два сарадника (1 асистент и 1 наставник стручног предмета).

Табела 2.2. Број наставника у сталном радном односу према звањима и одсецима

	Одсек за филологију	Одсек за музичку уметност	Одсек за примењену и ликовну уметност
Редовни професори	8	9	5
Ванредни професори	10	15	7
Доценти	27	27	16

Табела 2.3. Број стално запослених сарадника по звањима и одсецима

	Одсек за филологију	Одсек за музичку уметност	Одсек за примењену и ликовну уметност
Асистенти	21	7	8
Виши лектори	11	/	/
Лектори	9	/	/
Виши уметнички сарадници	/	2	1

Уметнички сарадници	/	4	/
Наставници стручног предмета	/	3	2
Наставници страног језика	2	1	1
Сарадници у настави	4	3	3

Ненаставно особље чини укупно 37 стално запослених радника различитог профила, и то са стручном спремом: 1 са високом стручном спремом (магистар), 3 са високом стручном спремом (мастер), 13 са високом стручном спремом, 3 са вишом стручном спремом, 9 са средњом стручном спремом, 1 високо квалификовани радник, 6 квалификованих радника и 1 неквалификовани радник.

Организација наставе се одржава у просторијама које је Факултет закупио за одвијање наставе и осталих делатности прописаних Статутом Факултета, у складу са Законом и Стандардима. Запослени и студенти и надају се да ће у догледној будућности питање зграде Факултета бити решено.

3. Мисија и визија

Мисија Факултета, која се обезбеђује усвојеном Стратегијом, јесте достизање високих академских стандарда и обезбеђивање стицања знања и вештина у складу са потребама друштва и пројектованим националним развојем. Мисија Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу је да као референтна образовно-научна и образовно-уметничка установа у региону организује, спроводи и перманентно унапређује све видове и нивое високошколског образовања и научноистраживачки, уметнички и стручни рад у областима друштвено-хуманистичких наука и пољу уметности у складу са највишим стандардима квалитета. Како би остварио своју мисију, Факултет је трајно опредељен и тежи унапређењу квалитета високог образовања, развоју и унапређењу квалитета својих програма и процеса и укључивању Факултета као водеће, врхунске и савремене установе у јединствен европски простор високог образовања.

Визија Факултета у Крагујевцу огледа се у достизању високог нивоа квалитета студијских програма, наставног процеса, научноистраживачког, уметничког и стручног рада, кроз перманентно унапређивање целокупне делатности и развијање културе квалитета, што ће омогућити да Факултет постане препознатљива, модерна и атрактивна високошколска институција у региону, упоредива са институцијама сличног профила и капацитета, која ужива поверење студената, послодаваца, оснивача и друштва у целини.

ПРОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА

Стандард 1. Стратегија обезбеђења квалитета

Високошколска установа утврђује Стратегију обезбеђења и унапређења квалитета која је доступна јавности. Ова стратегија је усклађена са вредностима и принципима савременог европског универзитетског образовања, и стандардима Националног савета за високо образовање који проистичу из тих принципа.

1.1. Опис стања

Као један од резултата претходног циклуса самовредновања Савет Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу донео је 2013. [Стратегију обезбеђења квалитета Филолошко-уметничког факултета \(Прилог 1.1.](#) у даљем тексту: Стратегија). Овим основним и општим развојним документом у области обезбеђења квалитета, дефинисани су мисија, визија, циљеви, опредељења и принципи институционалног система обезбеђења и унапређења квалитета, утврђене су области, мере и субјекти система обезбеђења квалитета, као и начин операционализације система обезбеђења квалитета у облику Акционог плана.

Стратегија представља трајни документ који садржи и обавезу Факултета да га периодично преиспитује и (према потреби) модификује и допуњава. У оквиру Стратегије посебно су издвојене [Мере и Субјекти обезбеђења квалитета \(Прилог 1.2.](#) извод из Стратегије). Она представља и основу за израду [Акционог плана за спровођење стратегије обезбеђења квалитета 2016-2019.](#) (Прилог 1.3. у даљем тексту Акциони план).

Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета Факултета предузела је низ радњи у процесу припреме новог трогодишњег Акционог плана, истовремено испуњавајући активности предвиђене тренутно важећим планом за период 2013-2016.

1.2. Мисија и визија

Мисија и визија Факултета дефинисани су Стратегијом, а огледају се у достизању високих стандарда квалитета образовног, научноистраживачког односно уметничког и стручног рада, као и обезбеђење стицања знања и вештина у складу са потребама друштва. У циљу остварења мисије, Факултет се у Стратегији обавезао да трајно тежи унапређењу квалитета и развоју својих програма, што ће водити укључењу Факултета, као водеће, савремене установе, у јединствени европски простор високог образовања, и дати допринос развоју друштвене заједнице.

Обезбеђењем и сталним унапређивањем квалитета тежи се достизању највишег нивоа квалитета студијских програма, наставног процеса, научноистраживачког односно уметничког и стручног рада, перманентном унапређењу целокупне делатности и развијању културе квалитета, што ће омогућити да Факултет буде модеран и атрактиван европски факултет, упоредив са истакнутим факултетима у региону сличног профила и капацитета.

1.3. Циљеви

Дугорочни циљеви који се спроводе Стратегијом обезбеђења квалитета су:

- континуирано **унапређење квалитета студијских програма,**
- континуирано **унапређење квалитета наставе и наставног процеса,**

- повећање **ефикасности студија** применом мера за обезбеђење квалитета,
- континуирано унапређење **научноистраживачког рада наставног особља**,
- континуирано унапређење **уметничког рада наставног особља**,
- континуирано унапређење **квалитета простора и опреме**,
- континуирано унапређење **квалитета управљања Факултетом и ненаставне подршке**,
- обезбеђивање **значајне улоге студената** у процесу континуираног унапређења квалитета,
- систематско праћење, периодична провера и континуирано **унапређење система квалитета** на Факултету,
- континуирано унапређење међународне и међуфакултетске сарадње, и повећање мобилности наставника и студената ради размене искуства и подизања квалитета рада.

Стратегијом су дефинисане следеће **области** у којима се прати, контролише и унапређује квалитет: студијски програми, наставни процес, наставно особље, научноистраживачки и уметнички рад, оцењивање студената, уџбеници и литература, библиотека и информатички ресурси, простор и опрема, ненаставно особље, процес управљања, јавност у раду и финансирање.

Субјекти обезбеђења и унапређења квалитета које наводи Стратегија су: Савет факултета, Наставно-научно-уметничко веће факултета, студенти, наставници, сарадници у оквиру већа катедри и одсека, ненаставно особље, Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета Факултета и Студентски парламент.

Стратегија предвиђа и **мере** за контролу и унапређење квалитета:

- утврђивање области обезбеђења квалитета (горе наведене),
- самовредновање и оцењивање квалитета студијских програма и установе у складу са стандардима Националног савета за високо образовање,
- спољашња провера квалитета у складу са стандардима Националног савета,
- акредитација Факултета у складу са стандардима Националног савета,
- контрола образовног, стручног и научноистраживачког рада, међународне сарадње, заједничких студијских програма и размене наставног, ненаставног особља и студената,
- успостављање сталне сарадње са послодавцима и дипломираним студентима у циљу добијања повратних информација о квалитету стечених компетенција,
- перманентни рад Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета,
- обавеза јавног публиковања резултата вредновања квалитета на сајту Факултета,
- стручно усавршавање особља у праћењу и унапређивању квалитета.

1.4. **Анализа тренутне ситуације**

Факултет у свом раду перманентно повезује образовну (преношење знања), научноистраживачку односно уметничку (производњу знања и вештина) и стручну делатност (примену знања и вештина).

Усвајена Стратегија Факултета показала је стабилност и прецизност у усвојеном садржају, јер је анализа показала да прописани **циљеви, мере, субјекти** и друго, прате и уважавају све идеје прописане важећим стандардима високог образовања у земљи, као и да служе као јасне смернице за спровођење мера провере и унапређења квалитета.

Осим тога, успостављена Стратегија је изграђена на начин који, у случају потребе, обезбеђује њено несметано прилагођавање и интегрисање у јединствени систем управљања квалитетом на Универзитету у Крагујевцу, уз уважавање интегративне функције Универзитета и потребе за успостављањем хармоничног и транспарентног система управљања квалитетом на нивоу Универзитета.

Стратегија управљања квалитетом доступна је јавности на сајту Факултета, а исто важи и за нови Акциони план за период 2016-2019.

1.5. Процена испуњености Стандарда 1

Факултет у великој мери **испуњава захтеве** постављене Стандардом, јер има основу усвојену Стратегију обезбеђења квалитета, дефинисане мере, субјекте и области квалитета, као и Акциони план за спровођење стратегије. Осим тога надлежни органи Факултета врше континуирано преиспитивање Стратегије, на бази стеченог увида у резултате функционисања система управљања квалитетом. С тим у вези извршавају су промене у другим званичним актима Факултета чиме се наставља развој претходно успостављена основа у области обезбеђења квалитета.

Нарочита пажња се посвећује обавезама из Акционог плана, који представља документ са практичним, а самим тим и мерљивим активностима, субјектима, терминима и одговорностима. Такође, овај документ се перманентно преиспитује у складу са добијеним резултатима предвиђених активности у циљу побољшања процеса процене и унапређења квалитета.

1.6. Анализа слабости и повољних елемената

SWOT анализа

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ сви неопходни елементи Стратегије: дугорочни циљеви, мере, субјекти, области за праћење и унапређивање квалитета, и у новом циклусу показују стабилност и јасну употребљивост +++ ▪ израђен је јасан и мерљив Акциони план, који се перманентно преиспитује и мења по потреби +++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Стратегијом дефинисане области за праћење квалитета и даље не успевају да обухвате подстицање инклузивног образовања ++
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ постоји свест о потреби да се негује култура квалитета, што може даље мотивисати запослене да унапређују стандарде квалитета и да се посвете реализацији активности у њиховом остваривању ++ 	<ul style="list-style-type: none"> • један број запослених можда неће бити мотивисан за спровођење стратегије сталне контроле и унапређивања квалитета +

1.7. Предлози за побољшање и корективне мере

Као и до сада, неопходно је периодично преиспитивати циљеве, области, мере и субјекте за обезбеђење квалитета дефинисане Стратегијом. Најбољи начин за то је анализа података добијених спровођењем активности предвиђених Акционим планом, које могу да укажу на евентуалне недостатке или непрецизности елемената из Стратегије. С тим у вези, уочене су одређене потешкоће у реализацији или спровођењу конкретних стимулативних или корективних мера које настају као предлози за решавање

евидентираних потешкоћа у раду Факултета, али ће о томе бити више речи под одговарајућим стандардима овог Извештаја.

1.8. Показатељи и прилози за стандард 1

[Прилог 1.1. Стратегија обезбеђења квалитета Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу \(бр. 01-2199 и 01-2200\)](#)

[Прилог 1.2. Мере и субјекти обезбеђења квалитета \(Извод из Стратегије\)](#)

[Прилог 1.3. Акциони план за период 2016–2019.](#)

Стандард 2. Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета

Високошколска установа утврђује начин (стандарде) и поступке за обезбеђење квалитета свог рада, који су доступни јавности.

2.1. Опис стања

У протеклом периоду, Факултет је вршио преиспитивања, измене и допуне Правилника о самовредновању, којим се уређује начин реализације програма самовредновања и оцењивања квалитета ([Прилог 2.1. Правилник о самовредновању](#)).

Правилник прописује циљеве и исходе процеса самовредновања, као и надлежности, обавезе и методологију рада свих субјеката у процесу обезбеђења, контроле и унапређења квалитета. Правилник такође ближе одређује методологију израде Извештаја о самовредновању, као исхода процеса самовредновања, а све у складу са стандардима и упутствима за самовредновање прописаним од стране Националног савета за високо образовање.

Овим правилником такође су дефинисани стандарди и поступци за обезбеђење квалитета у областима:

- система обезбеђења квалитета
- квалитета студијског програма
- квалитета наставног процеса
- квалитета научноистраживачког, уметничког и стручног рада
- квалитета наставника и сарадника
- квалитета студената и улоге студената у процесима самовредновања
- квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса
- квалитета простора и опреме
- квалитета управљања и ненаставне подршке
- квалитета финансирања

[Правилником о стандардима и процедурама за обезбеђење и унапређење квалитета \(Прилог 2.2.\)](#), детаљно је и прецизно уређен институционални систем обезбеђења и управљања квалитетом у свим областима рада Факултета.

Овим Правилником утврђено је упутство за израду наставног плана на предмету, обавезни садржај и формални облик наставног плана, али и поступак доношења, евалуације и контроле плана рада.

Правилник такође регулише стандарде квалитета наставе на свим нивоима студија (стандарде одржавања предавања и вежби, стандарде садржаја предавања и вежби, стандарде понашања наставника и сарадника), али и процедуре контроле квалитета наставе.

Правилником су прописани и стандарди оцењивања студената (стратегија оцењивања студената, елементи и методе оцењивања студената, спровођење оцењивања), као и процедуре контроле квалитета оцењивања.

Тakoђе су утврђени стандарди израде (квалитета тема, форме и садржине) и одбране семинарског, завршног или мастер рада, као и процедуре контроле квалитета

завршног и мастер рада. Нарочито је посвећена пажња стандардима квалитета процедуре израде, пријаве, прихватања, одбране и контроле квалитета докторске дисертације.

Правилником су дефинисани стандарди квалитета уџбеничког и других наставних и испитних материјала: обим материјала, структура уџбеника, стил и графички изглед уџбеника, као и процедуре израде и контроле квалитета наставног и испитног материјала.

У складу са Правилником, Комисија за квалитет, у својству успостављеног тела за унутрашње осигурање квалитета, израђује своје [Годишње планове рада \(Прилог 2.3.\)](#) и [Годишње извештаје о раду \(Прилог 2.4.\)](#). Такође, на основу Стратегије обезбеђења квалитета и овог Правилника, врши се израда и трогодишњег [Акционог плана \(Прилог 1.3.\)](#). Коначно, Факултет има и бројне друге правилнике који одређују специфичне области рада установе (основне, мастер, докторске студије, оцењивање, дипломске радове, рад библиотеке, информатичког центра, Студентског парламента и др.), који ће бити наведени на одговарајућим местима у овом Извештају.

2.2. Анализа и процена испуњености стандарда 2

Усвајањем Правилника о самовредновању и Правилника о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета студија **испуњен је Стандард 2**. Усклађени са Стратегијом обезбеђења квалитета, ови Правилници прецизније утврђује начине праћења и обезбеђења квалитета.

Правилници су засновани на документима који спецификују потребне елементе у овој области: Правилнику о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и Правилнику о стандардима и поступцима за акредитацију високошколских установа и студијских програма.

Оба правилника у довољној мери прецизирају прихваћене стандарде квалитета на Факултету, као и начин и поступке за обезбеђење квалитета у свим областима које предвиђају стандарди Националног савета за високо образовање.

Правилници дефинишу обавезни, односно минимални ниво квалитета рада Факултета, утврђују области обезбеђења квалитета и, сходно томе, специфичне поступке за обезбеђење квалитета. Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета, које је донео стручни орган Факултета, јавно су доступни на сајту Факултета.

Првобитна верзија Правилника о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета студија сачињена је 2007. године, када је и започела његова примена организовањем студентске евалуационе анкете, а у протеклом периоду, правилници су мењани и допуњавани или замењени новим из 2013, на основу увида у њихове практичне ефекте и утицаје на остваривање планираних циљева у областима квалитета.

2.3. Анализа слабости и повољних елемената

SWOT анализа

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none">донети су одговарајући правилници и документи који чине добар оквир за праћење и унапређење стандарда квалитета установе +++код запослених постоји ниво свести о неопходности	<ul style="list-style-type: none">подстицајне мере за обезбеђење и контролу квалитета нису спецификоване ++нису у потпуности прецизирани поступци којима би се обезбедила контрола и унапређење квалитета

<p>прецизног дефинисања стандарда и поступака за унапређење квалитета ++</p> <ul style="list-style-type: none"> студенти су укључени у процес унапређења стандарда и поступака, кроз анкете, чланство у Комисији за квалитет и друга тела Факултета +++ 	<p>наставника и сарадника у погледу њиховог педагошко-методичког усавршавања +++</p>
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> Факултет би могао да пропише одговарајуће подстицајне и корективне мере за запослене, чиме би се смањила могућност неспровођења одредби Правилника, као и њихова периодична евалуација и мењање ++ 	

2.4. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 2

Комисија сматра да би било корисно да се обезбеде механизми додатне мотивације (позитивне и негативне) за актере у процесу константне евалуације правилника и других докумената који служе унапређењу квалитета рада установе.

Осим тога, потребно је да се и даље мењају и допуњавају стандарди и механизми за обезбеђење квалитета које не верификује пракса, као и да се креирају што ефикасније опште подстицајне и корективне мере за унапређење квалитета.

2.5. Показатељи и прилози за стандард 2

[Прилог 2.1. Правилник о самовредновању](#)

[Прилог 2.2. Правилник о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета](#)

[Прилог 2.3. Годишњи План рада Комисије за квалитет 2016/2017.](#)

[Прилог 2.4. Годишњи Извештај о раду Комисије за квалитет 2015/2016.](#)

Стандард 3. Систем обезбеђења квалитета

Високошколска установа изграђује организациону структуру за обезбеђење квалитета, утврђује послове и задатке наставног и ненаставног кадра, студената, стручних органа, катедри и Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета у доношењу и спровођењу стратегије, стандарда и поступка за обезбеђење квалитета.

3.1. Опис стања

Институционални систем обезбеђења квалитета установљен је и регулисан [Статутом факултета \(Прилог 3.1.\)](#), [Стратегијом обезбеђења квалитета \(Прилог 1.1.\)](#), [Правилником о самовредновању \(Прилог 2.1.\)](#) и [Правилником о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета студија \(Прилог 2.2.\)](#).

Систем обезбеђења квалитета утврђен је тако што су Статутом предвиђени послови и задаци наставника, сарадника, студената, стручних органа, катедри и Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета, у доношењу и спровођењу стратегије, стандарда и поступка за обезбеђење квалитета. Правилником о самовредновању и Правилником о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета јасно су дефинисани улога, задаци и послови органа управљања, органа пословођења, одсека и других стручних органа и факултетских служби, наставника и сарадника, као и надлежности студената, у процесима одлучивања и у доношењу и спровођењу стратегије, стандарда и поступака за обезбеђење квалитета.

Сагласно општим актима Факултета, главни субјект институционалног система обезбеђења квалитета је Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета.

Комисија је највиши орган у процесу обезбеђења квалитета, одговоран за праћење, обезбеђење и унапређивање квалитета у свим областима. Статут предвиђа да Комисија има четрнаест чланова: 6 из реда наставника и сарадника, 4 ненаставна радника и 4 представника студената.

У складу са Статутом, Правилником о самовредновању и Правилником о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета студија, Наставно-научно-уметничко веће Филолошко-уметничког факултета на сваке три године доноси одлуку о формирању новог сазива Комисије, бира чланове из реда наставног кадра, док Студентски парламент предлаже чланове из редова студената, а ненаставни радници гласањем бирају своје представнике. Тренутни састав Комисије чине:

а) наставно особље:

Дарко Хинић, ванредни професор, председник Комисије

Анета Тривић, доцент, заменик

Бојан Оташевић, ванредни професор

Владимир Ранковић, доцент

Сања Луковац, доцент

Марија Нијемчевић Перовић, асистент

б) ненаставно особље:

Славица Марковић, виши референт студентске службе

Драгана Рацић, виши референт студентске службе
Милена Стевановић, виши референт студентске службе
Милица Милојевић-Миладиновић, библиотекар

в) студенти:

Стефан Адамовић, студент продекан, Одсек за музичку уметност
Владимир Ивановић, студент Одсека за примењену и ликовну уметност
Милица Даниловић, студент Одсека за филологију
Дијана Тодоровић, студент Одсека за филологију

Осим тога, у периоду протеклом од претходног самовредновања, Комисија је усвојила измене и допуне [Пословника о раду Комисије \(Прилог 3.2.\)](#) који садржи детаљнији опис рада Комисије у складу са новим обавезама предвиђеним Акционим плановима и одлукама Универзитета.

Као што се види у последњем извештају о раду Комисије, у периоду рада тренутног састава Комисије, од краја марта до краја академске године крајем септембра, одржане су четири редовне и четири електронске седнице. Комисија је у том периоду издала 30 Мишљења о педагошком раду наставника и сарадника, усвојила нови Пословник о раду, нови Правилник о самовредновању, нови Акциони план, анализирала документацију за реакредитацију појединих студијских програма, усвојила измене и допуне анкете студената о квалитету студија и др.

Комисија је донела и предлоге мера за унапређење одређених области контроле квалитета, нпр. анкетања студената о педагошком раду наставника или успостављања свечаности доделе диплома студентима основних и мастер студија или побољшања рада Студентског парламента.

Правилником о самовредновању и Правилником о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу обезбеђено је учешће студената у доношењу и спровођењу стратегије, стандарда и поступака обезбеђења квалитета. Сагласно чл. 131 Статута Факултета, активна улога студената у процесу обезбеђења квалитета остварује се: радом студентских организација и студентских представника у телима Факултета, учешћем представника студената у раду органа за обезбеђење квалитета, периодичним оцењивањем квалитета студијских програма, свих елемената наставног процеса, литературе, библиотечких и информатичких ресурса, педагошког рада наставника, сарадника и факултетских служби путем анкетања, изражавањем мишљења о свим општим актима Факултета којима се утврђује стратегија обезбеђења квалитета и уређују стандарди и поступци за обезбеђење квалитета.

Одлука о формирању сазива Комисије за обезбеђење квалитета доступна је јавности на Интернет страници Факултета, као и сви документи везани за овај стандард, а Комисија има и посебан део на сајту који прати њен рад.

Правилник о поступцима и процедурама такође детаљно описује **начине прикупљања и евалуирања података** који се односе на различите сегменте квалитета. Тако Правилник дефинише процедуре прикупљања, евалуације и даљег поступања у области квалитета наставе, наставних планова, оцењивања, семинарских, дипломских, мастер и докторских радова, итд. Прикупљање података врши се пре свега путем израде

извештаја надлежних служби (информатичке и службе за организацију nastave и студентска питања), израде извештаја продекана (за науку, nastavu, финансије, међународну сарадњу) и путем анкетирања релевантних популација (студената, запослених, дипломираних студената, итд).

С обзиром на обимност прописаних начина и процедура, и с обзиром на чињеницу да су Правилници у целини дати као прилози овог Извештаја, Комисија овде, као **пример** наводи поступак прикупљања, евалуације и даљег поступања у области **евалуације квалитета nastave и педагошког рада** наставника и сарадника.

Контрола одржавања nastave према усвојеном плану рада и календару nastave обавља се контролом дневника рада, као и студентском анкетом. Наставник или сарадник је обавезан да пре сваког одржаног часа предавања или вежбе упише у дневник рада: 1. врсту nastave: предавања или вежбе; 2. број одржаних часова; 3. назив теме предавања или вежбе. Шеф катедре прати уписивање часова од стране наставника и сарадника. У случају да се часови не уписују, шеф катедре о томе обавештава шефа одсека и продекана за nastavu. Шеф одсека и продекан за nastavu предузимају мере да наставници или сарадници уписују часове у време и на начин како је предвиђено правилником.

Шеф катедре у сарадњи са шефом одсека у року од 15 дана од дана завршетка nastave у семестру, закључује дневник рада и контролише уписане часове по датумима и темама. Шеф катедре саставља извештај о одржаној настави на сваком предмету. Извештај се доставља шефу одсека, који га уз писани коментар о резултатима контроле прослеђује продекану за nastavu.

Анкетирање студената се изводи у периоду од две недеље пре почетка пријаве испита у семестру у коме се завршава настава из датог предмета. Анкета се спроводи електронски, преко сајта факултета, а спровођење надгледају продекан за nastavu, студентски парламент и Комисија, док анкету спроводи информатичка служба, која врши и обраду података и израду Извештаја о резултатима. Резултати анкетирања студената достављају се продекану за nastavu, Комисији и шефовима одсека који их разматрају на наредној седници већа катедри и одсека. Комисија сједињује све извештаје катедри и предлоге корективних или других мера у један извештај који разматра заједно са деканским колегијумом.

Пре свега се обраћа пажња на рад наставника и сарадника чија је просечна оцена nastave испод 3 (на скали од 1 до 5). Декан, уз присуство шефа надлежне катедре и представника Студентског парламента, обавља разговор са наставницима и сарадницима. У разговору се посебно разматрају разлози за лоше оцене nastave од стране студената као и методи унапређења квалитета рада у настави наставника или сарадника. Уколико је анкетом утврђено да се наставник не придржава плана рада на наставном предмету, шеф катедре разматра, заједно са наставником, разлоге за одступања и утврђује мере за отклањање недостатака. Након тога се доносе мере за унапређење квалитета, а по спровођењу утврђених мера брину се шеф катедре, шеф одсека и продекан за nastavu. Уколико наставник или сарадник одбије да сарађује или уколико не дође до побољшања оцене квалитета nastave у наредном анкетирању (уколико у две анкете буде оцењен просечном оценом испод 3), шеф одсека у сарадњи са продеканом за nastavu предлаже декану дисциплинске мере против наставника или сарадника, које могу бити одлука о суспензији наставника или сарадника из наставног процеса или сличне мере.

Анализа Комисије показала је да је анкетање у протеклом периоду спровођено према утврђеном распореду ([Прилог 3.3. Списак свих анкета](#)), али се види и проблем при анкетању послодаваца, јер и даље не постоји алумни, тј. база контакта са свршеним студентима преко које би могли доћи до узорка послодаваца.

Осим тога, иако су Анализе резултата анкетања редовно вршене и редовно предочаване запосленима, Комисија није успела да дође до доказа да су резултати последњег анкетања студената о квалитету студија и управљању установом, предвиђеног и спроведеног крајем летњег семестра 2015. системски преточени у корективне или превентивне мере. Наиме, услед промена у управљачким структурама у периоду када је ова активност била предвиђена, конкретизација корективних мера и њихова реализација су изостале. Анализа анкетања студената о педагошком раду наставног кадра детаљније ће бити представљена у делу Стандарда 5. Анализе анкетања актуелних и свршених студената о квалитету студија детаљније ће бити представљене у делу Стандарда 4, док ће анализа анкетања запослених о квалитету рада установе бити приказана у делу Стандарда 10.

3.2. Анализа и процена испуњености стандарда 3

Постојањем изграђене организационе структуре за обезбеђење квалитета, одговарајућих опшних аката, као и конституисањем и радом органа, **испуњен је формални део Стандарда 3**. Факултет је Статутом дефинисао задатке наставника, сарадника, студената, стручних органа, катедри и комисије за обезбеђење квалитета у доношењу и спровођењу стратегије, стандарда и поступка за обезбеђење квалитета. Факултет је Статутом и Правилницима обезбедио и дефинисао учешће студената у доношењу и спровођењу стратегије, стандарда, поступка и културе обезбеђења квалитета. Најзад, Факултет је формирао Комисију за квалитет из реда наставника, сарадника, ненаставног особља и студената.

Успостављени систем је добро постављен, али би могао да прецизније дефинише подстицајне мере које би се односиле на субјекте система за обезбеђење квалитета, нарочито кад је реч о студентима, које је потребно институционално мотивисати.

3.3. Анализа слабости и повољних елемената

SWOT анализа

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Институционални систем за обезбеђење квалитета на Факултету добро је утемељен и регулише неопходне аспекте праћења и обезбеђења квалитета +++ • у систем управљања квалитетом укључене су све структуре – управљања, стручне службе, наставно и ненаставно особље и студенти +++ • факултет има Комисију за квалитет, са дефинисаним надлежностима и описом рада, која функционише у бољем режиму рада него у претходним периодима +++ 	<ul style="list-style-type: none"> - Проблеми у практичном формулисању и примени корективних или стимулативних мера (изостанак катедарских анализа и формулација корективних мера, као и недовољно системски подржано спровођење мера) +++
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Могуће је даље развијати институционални 	<ul style="list-style-type: none"> • Могуће је да предлагање корективних мера и у

<p>систем обезбеђивања квалитета кроз измене и допуне постојећих и усвајање нових аката који би прецизније утврђивали одговорност субјеката провере квалитета у делу формулисања мера ++</p> <ul style="list-style-type: none"> • субјекте система обезбеђења квалитета је могуће мотивисати на још продуктивније учешће у систему обезбеђења квалитета. 	<p>будућности изостане или узме само формални облик ++</p> <ul style="list-style-type: none"> • Могуће је да недовољна информисаност и мотивисаност појединих субјеката обезбеђења квалитета отежа спровођење предвиђених поступака ++
---	---

3.4. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 3

Највећи проблем настаје у праћењу и конкретној примени одредби, пре свега у делу предлагања корективних или стимулативних мера и њиховој реализацији на нивоима катедри. Комисија сматра да би у наредном периоду требало, на институционалном нивоу обавезати шефове одсека да на седницама већа катедри и одсека дискутују о резултатима одговарајућих анкета и сачине званичне предлоге корективних или подстицајних мера, које ће достављати одговарајућим структурама управљања на даљу анализу.

3.5. Показатељи и прилози за Стандард 3

[Прилог 3.1. Статут Филолошко-уметничког факултета \(бр.01-755/1\)](#)

[Прилог 3.2. Пословник о раду Комисије за квалитет](#)

[Прилог 3.3. Списак свих анкета](#)

Стандард 4. Квалитет студијског програма

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу његових циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету студијских програма од одговарајућих организација из окружења.

4.1. Опис стања и анализа тренутне ситуације

У периоду који је претходио акредитацији студијских програма 2008. године, на Филолошко-уметничком факултету је извршена је темељна реформа студијских програма у складу са болоњским системом студија, Законом о високом образовању, и стандардима за акредитацију студијских програма Националног савета за високо образовање. Факултет константно ради на процесу реакредитације студијских програма којим учвршћује болоњски систем образовања

[Правилником о самовредновању \(Прилог 2.1.\)](#), Филолошко-уметнички факултет дефинисао је редовно и систематско проверавање и унапређивање:

- циљева студијског програма и њихову усклађеност са основним задацима и циљевима Факултета;
- структуру и садржај студијског програма у погледу односа општеобразовних, теоријско-методолошких, научно-стручних и стручно-апликативних дисциплина;
- радно оптерећење студената мерено ЕСПБ;
- исходе и стручност које добијају студенти када заврше студије и могућности запошљавања и даљег школовања.

У периоду након акредитације, Филолошко-уметнички факултет је предузимао низ активности усмерених на праћење, проверу и корекцију студијских програма. У том смислу је вршена детаљна анализа и контрола промена на студијским програмима у односу на акредитоване програме, која је показала, да су измене, мотивисане углавном осавремењавањем програма и већом изборношћу, у оквирима прописаног ([Прилози 4.1. Промене на студијским програмима](#)).

У ове активности били су укључени представници студената, првенствено кроз студентску евалуацију и анкетавање, али и учешћем представника студената у раду Наставно-научно-уметничког већа, деканског колегијума, Савета факултета и Комисије за обезбеђење квалитета.

Филолошко-уметнички факултет је Правилником о самовредновању утврдио и поступке за праћење и контролу програма студија. Студијски програм Факултета мора бити усаглашен са најмање три акредитована инострана студијска програма, од којих два морају бити из европског образовног простора. Правилник такође прописује да се усаглашеност курикулума студијског програма факултета у односу на курикулуме студијских програма иностраних високошколских установа разматра на сваке три године.

Факултет прати и контролише студијске програме анкетавањем студената утврђеним [Правилником о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета студија \(Прилог 2.2.\)](#) и [Акционим планом \(Прилог 1.3.\)](#). Последња спроведена анкета студената о квалитету студија показује да су студенти оценили студијске програме махом оценама

просечних вредности, око 4.00. Као што је већ речено у претходном делу, због организационих проблема, детаљнија анализа предложених корективних и стимулативних мера произашлих из анализе резултата ове анкете биће накнадно укључена у Извештај (Прилог 4.2. Извештај о анкетирању студената о квалитету студија).

Осим тога, Правилник о самовредновању предвиђа праћење и контролу студијских програма у склопу процедура за израду Извештаја о самовредновању. Правилник прописује, да Извештај о самовредновању садржи информације о утврђеним поступцима за праћење и проверу:

- циљева и структуре студијског програма
- радног оптерећења студената
- осавремењавања студијског програма
- међународне усаглашености садржаја програма
- поступака за перманентно прикупљање информација о квалитету програма од релевантних субјеката, као и информације о спроведеним поступцима.

На Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу реализује се укупно 27 акредитованих студијских програма на три одсека: Филологија, Примењена и ликовна уметност и Музичка уметност:

Табела 4.0. Списак програма и модула

Студијски програми основних академских студија		Трајање	Бодова по ЕСПБ
Одсек за филологију			
1	Српски језик и књижевност	4 године	240 ЕСПБ
2	Енглески језик и књижевност	4 године	240 ЕСПБ
3	Француски језик и књижевност	4 године	240 ЕСПБ
4	Немачки језик и књижевност	4 године	240 ЕСПБ
5	Шпански језик и хиспанске књижевности	4 године	240 ЕСПБ
6	Италијански језик и књижевност	4 године	240 ЕСПБ
Одсек за примењену и ликовну уметност			
7	Графички дизајн	4 године	240 ЕСПБ
8	Зидно сликарство	4 године	240 ЕСПБ
9	Унутрашња архитектура	4 године	240 ЕСПБ
Одсек за музичку уметност			
10	Музика у медијима	4 године	240 ЕСПБ
11	Гудачки инструменти	4 године	240 ЕСПБ
12	Музичка педагогија	4 године	240 ЕСПБ
13	Клавир	4 године	240 ЕСПБ
14	Флаута	4 године	240 ЕСПБ
15	Соло певање	4 године	240 ЕСПБ
16	Хармоника	4 године	240 ЕСПБ
Студијски програми мастер академских студија		Трајање	Бодова по ЕСПБ
Одсек за филологију			
1	Српски језик и књижевност	1 година	60 ЕСПБ
2	Енглески језик и књижевност	1 година	60 ЕСПБ

3	Француски језик и књижевност	1 година	60 ЕСПБ
4	Немачки језик и књижевност	1 година	60 ЕСПБ
5	Шпански језик и хиспанске књижевности	1 година	60 ЕСПБ
Одсек за примењену и ликовну уметност			
6	Графички дизајн	1 година	60 ЕСПБ
7	Зидно сликарство	1 година	60 ЕСПБ
Одсек за музичку уметност			
8	Музика у медијима	1 година	60 ЕСПБ
9	Музичка педагогија	1 година	60 ЕСПБ
10	Хармоника	1 година	60 ЕСПБ
Студијски програми докторских академских студија		Трајање	Бодова по ЕСПБ
Одсек за филологију			
1	Докторске студије српског језика и књижевности	3 године	180 ЕСПБ
2	Докторске студије из филологије (језик и књижевност)	3 године	180 ЕСПБ
Одсек за музичку уметност			
3.	Докторске академске студије хармоника	3 године	180 ЕСПБ

Уверења о акредитацији установе, као и појединачних студијских програма јавно су доступна на интернет страници Факултета.

Сваке академске године, на студије свих нивоа на Филолошко-уметничком факултету уписује се тачан број студената који је одобрен у решењима за акредитацију студијских програма. На свим акредитованим студијским програмима настава се организује само у Крагујевцу, у седишту за које је Факултет добио решење о акредитацији.

Табела 4.1. Листа акредитованих студијских програма на високошколској установи са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне две школске године

* (број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма

Рбр.	Назив студијског програма и поље	*Укупно акредитован број студената	Укупно уписани број студената на свим годинама студија у последње три године		
			2014/15	2015/16	2016/17
ОАС - Основне академске студије					
1.	Музичка педагогија - ДХ	80	32	68	51
2.	Извођачке уметности - УМ	19	/	/	19
3.	Музика у медијима - УМ	32	24	45	46
4.	Графички дизајн - УМ	52	61	66	61
5.	Зидно сликарство - УМ	52	56	52	58
6.	Унутрашња архитектура - УМ	52	52	46	47
7.	Српски језик и књижевност - ДХ	240	295	307	252
8.	Италијански језик и књижевност ДХ	120	30	52	69
9.	Француски језик и књижевност ДХ	120	103	95	86
10.	Шпански језик и хиспанске књижевности - ДХ	120	135	122	120

11.	Немачки језик и књижевност - ДХ	120	163	162	154
12.	Енглески језик и књижевност - ДХ	120	358	332	301
	Укупан број студената (ОАС)	1127	1309	1347	1264

Рбр	Назив студијског програма и поље	Укупно акредитован број студената	Укупно уписани број студената на све године студија у последње три године		
			2014/15	2015/16	2016/17
МАС - Мастер академске студије					
1.	Музичка педагогија - ДХ	60	32	33	25
2.	Извођачке уметности - УМ	22	/	/	5
3.	Музика у медијима - УМ	20	5	9	5
4.	Графички дизајн - УМ	40	10	12	8
5.	Зидно сликарство - УМ	40	11	11	11
6.	Српски језик и књижевност - ДХ	200	64	40	41
7.	Француски језик и књижевност ДХ	100	18	41	40
8.	Шпански језик и хиспанске књижевности - ДХ	100	29	36	28
9.	Немачки језик и књижевност - ДХ	100	18	24	22
10.	Енглески језик и књижевност - ДХ	160	66	59	77
	Укупан број студената (МАС)	842	189	265	262

Рбр	Назив студијског програма и поље	Укупно акредитован број студената	Укупно уписани број студената на све године студија у последње три године		
			2014/15	2015/16	2016/17
ДС - Докторске студије					
1.	Докторске студије из филологије (језик и књижевност) - ДХ	84	25	20	16
2.	Докторске студије из филологије (Српски језик и књижевност) - ДХ	24	7	13	5
3.	Докторске студије - Извођачке уметности, модул: Хармоника - УМ	3	/	/	4
	Укупан број студената (ДС)	111	32	33	25

Рбр	*Ниво студија	Број програма	Укупно акредитован број студената	Укупно уписани број студената на све године студија у последње три године		
				2014/15	2015/16	2016/17
1.	ОАС-ДХ	7	920	1116	1138	1023
2.	ОАС-УМ	5	207	193	209	231
3.	МАС-ДХ	6	720	227	233	233
4.	МАС-УМ	4	122	26	32	21
5.	ДС-ДХ	2	109	32	33	21
6.	ДС-УМ	1	3	/	/	4

* развојити нивое студија по пољима (нпр. ОАС – ДХ, ОАС – ТТ, ОАС - ИМТ)

Како показује Табела 4.1. број **укупно уписаних студената** током последње три године углавном је на сличним вредностима, што је својеврстан показатељ перцепције квалитета студијских програма Факултета од стране потенцијалних / будућих студената.

Најзад, дипломе које Факултет издаје свршеним студентима акредитованих студијских програма усаглашене су са листом звања у областима за које је Факултет матичан.

4.1.1. Доступност информација о структури, садржају и радном оптерећењу студената

Доступност информација о структури, садржају и радном оптерећењу студената на сваком од студијских програма обезбеђена је објављивањем студијских програма у годишњој публикацији Факултета „Информатор” и преко линкова на појединачне студијске програме на интернет страници Факултета: на почетној страни су линкови ка сва три одсека – избором једног од њих отвара се падајући мени са студијским програмима. По избору одређеног програма, долази се до уводног описног текста у коме су наведени: назив студијског програма, врста студија, укупна бодовна вредност студија, просечно оптерећење по семестру, општу методологију извођења наставе, стручни назив који студент стиче по завршетку студијског програма, као и услови за упис на студијски програм или прелазак са других студијских група. Са леве стране уводног текста је линк ка силабусима, са описом циљева и исхода учења, начина оцењивања знања и постигнућа студената и списком литературе, као и са прецизним информацијама о ЕСПБ, оптерећењу, наставним јединицама, итд.

Статутом Факултета и другим општим актима дефинисани су услови и поступци који су неопходни за завршавање студија и добијање дипломе одређеног нивоа, а који су усклађени са циљевима, садржајима и обимом акредитовања студијских програма. Статут Факултета јавно је доступан, у електронској форми, на сајту Факултета.

4.1.2. Исходи учења

Сврха, циљеви и компетенције спецификовани у акредитованим студијским програмима представљају основу за дефинисане исхода образовања, у складу са постављеним циљевима Факултета, као и у складу са дескрипторима квалификација одређеног циклуса образовања у датој научној области и на одговарајућем Европском оквиру квалификација.

По завршетку *основних академских студија* студенти су оспособљени да:

- стечена знања и вештине из области студирања **примењују у професији**, уз коришћење и разумевање стручне литературе, професионални приступ, и **креативно размишљање**;
- **решавају практичне проблеме** из струке и своје области студија; прикупљају и тумаче потребне податке;
- размишљају о релевантним професионалним, стручним, друштвеним и етичким питањима;
- обавештавају стручну и ширу јавност о свом раду и резултатима рада; **пренесу знања на друге**;

- активно учествују у тимском раду на решавању професионалних и стручних задатака;
- наставе професионално и академско усавршавање и школовање на специјалистичким или мастер студијама.

По завршетку *мастер академских студија* студенти су стекли шира знања и потпуније разумевање у области студија, што их оспособљава да:

- стечено знање и разумевање проблема у области студија самостално даље развијају и продубљују **применом критичког и креативног мишљења** и радом на свом професионалном и академском усавршавању;
- **примене знања и вештине** у решавању проблема у новом или непознатом окружењу, у ширим или мултидисциплинарним областима у пољу друштвених и хуманистичких наука, ликовне и примењене уметности и музичке уметности;
- интегришу знања, решавају сложеније проблеме, и доносе процене и закључке на основу сакупљених информација;
- осмисле и **спроведу дедуктивна истраживања** чији је циљ сакупљање информација и њихово тумачење са различитих становишта;
- процењују друштвена и етичка питања и одговорности повезане са применом свог знања у обављању послова; преносе знање и резултате свог рада другима, стручној и широј јавности;
- наставе своје професионално и академско усавршавање у изабраној области и школовање на докторским студијама.

По завршетку *докторских академских студија* студенти су стекли темељно и систематизовано познавање и разумевање области студија, способност за критичку анализу, процену и синтезу нових и сложених идеја, што их оспособљава да:

- примене стечена знања и систематично разумевање своје области студија у професионалном, научном и образовном раду;
- самостално решавају практичне и теоријске проблеме у области студија уз употребу научне методологије, да критички мисле, делују креативно и независно;
- прате најновија професионална и научна достигнућа у области студија; планирају и реализују различите облике наставе и конкуришу за избор у академско звање доцента на универзитету;
- самостално спроводе теоријску анализу и критички процењују теоријске поставке и резултате научних истраживања;
- примене стечена теоријска, практична и методолошка знања при конципирању и спровођењу оригиналних научних истраживања у области студија;
- самостално осмисле, планирају и спроводе научно-истраживачке и уметничке пројекте и да се успешно укључују у реализацију тимских пројеката, домаћих и међународних.
- оригиналним истраживањем постигну научноистраживачке резултате којима се проширују границе дотадашњих знања и који представљају оригиналан допринос науци у домаћем и међународном контексту;

- критички процењују свој научни и академски рад, поштујући високе стандарде у погледу академског интегритета, академске етике и добре научне праксе;
- своје идеје и резултате рада успешно преносе широкој академској заједници и друштву у целини.

Комисија за квалитет, шефови одсека, шефови катедри и руководиоци студијских програма, анализирали су обухват програмских учења у оквиру обавезних предмета на програму. Као резултат анализе, формиране су Табеле мапирања исхода учења на обавезним предметима ([Прилог 4.3.1.](#), [Прилог 4.3.2.](#), и [Прилог 4.3.3.](#)), на основу којих је Комисија закључила да су дефинисани исходи обавезних предмета акредитованих студијских програма у потпуности, или углавном, у складу са спецификованим циљевима, сврхом, компетенцијама и исходима појединачних програма и установе у целини. Ипак, анализа је показала и одређена одступања, али ће се иста метода анализе применити на студијске програме који ће тек кренути у процес акредитације, чиме ће и оваква одступања убудуће бити онемогућена.

4.1.3. Процена постигнућа студената у остваривању исхода учења

Процена постигнућа студената у остваривању исхода учења вршена је двојаким методологијом: 1. прикупљањем и анализом података о успешности студената добијеним од Службе за организацију наставе и студентска питања и 2. анализом резултата анкетирања студената и дипломираних студената.

Просечно трајање студија у претходне три школске године (податак се добија тако што се за студенте који су дипломирали до краја школске године (до 30.09.) израчуна просечно трајање студирања), показује да је просечно трајање основних студија у претходне три године нешто испод 4.8, мастер студија око 1.5, а докторских студија 8 година (Табела 4.2.). Табела показује и тренд пораста дужине трајања основних и докторских студија, али је он објашњив прописаном методологијом израчунавања (овај податак се добија тако што се за студенте који су дипломирали до краја школске године 30.09. израчуна просечно трајање студирања) у односу са чињеницом да се ради о младим програмима, на којим тек дипломирају студенти и на којим ће се тек повећавати број поноваца и смањивати укупна стопа успешности. Ипак, овај показатељ је релативно позитиван.

Табела 4.2. Просечно трајање студија у претходне три школске године

*Ниво студија	2013/2014		2014/2015		2015/2016	
	Број дипломиран.	Просечно трајање студија	Број дипломиран.	Просечно трајање студија	Број дипломиран.	Просечно трајање студија
ОАС	160	7,6	182	4,7	184	4,83
МАС	126	1,4	113	1,71	88	1,73
ДС	4	7	5	8	6	9
Укупно						

У оквиру Табеле 4.3. подаци показују генерално мали проценат дипломираних у односу на уписане студенте, уз одступање на свим нивоима студија за последње три

године, као и огромно одступање у процентима везаним за дипломиране односно докторирале на докторским студијама (подаци се израчунавају тако што се укупан број студената који су дипломирали у школској години подели бројем студената уписаних у прву годину студија исте школске године).

Табела 4.3. Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне три школске године

*Ниво студија	2013/2014			2014/2015			2015/2016		
	уписани	диплом.	%	уписани	диплом.	%	уписани	диплом.	%
ОАС	300	160	53,33	333	182	54,65	291	184	63,23
МАС	193	126	65,28	151	113	74,83	100	88	88,8
ДС	17	4	23,53	37	5	13,51	38	6	15,79
Укупно									

Служба за организацију наставе и студентска питања води евиденцију о пролазности студената и добијеним оценама: ова евиденција даје податке који махом поткрепљују позитивне анализе које су наведене изнад. Ипак, ови подаци су тешко прегледни због потешкоћа у издвајању података из софтвера који се користи за ове потребе (јер се подаци дају сумативно и јер би требало мануелно издвајати податке по школским годинама и по предметима), тако да је један од предлога Комисије да се у што краћем року реше ови проблеми унапређењем корисничког софтвера.

Анализа резултата анкетања студената ће бити накнадно извршена (Прилог 4.2. Извештај о анкетању студената о квалитету студија). Према резултатима прошлог анкетања студената из 2013, види се да су овладавање знањима и вештинама предвиђеним за поједине предмете у току студија, студенти свих година различитих студијских програма оценили просечном оценом 4.04, што се може сматрати врло добрим: ипак, на појединим студијским програмима има мањих одступања, која морају резултирати даљим анализама и корективним мерама.

Анализом резултата анкетања дипломираних студената ([Прилог 4.4. Извештај о анкетању свршених студената о квалитету студија](#)), добијени су слични, позитивни резултати. Наиме, дипломирани студенти основних и мастер студија различитих студијских програма оценили су квалитет студијског програма (разноврсност понуде), степен постигнутости исхода учења, могућност примене стечених знања и вештина у пракси и могућност даљег професионалног и академског усавршавања на Факултету, просечним оценама око 4, при чему је најслабије оцењена могућност даљег професионалног и академског усавршавања на Факултету оценом 3,76. Квалитет студија је најслабије оцењен на програмима мастер студија, нпр. Зидно сликарство (2,00), Немачки језик и књижевност (3,00), Шпански језик и књижевност (3,57), али и на појединим основним студијама, нпр. Музика у медијима (2,50) и Хармоника (2,00). Степен постигнутости исхода учења је само на Немачком оцењен оценом испод 3,5 (на основним 3,4 и мастер 3,2). Коначно, могућност даљег професионалног и академског усавршавања на Факултету је оцењена лоше на мастеру Зидног сликарства (1,00), мастеру Немачког (2,2), основним студијама МУМ-а и Хармонике (оба 2,5).

4.1.4. Оцењивање студената, методе и дипломски рад

Елементи, методологија и квалитет оцењивања студената, као и заснованост на мерењу циљева и исхода предмета, дефинисани су Правилником о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета студија и [Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту \(Прилог 4.5.\)](#).

Коначна оцена на испиту заснована је на укупном броју поена које је студент стекао испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита, а **према квалитету стечених знања и вештина**, и садржи максимално 100 поена, а утврђује се према следећој скали:

- до 54 поена — оцена 5 (није положио)
- од 55 до 64 поена — оцена 6 (довољан)
- од 65 до 74 поена — оцена 7 (добар)
- од 75 до 84 поена — оцена 8 (врло добар)
- од 85 до 94 поена — оцена 9 (одличан)
- од 95 до 100 поена — оцена 10 (изузетан).

Наставници и сарадници прилагођавају оцењивање рада студената током наставе типу предмета као и величини групе. У великим групама као и на предметима где је то неопходно, једини облик рада студената током наставе који се оцењује може да буде савладавање градива, односно знања и вештина предвђених циљевима / исходима учења. Оцена савладавања градива односно постизања исхода учења током наставе се у том случају обавља тестирањем. У мањим групама и на предметима чија природа то дозвољава, облик рада студената који се оцењују током наставе може да буде и учешће студената у дискусијама на часу, есеји студената, групни пројекти студената и слично. У таквим групама се постизање исхода током наставе може оцењивати, поред тестирања и кроз усмено одговарање студената или израду задатака. На предметима на којима се постизање исхода заснива на изради задатака, облик рада студената током наставе који се оцењује треба да буде израда задатака током часова као и савладавање градива кроз израду писмених задатака, тестова и других облика рада.

Захтеви које дипломски или мастер рад треба да испуни, нарочито у погледу академске методологије, формалних аспеката, практичне оријентације и критеријума оцењивања, дефинисани су [Правилником о завршном и дипломском раду \(Прилог 4.6.\)](#). Упознатост наставника и сарадника са овим захтевима обезбеђена је објављивањем Правилника о завршном и дипломском испиту на интернет станици Факултета.

4.1.5. Радно оптерећење студената и ЕСПБ

Методологија егзактног мерења оптерећења студената у односу на сваки ЕСП бод детаљно је описана је [Прилогу 4.7. \(Правилник за примену ЕСПБ система бодовања\)](#).

Сумарно, наставни план базиран је на једносеместралним и двосеместралним програмским садржајима. Један семестар може да носи 30 ЕСПБ, академска година обавезно 60 ЕСПБ, односно основне академске студије 240 ЕСПБ бодова, дипломске-мастер студије 60 ЕСПБ, докторске студије 180 ЕСПБ.

Студент је ангажован у наставном процесу 8 часова дневно 5 дана недељно, што укупно износи 40 часова седмично. Сваки семестар састоји се од 15 (петнаест) радних

недеља у оквиру којих се одвија наставни процес (предавања и вежбе). У току академске године 45 недеља (22,5 по семестру) предвиђено је за савладавање студијског програма. То значи да максимално оптерећење студента по семестру износи:

$$22,5 \cdot 40 = 900, \text{ час/семестар}$$

Како горе наведени правилник прецизира, број бодова који припада предмету (X) директно је сразмеран укупном броју сати (U):

$$X = U/30, \text{ бодова/предмет}$$

Укупан број часова U рачуна се по обрасцу:

$$U = Y_1 + Y_2, \text{ и састоји се од:}$$

- броја сати Y_1 (предавања и вежбе) по наставном плану помножених са бројем радних недеља у семестру. Седмични број часова, по предмету креће се у распону од 2 до 6 час. (изузетно 7). Пример: наставним планом предвиђено је 2 часа предавања и 2 часа вежби и ако је у семестру 15 радних недеља, тада број сати предвиђен за предавања и вежбе износи:

$$Y_1 = (2 + 2) \cdot 15 = 60, \text{ час/семестар активне наставе}$$

- броја часова који су предвиђени за консултације, учење, израду семинарских и других радова и проверу знања Y_2 .

Број часова који је потребан за индивидуални рад студента одређује се на основу формуле: $Y_2 = k \cdot Y_1$

Квантитативна процена индивидуалног рада студента потребног за успешан завршетак одређеног програма је најтежи део ове процедуре, начелно зависи од области студија и предзнања студента, а конкретно од сложености и значаја предмета за стручни профил пондерисана на нивоу семестра и целог студијског програма. Од значаја је и процена потребног времена за прикупљање литературе, припрему писменог и усменог дела испита, писање семинарских и других радова.

Одлучено је да се Правилником препоручи да коефицијент k из горе наведене формуле треба да се креће у границама $1 \leq k \leq 3$. Изузетно се, међутим, допушта да коефицијент k може бити мањи од 1 ($k < 1$) и већи од 3 ($k > 3$). У случају када се ради о предметима где доминира самостални рад студента: пројекат, дипломски рад и практична настава коефицијент k је већи од 3 ($k > 3$).

Процена оптерећења студената неопходног за постизање задатих исхода учења (ЕСПБ) предмет је провере и праћења који се врше / обезбеђени су на два начина: институционално-процедурално и анкетирањем студената.

Институционално обезбеђење квалитета дефинисано је процедурама дефинисаним Правилником за примену ЕСПБ система бодовања.

Утврђивање расподеле ЕСПБ бодова за све студијске програме спроводи се у три фазе. Прва фаза полази од оптерећења студента по сваком предмету у оквиру дефинисаног наставног програма предвиђеног нивоа студија. Ову фазу спроводе предметни наставници. У другој фази потребно је извршити усаглашавање бодова на нивоу студијског програма сагледавајући значај и обим сваког предмета. Ову фазу спроводе шефови катедара, водећи, при томе, рачуна о максималном могућем оптерећењу студената од 900, час/семестар. Трећа фаза представља завршно усаглашавање бодова на нивоу високошколске установе. За ову фазу задужено је веће надлежног одсека. Најзад,

коначну верзију планова усваја Наставно-научно-уметничко веће Факултета, а на предлог већа надлежног одсека.

Осим тога, део институционално-процедуралне контроле оптерећења студента представљају силабуси, који се изнова усвајају на Наставно-научно-уметничком већу, месец дана пред почетак академске године. За сваки силабус, наставници и сарадници исказују радно оптерећење студената кроз број ЕСПБ али и број страница обавезне литературе. Примењује се формула за рачунање оптерећења заснована на европским стандардима и горе наведеном Правилнику. Конкретно, 1 ЕСПБ бод рачунат је као највише 30 сати рада.

Анализом студијских програма, Комисија је такође утврдила да је на већини студијских програма укупно радно оптерећење студената у току једне академске године, односно, у току четворогодишњих студија, углавном на доњој граници утврђеног европског стандарда (1500-1800 сати годишње, односно, 6000–7200 сати за четири године студија).

Осим тога, Комисија је утврдила да је радно оптерећење углавном уравнотежено распоређено између обавезних и изборних предмета (односно, изборни предмети носе мање ЕСПБ и захтевају мање радно оптерећење студената), и између кључних група предмета на студијским програмима.

Процена адекватности оптерећења студената врши се и редовним анкетирањем студената о томе да ли бодове вредности (ЕСПБ) за слушане предмете одговара оптерећењу студената. Претходна анкета је показала да постоји простор и дала основ за бољу усклађеност оптерећења и ЕСП бодова у новим програмима припремљеним за други циклус акредитације.

4.2. Процена испуњености Стандарда 4 и предлог корективних мера

Као што се из горњег текста види, студијски програми Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу углавном **задовољавају Стандард 4.**

Актима и документима, Факултет успоставио је институционалне оквире за праћење, проверу и унапређење квалитета студијских програма у свим релевантним сегментима.

Ипак, Комисија сматра да би у наредном периоду можда требало још једном евалуирати Правилник о стандардима и процедурама обезбеђења квалитета, како би се јасније и прецизније оперативно дефинисали начини провере квалитета у наведеним областима.

Сви акредитовани студијски програми усклађени су са Законом о високом образовању и стандардима за акредитацију студијских програма Националног савета. У свим студијским програмима дефинисани су циљеви и исходи, а исходи учења дефинисани су и у свим појединачним силабусима. Формулисани исходи образовања у великој мери су усклађени са европским стандардима у погледу професионалних квалификација и компетенција у области датог студијског програма. Исходи учења за појединачне предмете углавном су формулисани тако да указују на знања и вештине које студенти стичу, и углавном су у складу са програмским исходима.

Међутим, иако је Комисија у сарадњи са шефовима одсека и студијских програма закључила да су исходи обавезних предмета на акредитованим студијским програмима

углавном или делимично у складу са програмским исходима, као и да су исходи образовања генерално у складу са дескрипторима квалификација одређеног циклуса образовања у датој научној/уметничкој области, Комисија такође сматра да би требало и даље наставити дефинисање појединих предмета у домену прецизнијег, конкретнијег и стандардизованијег дефинисања исхода учења.

Успешност студената се показала веома добра, као што је углавном добра и студентска процена властитих исхода учења.

Факултет има детаљне процедуре у вези са оптерећењем студената и ЕСПБ система бодовања, а оптерећења студената на програмима и предметима су у оквирима прописаних норматива. Ипак, поједине нејасноће у погледу оптерећења лектиром и литературом резултоване су специфичностима области и предмета.

Прелиминарне анализе промена на студијским програмима у протеклом периоду показује да су промене махом спроведене у циљу унапређења и континуираног осавремењивања постојећих студијских програма, а на основу развоја науке/уметности и нових захтева који се постављају пред дати образовни профил.

Једна од већих слабости Факултета у оквиру овог стандарда је и изостанак конкретног начина на који факултет остаје у вези са својим дипломцима (алумни), као што је то наведено и у оквиру стандарда квалитета студената. У том смислу би Факултет морао остварити конкретну сарадњу са Националном службом за запошљавање, што би омогућило и лакшу процену постигнућа дипломаца у каснијем професионалном развоју, као и задовољство и жеље послодаваца, што је у овом тренутку такође недостатак.

Најзад, иако најновија анкета студената показује да су студенти оценили студијске програме углавном високим оценама, Комисија сматра да Факултет мора да преиспита сегменте у којима су програми и њихова реализација добили ниже оцене. Анализа Комисије упућује на недовољну информисаност студената о наведеној проблематици као један од могућих узрока нижих оцена, те у том смислу предлаже руководству Факултета и студентској организацији да предузме активности у циљу едукације и информисања студената, као и активности на промовисању студентског ангажмана на пољу квалитета уопште. Осим тога, Комисија сматра да би Факултет могао да сугерише Студентској организацији Факултета да у наредном периоду промовише своје активности у домену квалитета студија и студијских програма, те предузме активности које би имале за циљ испитивање мишљења студената о појединим сегментима учешћа студената у процедури контроле и унапређења квалитета.

4.3. Анализа слабости и повољних елемената:

SWOT анализа

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Општим актима и Правилницима, Факултет је успоставио у великој мери адекватан институционални оквир за праћење и унапређење квалитета студијских програма +++ • Правилници факултета садрже систем оцењивања номинално заснован на мерењу исхода учења ++ 	<ul style="list-style-type: none"> • недовољно јасно и недовољно исцрпно дефинисана процедура усклађивања метода наставе са намераваним исходима учења, што важи и за процедуру оцењивања на основу мерења постизања исхода. Иста примедба важи и у погледу недовољно јасно и прецизно дефинисаних начина на које исходи учења опредељују садржај наставног програма и

<ul style="list-style-type: none"> • ЕСПБ оптерећења су у границама прописаних стандарда и усаглашена са активностима учења потребним за достизање очекиваних исхода учења, уз мања одступања према нижем оптерећењу + • Информације о студијским програмима, исходима учења и о дипломском раду доступне су јавности на сајту Факултета +++ • Сваки студијски програм и премдети имају дефинисане циљеве, који су генерално у складу са исходима образовања +++ • Студијски програми реализују се према акредитованој структури и садржају, уз усвојене измене и допуне чији је циљ осавремењивање курикулума и силабуса, или усаглашавање са законском регулативом. ++ 	<p>његову организацију, наставне методе и стратегије и поступке за проверу знања/оцењивање ++</p> <ul style="list-style-type: none"> • изостанак конкретног начина на који факултет остаје у вези са својим дипломцима (алумни), као и изостанак повратне информације из праксе (од послодаваца) о свршеним студентима и њиховим компетенцијама+++ • дефинисани исходи учења појединих предмета на акредитованим програмима нису сасвим или у задовољавајућој мери засновани на дескрипторима квалификација одређеног циклуса образовања++ • Недовршен посао око обезбеђивања зграде ФИЛУМ-а, као најбитнијег сегмента рада. Заједнички простор би олакшао рад сва три одсека и побољшао комуникацију између колега, али и студената са различитих студијских група +++
<p>МОГУЋНОСТИ</p>	<p>ОПАСНОСТИ</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Институционални оквири и дата структура студијских програма омогућавају даље осавремењивање и корекције њихових садржаја +++ • Факултет има стручни потенцијал да се обогате садржаји студијских програма разноврснијом и широм понудом изборних предмета +++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Фиксирање студијског програма и курсева за цели акредитациони циклус од 5 година, са само 30% дозвољених промена, не дозвољава довољно динамично унапређивање студијског програма ++

4.4. Показатељи и прилози за стандард 4

[Прилог 4.1. Промене на студијским програмима](#)

[Прилог 4.2. Извештај о анкетирању студената о квалитету студија](#)

[Прилог 4.3.1. Табела мапирања исхода Филологија](#)

[Прилог 4.3.2. Табела мапирања исхода Музичка уметност](#)

[Прилог 4.3.3. Табела мапирања исхода Примењена и ликовна уметност](#)

[Прилог 4.4. Извештај о резултатима анкетирања свршених студената](#)

[Прилог 4.5. Правилник о полагању испита и оцењивању](#)

[Прилог 4.6. Правилник о завршном и дипломском раду](#)

[Прилог 4.7. Правилник за примену ЕСПБ система бодовања](#)

Стандард 5. Квалитет наставног процеса

Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

5.1. Опис стања

Наставни процес на Филолошко-уметничком факултету Универзитета у Крагујевцу институционално је регулисан општим актима Факултета, и то [Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија \(Прилог 2.2.\)](#), [Правилником о правилима основних и мастер \(Прилог 5.1.1.\)](#) односно [докторских студија \(Прилог 5.1.2.\)](#), [Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту \(Прилог 4.5.\)](#) и [Правилником о завршном и дипломском раду \(Прилог 4.6.\)](#).

Према Правилнику о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија, квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз регулацију наставе и процедура контроле квалитета наставе, и то уређено на следећи начин:

НАСТАВА

Предавања

- Стандарди предавања
- Стандарди садржаја предавања
- Стандарди понашања наставника

Вежбе

- Стандарди одржавања вежби
- Стандарди садржаја вежби
- Стандарди понашања наставника односно сарадника

ПРОЦЕДУРА КОНТРОЛЕ КВАЛИТЕТА НАСТАВЕ

- Контрола одржавања наставе према плану рада
- Контрола квалитета садржаја и метода наставе
- Контрола резултата наставе

Веће одсека и Наставно-научно-уметничко веће Факултета, пре почетка наставе, доносе одлуку о покривености наставе наставницима и сарадницима (план ангажовања).

Пре почетка наставе, продекан за наставу у сарадњи са шефовима одсека и Службом за организацију наставе и студентска питања Факултета, израђује распоред наставе, у складу са величином групе за предавања и вежбе и потребама студената.

Програм рада на конкретном предмету садржи основне податке о предмету: назив студијског програма, структуру предмета, годину и семестар студија, академску годину, број ЕСПБ, име и презиме наставника и сарадника, услов за праћење предмета, циљеве предмета, кратак садржај предмета, начин оцењивања, литературу, и распоред извођења наставе по недељама.

Матична катедра оцењује Програм рада са аспекта квалитета његовог садржаја и форме, најкасније до 10. септембра за наредну академску годину и доставља га Већу надлежног Одсека на усвајање. Извођење наставе на наставном предмету може отпочети када Веће Одсека усвоји Програм рада на наставном предмету. План рада на наставном предмету садржи динамику извођења наставе по тематским целинама (распоред извођења наставе – предавања и вежби).

Квалитет наставе се континуирано и систематски прати у целини и у случају потребе, предузимају се корективне мере за његово унапређење. Контрола квалитета наставе обухвата:

- Контролу одржавања наставе, која се обавља контролом Дневника рада и студентском евалуационом анкетом;

- контролу квалитета садржаја и метода наставе, која се обавља путем анализе Програма рада и студентском евалуационом анкетом за сваког наставника и сарадника појединачно;

- контролу резултата наставног процеса, која се обавља анализом резултата оцењивања студената.

Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана, распореда и квалитета наставе регулисани су Стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета. Детаљни опис процедуре дат је у Стандарду 3 овог Извештаја. Шеф катедре, у разговору са наставником, односно сарадником чија је оцена ванстандардна, разматра разлоге таквог оцењивања и утврђује мере за побољшање квалитета наставног процеса. Уколико не дође до побољшања квалитета наставе у наредној анкети, декан и продекан за наставу, уз сарадњу шефа одсека, утврђују хитне мере које наставник, односно сарадник, морају предузети у циљу побољшања квалитета предавања и вежби.

Институционално регулисаним и континуираним контролисањем квалитета наставе, пре свега кроз рад већа катедри и одсека, утврђено је да су план и распоред наставе (предавања и вежби) усклађени са потребама и могућностима студената, да су познати пре почетка одговарајућег семестра и да се доследно спроводе, да је настава интерактивна, да укључује примере из праксе, подстиче студенте на размишљање и креативност, самосталност у раду и примену стечених знања, као и да су наставници и сарадници компетентни, да током извођења предавања и вежби поступају професионално и имају коректан однос према студентима.

Поред тога Факултет, посредством званичне интернет странице, обезбеђује да се на сваком предмету, пре почетка семестра, донесе и учини доступним студентима план рада који укључује основне податке о предмету (назив, година, број ЕСПБ бодова, услови), циљеве предмета, садржај и структуру предмета, план и распоред извођења наставе (предавања и вежби), начин оцењивања на предмету, уџбенике (обавезну и допунску литературу), податке о наставницима и сарадницима на предмету.

Извесне проблеме, који преваходно проистичу из недостатка интегрисаног и адекватног, наменског простора, као и повремене проблеме који су производ разлика у наставном процесу у пољу науке и у пољу уметности, институција решава предузимајући одређене корективне мере.

Доступношћу целокупне документације која се односи на све акредитоване студијске програме, као и институционално регулисаним и систематским **праћењем**

спровођења планова наставног процеса свих акредитованих студијских програма, односно поређењем акредитованих елемената и компетенција дипломираних студената са чињеничним стањем, обезбеђена је транспарентност у раду институције. Сви сегменти те контроле потврђују да садржаји курикулума, као и наставне методе за њихову примену, одговарају постизању циљева одговарајућих студијских програма и исхода учења, односно да структура, сврха и циљеви сваког студијског програма, те спровођење наставног процеса од стране компетентних наставника и сарадника, воде адекватним компетенцијама дипломираних студената.

На **примерима** студијских програма може се показати да је пропорција различитих типова курсева (предавања, семинари, пракса, пројекти и др.) коју изводе наставници и сарадници ангажовани на студијском програму, балансирана с обзиром на исходе учења. Због специфичности области ради, дата су два примера, један за друштвено-хуманистички, а један за уметнички смер, а сви програми доступни су на (http://www.filum.kg.ac.rs/index.php?option=com_content&view=section&layout=blog&id=28&Itemid=82)

Пример 1: Акредитоване основне академске студије Француски језик и књижевност имају за циљ да целовито образују студенте за рад у друштвеним делатностима у којима раде познаваоци француског језика и француске књижевности и цивилизације, да их оспособе за теоријски научно-истраживачки рад у области научних дисциплина које се из различитих аспеката баве француским језиком и лингвистиком, француском и франкофоним књижевностима, те француском цивилизацијом и културом. Предмети на студијском програму, структурисани на следећи начин: академско-општеобразовни – 15,88%, теоријско-методолошки – 16,67%, научно-стручни – 35,62%, и стручно-апликативни – 31,83%, усклађени су са потребама стицања компетенција дипломираних студената, односно са исходима учења, у наведеном случају, између осталог и следећих: познавање лингвистичке и књижевне литературе, као и тенденција у традиционалним и савременим правцима у проучавању француског језика и књижевности; познавање лингвистичке и књижевне науке из области француског језика, француске и франкофоних књижевности; способност примене и преношења знања о француском језику на свим језичким нивоима; способност примене и преношења знања о француској књижевности.

Пример 2: Акредитоване основне академске студије Графички дизајн имају за циљ едуковање креативне, професионалне, информисане, ликовно и технички образоване личности, оспособљене за решавање задатака и проблема из области графике књиге и визуелних комуникација, за самоусавршавање и даље школовање, као и за педагошки рад. Предмети на студијском програму, структурисани на следећи начин: уметнички – 58,61%, теоријско-уметнички – 30% и друштвено-хуманистички – 11,39%, усклађени су са потребама стицања компетенција дипломираних студената, односно са исходима учења, у наведеном случају, између осталог и следећих: креативна примена стечених знања и вештина у професионалном раду; критичко процењивање информација и аргумента при доношењу одлука и реализацији задатака и пројеката струке; примењивање стечених знања и вештина из области визуелних комуникација и стручних предмета из области графичког дизајна у виду самосталног обликовања задатака у пољу графичког дизајна; препознавање, анализирање и решавање проблема везаних за област графичког дизајна; учествовање у својству сарадника, али касније и преузимање одговорности за реализацију пројекта у

тимовима намењеним проучавању тржишта и развоју маркетиншких и адвертајзинг стратегија; примењивање стечених знања и вештина из области графика књиге као и знања везаних за област писма и типографије, али и за остале видове стваралачких пракси који су неопходни за обликовање књига и других штампаних публикација; препознавање, анализирање и решавање проблема везаних за област графика књиге; учешће у пословима дизајнера у оквирима издавачке делатности.

Тело одговорно за унутрашње осигурање квалитета на Филолошко-уметничком факултету Универзитета у Крагујевцу јесте **Комисија** за обезбеђење и унапређење квалитета, али и **већа одсека и катедри** у области уско стручних питања. Акциони план за спровођење стратегије обезбеђења квалитета, утврђује поред осталих, и бављење следећим областима унапређења квалитета из домена квалитета наставног процеса: студијски програми, наставни процес, наставно особље, оцењивање студената у оквиру предиспитних обавеза и на испиту, уџбеници и литература ([Прилог 1.3. Акциони план за период 2016–2019.](#)). Међу тачкама плана су и следеће: праћење планирања научноистраживачког, стручног и уметничког рада наставника и сарадника Факултета; разматрање годишњих извештаја о учешћу на пројектима и научној продукцији. У том смислу Комисија, као и Факултет уопште, подстичу стицање активних компетенција наставника типичних за високошколске установе, као и стицање стручних компетенција. У оквиру Извештаја о раду Комисије ([Прилог 2.4. Годишњи извештај о раду Комисије за квалитет 2015/2016](#)), могу се видети неке од наведених активности, док се остале углавном изводе на нивоу катедри и већа одсека.

Конечно, Факултет примењује формално дефинисане стимулативне мере ради стручног усавршавања наставног кадра, од финансијске подршке учествовању на стручним и научним конференцијама и скуповима, до подршке објављивању научних радова запослених ([Прилог 5.2. Одлука о финансијској подршци научноистраживачког рада](#)).

5.1.1. Анкетирање

Процедура која обезбеђује квалитет реализације плана рада на предметима почива на транспарентности и доступности свих докумената везаних за студијске програме, као и на редовном спровођењу **анкетирања студената**, и анализе резултата анкетирања. У том смислу активности предвиђене Годишњим планом рада Комисије су и: анкетирање свршених студената о квалитету студијских програма, исходима образовања и стеченим компетенцијама; анкетирање студената о квалитету рада наставника и сарадника и квалитету организације и реализације наставе; анкетирање студената о квалитету студија, учешћу студената у настави, квалитету уџбеника и литературе, раду и опремљености библиотеке, садржају интернет презентације факултета и опремљености наставног простора; анализа података сакупљених анкетирањем студената, подношење извештаја о резултатима анализе и предлога корективних и превентивних мера.

Анкете показују да је генералан став студената према процесу наставе, као и наставницима и сарадницима ангажованим у процесу наставе позитиван ([Прилог 5.3. Закључак о студентској процени педагошког рада наставног кадра у школској 2015-2016.](#)). Последња просечна оцена ангажованих сарадника је 4,74, а наставника 4,70. Оцена исказана по групама питања такође је уједначена – упознавање студената са предметом оцењено је просечном оценом од 4,73, организација и реализација наставе са

4,69, а комуникација са студентима са 4,7. Нешто нижа оцена која се односи на организацију и реализацију наставе условљена је, пре свега, недостатком интегрисаног и адекватног, наменског простора, затим и повременим недостатком материјала за наставу, као и проблемима недостатка разумевања за разлике у наставном процесу у пољу науке и наставном процесу у пољу уметности. Међутим, висока оцена и у том сегменту сведочи о разумевању студената за објективне потешкоће са којима се факултет суочава. Детаљнији коментари и одлуке дати су у Прилогу.

5.2. Анализа слабости и повољних елемената

SWOT анализа

СНАГЕ	СЛАБОСТИ	МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> Наставници и сарадници факултета, генерално поседују висок степен компетентности за квалитетно обављање наставног процеса. +++ адекватно информисање свих учесника у наставном процесу о студијским програмима, плану и распореду наставе, је у највећој мери остварено, пре свега преко сајта Факултета. ++ студенти су у значајној мери укључени у интерактивне наставне процесе, у бројне активности окренуте широј заједници, активности Универзитета у Крагујевцу и активности градских институција културе. ++ избор метода наставе и учења којима се постиже савладавање исхода учења је адекватан. +++ факултет има адекватне институционалне оквири за праћење и контролу квалитета наставног процеса, и предузимање корективних мера када се за њима укаже потреба. +++ 	<ul style="list-style-type: none"> Недовољна потреба свих наставника да осавремене процес наставе. ++ Рад на великом броју локација отежава спровођење информисања о терминима и плановима реализације наставе, изузимајући оно које се спроводи посредством званичне интернет странице Факултета. + због недостатка адекватног и интегрисаног простора, настају проблеми неадекватних услова за интерактивно учествовање студената у наставном процесу. То се односи на рад сва три одсека. +++ структура званичне интернет стране Факултета није оптимална и до неких података није лако доћи. + недостатак интегрисаног и адекватног, наменског простора за одржавање наставе, као и недовољно улагање у учила и материјал за наставу. +++ Рад на великом броју локација отежава праћење и контролу квалитета наставног процеса. + 	<ul style="list-style-type: none"> Афирмисањем постигнућа у настави могуће је развијати свест о неопходности осавремењивања наставног процеса, односно ослањања на актуална достигнућа, као и коришћења савремених метода у наставном процесу. +++ Могућности додатног интерактивног учења студената у наставном процесу коришћењем потенцијала институција Универзитета и градских институција културе. +++ доступност података о студијским програмима, плану и распореду наставе може бити побољшана додатним радом на реструктурирању званичне интернет странице Факултета. ++ Могућности пуног искоришћења потенцијала адекватних метода наставе леже у побољшању квалитета и простора намењеног настави, као и значајнијег улагања у учила и материјал за наставу. +++ Исто важи и за побољшања праћења и контроле квалитета наставног процеса + 	<ul style="list-style-type: none"> Недовољно разумевање специфичности наставног процеса у различитим пољима, и примена истих модела на поље науке и поље уметности, може довести до тога да оно што је у једном пољу адекватно у другом не доведе до жељених резултата. +++ неажурираност података доступних на интернет страници Факултета. ++ Опасност од потенцијалног смањења простора за одржавање наставе, као и немогућности значајнијег улагања у учила и материјал за наставу. ++

5.3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда

На основу изнетих чињеница и приложених докумената може се закључити да је у **великој мери испуњен** Стандард 5.

Факултет је општим актима и правилницима створио институционални оквир за праћење и унапређење квалитета наставног процеса у свим сегментима.

Највећи проблем у реализацији наставног процеса представља недостатак наменског, интегрисаног простора за студенте и наставнике, који Факултет у наредном периоду мора настојати да обезбеди дугорочним закупом адекватног или изградњом властитог простора.

Факултет у наредном периоду мора да обезбеди несметано функционисање успостављених механизма обезбеђења квалитета наставе, што подразумева наставак редовног праћења и контроле квалитета, и предузимање корективних мера.

Факултет такође мора да настави да упоређивањем планова рада са програмима рада обезбеди остваривање садржаја предвиђених на наставном предмету, и да по потреби предлаже корективне мере.

Факултет мора да настави да пружа организовану подршку наставницима и сарадницима како би биле унапређене њихове педагошке способности, посебно за примену интерактивних облика рада и адекватно праћење рада студената и оцењивање њихових знања и вештина.

5.4. Показатељи и прилози за стандард 5

[Прилог 5.1.1. Правилник о правилима основних и мастер студија на Факултету](#)

[Прилог 5.1.2. Правилник о обезбеђењу и контроли квалитета докторских студија](#)

[Прилог 5.2. Одлука о финансијској подршци научноистраживачког рада](#)

[Прилог 5.3. Закључак о студентској процени педагошког рада наставног кадра 2015–2016.](#)

Стандард 6. Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада

Високошколска установа ради на подстицању, обезбеђењу услова, праћењу и провери резултата научноистраживачког, уметничког и стручног рада и на њиховом укључивању у наставни процес.

6.1. Опис стања и анализа тренутне ситуације

Филолошко-уметнички факултет је Одлуком Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, од 05. јула 2016. године ([Прилог 6.1.1. Одлука о акредитацији установе](#)), на основу члана 18. став 1 и 2., члана 19. став 2. и 9. Закона о научноистраживачкој делатности и на основу члана 6. и 15. Правилника о вредновању научноистраживачког рада и поступка акредитације института, интегрисаних универзитета, факултета и центара изузетних вредности, акредитован као државни факултет у области хуманистичких наука – филологија, музикологија и историја уметности. Факултет је акредитован и као државни факултет за обављање научноистраживачке делатности Одлуком Министарства просвете и науке Републике Србије ([Прилог 6.1.2. Уверење о акредитацији за обављање научноистраживачке делатности](#)).

Квалитет научноистраживачког рада наставника и сарадника Факултета остварује се обезбеђивањем услова за научноистраживачки рад, утврђивањем и доследним остваривањем стандарда у погледу квантитета и квалитета научноистраживачког рада наставника и сарадника, и утврђивањем и остваривањем етичких стандарда у научноистраживачком раду. Факултет се стара да се научноистраживачки и уметнички рад одвија у складу са принципима добре научне и уметничке праксе, и придржава се *Етичког кодекса Универзитета у Крагујевцу* којим су утврђени етички стандарди у обављању научноистраживачке и уметничке делатности на факултетима, облици дозвољених понашања у научноистраживачком и уметничком раду, санкције и академске мере у случају недозвољеног понашања, као и поступак у коме се оне изричу.

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу је у складу са Националном стратегијом развоја образовања у Србији, својом Стратегијом обезбеђења квалитета (Прилог 1.1.) дефинисао стратешко опредељење да перманентно повезује и остварује јединство образовне, научноистраживачке, уметничке и стручне делатности. У том смислу, знања до којих високошколска установа долази спровођењем одређених научних, истраживачких, уметничких и професионалних активности активно се укључују у постојећи наставни процес.

Факултет води развојну политику научноистраживачког, уметничког и стручног рада и систематски прати и оцењује обим и квалитет истраживачког и уметничког рада наставника и сарадника. Факултет усваја годишње Планове научноистраживачког и уметничког рада, а на предлог продекана за науку и међународну сарадњу и продекана за уметност. Ови планови усклађени су са стратешким циљем Факултет, петогодишњим планом НИР-а Факултета ([Прилог 6.2. Програм научноистраживачког рада Факултета 2016-2020.](#)), као и са националним и европским циљевима и стандардима високог образовања.

Осим обавезом креирања (а касније и контроле реализације) годишњег плана научноистраживачког и уметничког рада за сваког наставника и сарадника појединачно, Факултет подстиче и стимулише научноистраживачки и стручни рад и научну продукцију наставника и сарадника, настојећи да обезбеди литературу, приступ базама података, рачунарску и другу опрему, неопходне дозволе за емпиријска истраживања, информације о конкурсима и друго ([Прилог 6.3.1. План научноистраживачког рада и међународне сарадње Факултета](#)). На Факултету се организују семинари, курсеви, радионице и други облици едукације младих научних истраживача. Контрола квантитета и квалитета научноистраживачког рада врши се годишњим подношењем и разматрањем Извештаја о научноистраживачком и уметничком раду, који подноси продекан за науку ([Прилог 6.3.2. Извештај о научноистраживачком раду и међународној сарадњи Факултета](#)).

С обзиром на своју комплексну и специфичну структуру, Факултет као посебну целину спроводи делатности које се односе на област **уметности и уметничког рада**. То подразумева перманентно осмишљавање, припрему и реализовање Плана уметничких активности, чији се квалитет прати кроз Извештаје које подноси продекан за уметнички рад ([Прилог 6.4. План уметничког рада и Извештај о оствареним уметничким активностима](#)).

Структурно, али и по стручним ресурсима, Факултет задовољава захтеве за остваривање и организовање базичних и развојних истраживања, уметничког и стручног рада. Активности у домену научно-истраживачке и уметничке делатности остварују се у шест области: 1. Научно-истраживачки пројекти, 2. Организација научних скупова, 3. Издавачка делатност, 4. Развој научног подмлатка, 5. Међународна сарадња и 6. Научна, односно уметничка продукција.

У домену **научних пројеката**, Факултет подстиче наставнике и сараднике да се што активније ангажују у конципирању и реализовању научноистраживачких пројеката у земљи и иностранству. Факултет настоји да буде носилац или партнер значајних домаћих и међународних научних пројеката, што је у претходном периоду дало позитивне резултате.

Тренутно се реализују два научна пројеката које финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, а чији су носиоци/ руководиоци наставници Факултета: *Друштвене кризе и савремена српска књижевност и култура: национални, регионални, европски, глобални оквир* (број пројекта 178018, руководилац проф. др Драган Бошковић) и *Динамика структура савременог српског језика* (број пројекта 178014, руководилац проф. др Милош Ковачевић). У овим пројектима учествује 31 истраживач са Факултета: на пројекту 178018 активно је 14 истраживача са ФИЛУМ-а, док на пројекту 178014 учествује 18 истраживача са ФИЛУМ-а. Стручно веће за пројекте је Веће Одсека за филологију и Наставно-научно-уметничко веће, чија су овлашћења регулисана Законом о научноистраживачкој делатности и Статутом факултета.

Табела 6.1. Назив и број текућих научноистраживачких пројеката чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколској установи

Редни број	Назив и евиденциони број пројекта	Домаћи (Д) и међународни (М)	Назив финансијера	Број учесника на пројекту
------------	-----------------------------------	------------------------------	-------------------	---------------------------

1.	178018 – Друштвене кризе и савремена српска књижевност и култура: национални, регионални, европски, глобални оквир	Д	Министарство за просвету, науку и технолошки развој Р. Србије	14
2.	178014 – Динамика структура савременог српског језика	Д	Министарство за просвету, науку и технолошки развој	18
3.	Значај српског језика и књижевности за очување идентитета Републике Српске (Филозофски факултет у Ист. Сарајеву)	М	Министарство науке и технологије Републике Српске	2

Као што показује Табела 6.2. укупно 43 наставника и сарадника ФИЛУМ-а учествује на најмање једном пројекту (неки од њих учествују и на више пројеката). Ако као референтан узмемо податак о броју свих запослених истраживача ангажованих у научним областима (не и у уметничким) на дан 05. фебруара 2016. године, који износи 89, видимо да је на најмање једном пројекту ангажовано тек нешто мање од половине запослених, што је значајан напредак у односу на трећину запослених у претходном циклусу. Овим је план Факултета у овом домену готово испуњен будући да је у претходном Извештају о самовредновању као циљ за наредни период постављено да барем 50 процената запослених буде ангажовано на пројектима.

Шест наставника и сарадника са ФИЛУМ-а укључени су на пројекте основних истраживања Министарства за просвету, науку и технолошки развој који се реализују на другим научноистраживачким организацијама, а тринаест наставника и сарадника са ФИЛУМ-а учествовало је у раду више међународних научних пројеката.

Табела 6.2. Списак наставника и сарадника запослених у високошколској установи, учесника у текућим међународним и домаћим пројектима.

Рбр.	Име презиме	Звање	Назив пројекта
1.	проф. др Драган Бошковић	редовни професор	1. Друштвене кризе и савремена српска књижевност и култура: национални, регионални, европски и глобални оквир (178018, МПНТР Р. Србије, носилац Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу, руководилац проф. др Драган Бошковић) 2. Значај српског језика и књижевности за очување идентитета Републике Српске (носилац Филозофски факултет у Источном Сарајеву, финансира МНТ Републике Српске, руководилац проф. др Милош Ковачевић) 3. 401-01-123 (видети под проф. др Маја Анђелковић)
2.	проф. др Маја Анђелковић	ванредни професор	1. 178018 (видети под проф. др Драган Бошковић) 2. Усмено, обредно, књижевно (<i>Canis lupus</i> између обредне маске и књижевне животиње) 401-01-123 није применљиво 2015-02 - Министарство културе и информисања Републике Србије и Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу, руководилац проф. др Маја Анђелковић
3.	доц. др Сања Пајић	доцент	1. 178018 (видети под проф. др Драган Бошковић) 2. 401-01-123 (видети под проф. др Маја Анђелковић)

4.	доц. др Никола Бубања	доцент	1. 178018 (видети под проф. др Драган Бошковић)
5.	доц. др Часлав Николић	доцент	1. 178018 (видети под проф. др Драган Бошковић)
6.	доц. др Душан Живковић	доцент	1. 178018 (видети под проф. др Драган Бошковић)
7.	доц. др Тамара Стојановић	доцент	1. 178018 (видети под проф. др Драган Бошковић)
8.	Марија Лојаница	лектор	1. 178018 (видети под проф. др Драган Бошковић)
9.	Анка Ристић	асистент	1. 178018 (видети под проф. др Драган Бошковић)
10.	Јасмина Теодоровић	лектор	1. 178018 (видети под проф. др Драган Бошковић)
11.	Јелена Арсенијевић Митрић	доцент	1. 178018 (видети под проф. др Драган Бошковић) 2. 401-01-123 (видети под проф. др Маја Анђелковић)
12.	Јована Павићевић	асистент	1. 178018 (видети под проф. др Драган Бошковић)
13.	Јелица Вељовић	асистент	1. 178018 (видети под проф. др Драган Бошковић) 2. 401-01-123 (видети под проф. др Маја Анђелковић)
14.	Тијана Матовић	асистент	1. 178018 (видети под проф. др Драган Бошковић) 2. 401-01-123 (видети под проф. др Маја Анђелковић)
15.	проф. др Ковачевић Милош	редовни професор	1. <i>Динамика структура савременог српског језика</i> (178014, МПНТР Р. Србије, ФИЛУМ, Крагујевац, руководилац проф. др Милош Ковачевић) 2. Значај српског језика и књижевности за очување идентитета Републике Српске (Филозофски факултет у Источном Сарајеву, Министарство науке и технологије Р. Српске, руководилац проф. др Милош Ковачевић)
16.	проф. др Владимир Поломац	ванредни професор	1. Историја српског језика (178001, МПНТР Р. Србије, носилац Филозофски факултет у Новом Саду, проф. др Јасмина Грковић Мејџор) 2. <i>Речник српског језика XII–XVIII века, Матица српска</i> , проф. др Јасмина Грковић Мејџор, проф. др Слободан Павловић
17.	др Јелена Даниловић	доцент	1. 178014 (видети под проф. др Милош Ковачевић)
18.	проф. др Тијана Ашић	редовни професор	1. 178014 (видети под проф. др Милош Ковачевић) 2. GDR-2521 <i>Sémantique et Modélisation</i> (Унив. Париз 4)
19.	проф. др Анђелка Пејовић	редовни професор	1. 178014 (видети под проф. др Милош Ковачевић)
20.	доц. др Ана Јовановић	доцент	1. 178014 (видети под проф. др Милош Ковачевић)
21.	доц. др Јелена Петковић	доцент	1. 178014 (видети под проф. др Милош Ковачевић)
22.	доц. др Ивана Вучина Симовић	доцент	1. 178014 (видети под проф. др Милош Ковачевић) 2. <i>Narrative konstruieren: Zu einer sozialen Konstruktionsgrammatik; Ka друштвеној конструктивној граматизи: нови приступ у наративној теорији и методологији</i> , Institute for Slavic Studies, Humboldt University (Берлин) и Балканолошки институт САНУ (Београд), Deutscher Akademischer Austauschdienst (DAAD), 2015-2016.
23.	Недељковић Даница	доцент	1. 178014 (видети под проф. др Милош Ковачевић)
24.	проф. др Сања Ђуровић	ванредни професор	1. 178014 (видети под проф. др Милош Ковачевић)
25.	Миленковић Бранка	виши лектор	1. 178014 (видети под проф. др Милош Ковачевић)
26.	Мирјана Мишковић Луковић	ванредни професор	1. 178014 (видети под проф. др Милош Ковачевић)
27.	Палибрк Ивана	лектор	1. 178014 (видети под проф. др Милош Ковачевић)
28.	Тошић Тиана	лектор	1. 178014 (видети под проф. др Милош Ковачевић)

29.	Николић Милка	доцент	1. 178014 (видети под проф. др Милош Ковачевић)
30.	проф. др Рамић Никола	ванредни професор	1. 178014 (видети под проф. др Милош Ковачевић) 2. <i>Лингвистичка истраживања савременог српског књижевног језика и израда Речника српскохрватског књижевног и народног језика САНУ</i> (178009, МПНТР Р. Србије, носилац Институт за српски језик САНУ, руководиоца: проф. др Стана Ристић)
31.	Станојчић Славко	доцент	1. 178014 (видети под проф. др Милош Ковачевић)
32.	проф. др Радивоје Младеновић	редовни професор	1. <i>Дијалетколошка истраживања српског језичког простора</i> (178020, МПНТР Р. Србије, носилац Институт за српски језик САНУ, руководиоца: проф. др Слободан Реметић)
33.	Ана Живковић	асистент	1. <i>Поетика српског реализма</i> (178025, МПНТР Р. Србије, носилац Филолошки факултет у Београду, руководиоца проф. др Душан Иванић) 2. 401-01-123 (видети под проф. др Маја Анђелковић)
34.	проф. др Славица Гароња Радованац	ванредни професор	1. <i>Књиженство: Теорија и историја женске књижевности на српском језику до 1915. године</i> (178029, МПНТР Р. Србије, носилац Филозофски факултет у Новом Саду, руководиоца: проф. др Биљана Дојчиновић)
35.	доц. др Данијела Јањић	доцент	1. Università Ca' Foscari di Venezia, Università di Verona; PRIN, руководиоци prof. dr Pietro Gibellini & prof. dr Raffaella Bertazzoli
36.	проф. др Лука Ваљо	ванредни професор	1. <i>Il cronotopo nelle letterature slave</i> , Универзитет "La Sapienza" у Риму
37.	проф. др Дарко Хинић	ванредни професор	1. Стандардизација психодијагностичких и психијатријских скала процене у Србији, ЈП 10-12 Факултет медицинских наука, Крагујевац, руководиоца проф. др Драгана Игњатовић Ристић, коруководилаца проф. др Дарко Хинић
38.	Александра Шуваковић	лектор	1. Настава и учење: проблеми, циљеви и перспективе (МПНТР Р. Србије, носилац Учитељски факултет у Ужицу, Универзитет у Крагујевцу, руководиоца проф. др Миленко Кундачина.
39.	Никола Ђуран	истраживач-приправник	1. 178018 (видети под проф. др Драган Бошковић) 2. 401-01-123 (видети под проф. др Маја Анђелковић)
40.	Неда Видановић	истраживач-приправник	1. Примена биомедицинског инжењинга у предклиничкој и клиничкој пракси (41007 МПНТР Р. Србије, носилац Факултет инжењерских наука у Крагујевцу, руководиоца проф. др Ненад Филиповић)
41.	Ђорђе Радовановић	асистент	1. 401-01-123 (видети под проф. др Маја Анђелковић)
42.	Бојана Вељовић	асистент	1. 178014 (видети под проф. др Милош Ковачевић)
43.	Катарина Милић	асистент	1. 401-01-123 (видети под проф. др Маја Анђелковић)

Током последњег циклуса, наставици Факултета били су укључени у четири међународна стручна пројекта, од којих су два завршена у 2015. години: 1. *Tempus: Reforming Foreign Language Studies in Serbia (ReFLeSS)* у склопу Националних заједничких пројеката из области реформе курикулума (Project number: 511366-TEMPUS-1-2010-1-RS-TEMPUS-JPCR) и 2. *English profile*, Универзитет у Кембриџу, издавачка кућа „Cambridge University Press“, Cambridge ESOL.

У 2015. години, настављена је реализација међународног стручног пројекта *Introducing interdisciplinarity in music studies in the Western Balkans in line with European*

perspective (517098-TEMPUS-1-2011-1-RS-TEMPUS-JPCR), чији су координатори стално запослени сарадници факултета. Поврх тога, у 2015. години Факултет се укључио у нови међународни стручни пројекат *Fostering University Support Services and Procedures for Full Participation in the European Higher Education Area (FUSE)*, пројекат TEMPUS програма Европске комисије усмерен на подизање капацитета високошколских установа у Србији за интензивније учешће у европском образовном простору и на процес интернационализације универзитета. Учесће на овом пројекту ће имати важну улогу у припреми факултета за спровођење активности везаних за Еразмус+ програм.

Све наведене чињенице показују да се на ФИЛУМ-у унапредио рад у оквиру научноистраживачких пројеката у односу на претходни период, чиме је истовремено омогућено побољшање квалитета научноистраживачког рада на факултету и обезбеђење квалитетног научног кадра за будући развој Факултета. Очекује се додатно проширење обима ангажовања на научним пројектима новог циклуса основних истраживања Министарства просвете, науке и технолошког развоја РС, као и на научним и стручним пројектима у оквиру платформи Еразмус+ и Хоризонт 2020.

Иако Факултет нема стручних и уметничких пројеката који се тренутно реализују у установи, а чији су носиоци наставници запослени на ФИЛУМ-у (услед чега из Извештаја изостаје одговарајућа Табела 6.6. из Упутства за самоевалуацију КАПК-а), Факултет је у протеклом периоду спроводио активности у оквиру покретања пројекта семинара стручног усавршавања наставника и професора језика и књижевности основних и средњих школа. У том смислу, Факултет је 2015. године конкурисао код Завода за унапређивање образовања и васпитања Републике Србије за одржавање пет семинара сталног стручног усавршавања наставника и професора у основним и средњим школама. На основу одлуке Завода, сви програми су одобрени и налазе се у Каталогу програма сталног стручног усавршавања наставника, васпитача и стручних сарадника за школску 2016/2017. и 2017/2018. годину (Завод за унапређивање образовања и васпитања, Центар за професионални развој запослених у образовању, Каталог програма за 2016/2017. и 2017/2018. годину, Области Српски језик и књижевност, Страни језик и Уметности). Такође, факултет омогућава консултативну наставу и факултативно полагање методичких, педагошких и психолошких предмета потребних за стицање компетенци и заснивање радног односа наставника у основним и средњим школама. Даље, наставници Факултета су ангажовани као консултанти на различитим пројектима Завода за унапређивање васпитања и образовања и Завода за вредновање квалитета образовања. Коначно, Факултет је у протеклом периоду у више наврата реализовао конференције као облик сталног стручног усавршавања који су одобрени од стране Завода за унапређивање образовања и васпитања.

У домену организације **научних скупова**, Факултет традиционално на годишњем нивоу организује два међународна научна скупа:

1. *Српски језик, књижевност, уметност*
2. *Савремена проучавања језика и књижевности (Научни скуп младих филолога Србије).*

Међутим, осим ових традиционалних научних скупова Факултет сваке године организује или учествује у организацији јединствених научних скупова, а радови са свих скупова пролазе процес анонимног стручног рецензирања и редовно се публикују у зборницима радова. Тако су у претходном периоду организовани следећи скупови:

1. Међународни научни скуп *Dire, écrire, agir en français (DEAF 2)* 8. и 9. новембра 2013. године у организацији Катедре за романистику. Скуп је имао три тематске целине – лингвистика, књижевност и дидактика, на којима је радове представило 48 учесника, и то 30 из земље и 18 из иностранства. Организацију скупа је материјално помогао Француски институт у Београду.

2. Међународни научни округли сто *Византија у (српској) књижевности и култури од средњег до двадесет и првог века*, као резултат рада истраживача на пројекту 178018, имао је 27 учесника из академских центара у Србији и иностранству (Златибор 02-04. новембар 2013).

3. Прва национална конференција *Хиспанистика у српској култури и науци* одржана је на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу, 28-29. новембра 2014. године, у сарадњи са Катедром за иберијске студије Филолошког факултета Универзитета у Београду, Амбасадом Краљевине Шпаније и Институтом Сервантес у Београду. У раду конференције је учествовало и више истакнутих хиспаниста из региона, а у оквиру конференције је одржан и акредитован стручни семинар за наставнике шпанског језика који раде у основним и средњим школама.

4. Међународни научни округли сто *Српска језичка дијаспора: одржавање језика и идентитета говорника у мигрантским условима*, одржан је 24-25. октобра 2014. Округли сто је организован у оквиру пројекта основних истраживања 178014 *Динамика структура савременог српског језика* који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, а који се изводи на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу.

5. Осма научна конференција Савеза германиста и германисткиња Југоисточне Европе *Близина и дистанца у језику, књижевности и култури* одржана 12.-15. новембар 2015. На скупу је учествовало око 60 научника и научница из свих земаља региона, као и гости из Немачке, Аустрије и Швајцарске.

6. Округли сто *Canis lupus између обредне маске и књижевне животиње* одржан је 13. децембра 2015. године, у оквиру пројекта *Усмено, обредно, књижевно* (401-01-123/2015-02), који финансирају Министарство културе и информисања Републике Србије и Филолошко-уметнички факултет.

Најзад, поред уобичајеног чланства у организацији научних скупова који се одржавају на ФИЛУМ-у, наши наставници су били чланови организационих одбора следећих међународних скупова одржаних у земљи и иностранству:

1. Проф. др Драган Бошковић, Научни округли сто *Византија у (српској) књижевности и култури од средњег до XXI века*, Златибор, новембар 2013;

2. Проф. др Катарина Мелић, проф. др Тијана Ашић, Вера Јовановић, доц. др Биљана Тешановић, Милана Додиг, Никола Бјелић, Чланови организационог одбора међународног научног скупа DEAF 2, новембар 2013.;

3. Проф. др Милош Ковачевић (председник програмско-организационог одбора) и проф. др Драган Бошковић, члан организационог одбора међународног научног скупа *Наука и слобода* (Филозофски факултет Источно Сарајево);

4. Проф. др Драган Бошковић, члан организационог комитета 16. Међународног конгреса слависта (Београд);

5. Проф. др Радивоје Младеновић, Међународни научни скуп *Дијалекти српскога језика: истраживања, настава, књижевност 1*, 11–12. април 2014. Универзитет у Нишу, Филозофски факултет; Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, Филозофски факултет; Лесковачки културни центар, Лесковац;

6. Проф. др Катарина Мелић, Члан организационог одбора међународног научног скупа *Études françaises en Serbie*, новембар 2014;

7. доц. др Биљана Мандић, *Министар*, Музичка академија, Ист.Сарајево, БиХ;

8. Проф. др Радмила Настић, члан програмског одбора међународног научног скупа *The Fourth International Conference Language, Culture and Literature in the Light of Philosophy*, Alfa University, Faculty of Foreign languages, Belgrade, 22. мај 2015.;

9. Проф. др Тијана Ашић, Округли сто *Нове теорије у семантици*, Београд, Филолошки факултет, април 2015.;

10. Проф. др Тијана Ашић, организатор и руководилац (уз Верана Станојевића) лингвистичког атељеа *Нови лингвистички хоризонти* на Филолошком факултету у Београду, 30. април 2015.;

11. доц. др Ана Јовановић и доц. др Ивана Вучина Симовић, чланице Организационог одбора XV међународне конференције о мањинским језицима *Minority languages in education and language learning: challenges and new perspectives*, Филолошки факултет Универзитета у Београду, Београд, 28-30. мај 2015;

12. доц. др Ивана Вучина Симовић, члан организационог одбора *Fourth Sefardic Summerschool, Research Institute for the History of the Jews in Germany*, Хамбург, Немачка, Moses Mendelssohn Akademie (Халберштат, Немачка), 22-30. август 2015;

13. доц. др Данијела Јањић, члан научног одбора међународног конгреса *La capsula del tempo*, у организацији АИВА-е и Катедре за италијански језик и књижевност Филолошког факултета Универзитета у Бањој Луци, 19-20. јуна 2015.

Издавачка делатност на Филолошко-уметничком факултету остварује се у оквиру Центра за издавачко-информатичку делатност као делу посебне организационе Издавачко-информатичке јединице Факултета. [Правилником Центра за издавачко-информатичку делатност \(Прилог 9.1.2.\)](#) уређује се стратегија издаваштва, публикавања и дистрибуције публикација, промовисања и рекламирање издања Факултета, као што се афирмишу и сервисирају издавачко-информатичке услуге Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу.

У оквиру своје редовне делатности, Факултет преко овог центра објављује: монографије, студије, расправе, наставне публикације (интерне и екстерне уџбенике), брошуре, часописе, тематске зборнике, зборнике радова са научних конференција, практикуме, ауторизована скрипта и друге публикације које су настале као резултат рада наставника и сарадника Факултета, али и публикација наставника и сарадника других факултета и Универзитета. Одређивање врсте публикације врши се у складу са Критеријумима за одређивање категорија научних публикација Министарства за науку и технолошки развој РС. Центар једном годишње објављује и *Информатор*, који садржи опис студијских програма на Факултету, литературу, програме за припремање пријемних испита, примере тестова са претходних пријемних испита и друге информације од значаја

за будуће студенте. Издања Факултета дистрибуирају се на Факултету, преко књижарских мрежа и преко осталих факултета.

У 2015. години, у оквиру активности Центра за издавачко-информатичку делатност, на ФИЛУМ-у је објављено:

1. Тротомни зборник са Девог међународног научног скупа *Српски језик, књижевност, уметност* (уредници: проф. др Милош Ковачевић, доц. др Јелена Петковић, проф. др Драган Бошковић, доц. др Часлав Николић, мр Валерија Каначки, доц. др Сања Пајић)

2. Двотомни зборник са *Петог научног скупа младих филолога Србије* (уредници доц. др Маја Анђелковић, проф. др Милош Ковачевић)

Тематски зборници:

3. Драган Бошковић (уред) *Срећа*

4. Владимир Поломац (уред) *Путевима српских идиома*

Монографије / уџбеници:

5. Сања Ђуровић, *Укрштање глаголских врста у конјугацији глагола у савременом српском језику*

6. Томислав Павловић, *Ка унутрашњим хоризонтима*

7. Мирјана Мишковић Луковић, *Прагматика*

8. Анђелка Пејовић, *Контрастивна фразеологија шпанског и српског језика*

9. Славко Станојчић, *Теоријско-аналитички приступ уџбеничком дискурсу*

У уобичајеном ритму, објављена су и три броја водећег часописа националног значаја за језик, књижевност, уметност и културу *Наслеђе* (30, 31. и 32) у којима је објављено шездесетак научних радова (око 850 страна). Тридесет и други број био је тематски – „Енглески језик и књижевност у контексту европске културе”, а приредили су га проф. др Мирјана Мишковић и доц. др Биљана Влашковић Илић. И 2015. године Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије суфинасирало је издавање *Наслеђа*.

Наставници и сарадници са Филум-а (доц. др Часлав Николић, главни и одговорни уредник, доц. др Јелена Арсенијевић, оперативни уредник) уређују часопис *Липар*, који издаје Универзитет у Крагујевцу. Посебно афирмишући рад младих научника, у току 2015. године објављена су три броја (56, 57, 58) *Липара*.

Центар за научноистраживачки рад САНУ и Универзитета у Крагујевцу наставио је публикавање часописа *Лицеум* (ISSN 1451-1444) у 2015. години. Главни и одговорни уредник часописа је др Маја Анђелковић, ванредни професор на Филум-у.

Као саиздавач, ФИЛУМ је током 2015. године учествовао у публикавању две свеске часописа међународног значаја *Српски језик*.

Редовно запослени наставници Филум-а су уредници и чланови уредништава следећих научних часописа у земљи и иностранству (осим у *Наслеђу* и у *Липару*):

1. Проф. др Милош Ковачевић (главни уредник): Радови Филозофског факултета Универзитета у источном Сарајеву (Република Српска)

2. Проф. др Милош Ковачевић (главни уредник): Српски језик (Београд)

3. Проф. др Милош Ковачевић (члан уредништва): *Нова Зора* (СКПД „Просвјета“)
 4. Проф. др Радивоје Младеновић (члан уредништва): *Probleme de filologie slava – Вопросы славянской филологии – Проблеми словенске филологије*, *Timișoara: Universitatea de vest din Timișoara, Facultatea de litere, istorie și teologie.*
 5. Проф. др Радивоје Младеновић: члан редакцијског одбора Косовскометохијског зборника (Српска академија наука и уметности – Међуодељењски одбор за проучавање Косова и Метохије)
 6. Проф. др Анђелка Пејовић, доц. др Ана Јовановић, доц. др Мирјана Секулић (чланице уредништва): *Colindancias (Revista de la red de hispanistas de Europa Central)*
 7. Проф. др Лука Ваљо, секретар уредништва академског часописа “*Ricerche slavistiche*” (ISSN 0391-4127), Универзитет “*La Sapienza*” у Риму (Италија)
 8. Проф. др Драган Бошковић (члан уредништва): Радови Филозофског факултета Универзитета у источном Сарајеву (Република Српска)
 9. Доц. Јелена Арсенијевић (члан уредништва): *Кораци* (Крагујевац)
 10. Проф. др Тијана Ашић (главни уредник): часопис *Лингвист*.
- Такође, проф. др Никола Рамић је члан уређивачког одбора Речника српскохрватског књижевног и народног језика САНУ.

Табела 6.3. Табеларни приказ уџбеника и монографија у издању Филолошко-уметничког факултета за период 2013-2015.

Марић, Душко, 1963-	Menadžment u umetnosti ili Primena projektnog modela upravljanja u umetnosti na studiji slučaja i u formi savremenog koncepta poslovanja pozorišta	научна монографија	2013
Најдн, Јозеф, 1732-1809	Londonska trija, Hob. IV [Štampana muzikalija]. 1-3	ноте	2013
Оташевић, Војан, 1973-	Анатомско цртање. 1, Глава и рамени појас: практикум	уџбеник	2014
Николаревић, Снежана, 1948-	Музика и телевизија - умеће и / или уметност	научна монографија	2015
Мишковић-Луковић, Мирјана, 1964-	Прагматика	научна монографија	2015
Оташевић, Бојан, 1973- Ранковић, Владимир, 1973-	Техника алграфије поступком одузимања: практикум	уџбеник	2015
Пејовић, Анђелка, 1973-	Контрастивна фразеологија шпанског и српског језика	научна монографија	2015
Ђуровић, Сања Ж., 1974-	Укрштање глаголских врста у коњугацији глагола у савременом српском језику	научна монографија	2015
Павловић, Томислав, 1960-	Ka unutrašnjim horizontima: prilog proučavanju avangardne dramske poetike Harolda Pintera	научна монографија	2015
Бошковић, Драган	Срећа	зборник радова	2015
Станојчић, Славко, 1976-	Теоријско-аналитички приступ уџбеничком дискурсу	научна монографија	2015

У домену **развоја научног подмлатка**, Факултет реализује два студијска програма докторских академских студија: докторске студије из филологије (језик и књижевност) и докторске студије српског језика и књижевности, на којима студира

укупно 34 младих докторанада. У претходном периоду, 11 сарадника Филолошко-уметничког факултета одбранило је своје докторске дисертације, а њих 12 је тренутно ангажовано у изради дисертација. Нажалост, Факултет тренутно не води систематичну евиденцију о објављивању резултата на основу одбрањених докторских дисертација.

Табела 6.4. Листа одбрањених докторских дисертација у установи у претходне три школске године

Име кандидата	Име ментора	Назив дисертације / година одбране	Публиковани резултати	*М
Марија Лојаница	Драган Бошковић	Деконструкција идентитета постмодерног субјекта у "Њујоршкој трилогији Пола Остера" и "Антополошкој трилогији" Борислава Пекића, 2015		
Јасмина Тодоровић	Драган Бошковић	Утопијско-митолошко-историјски дискурс Борислава Пекића и Џулијана Барнса, 2015		
Анета Тривић	Анђелка Пејовић	Лексичко-семантичка анализа соматизама у фразеологији савременог шпанског и српског језика: контрастивни приступ, 2015		
Марина Кебара	Тијана Ашић	Психолингвистички аспект језичке игре као метајезичког контекста (рефлексива) у анализи српске и руске језичке личности (кроз призму Бахтинове нове реторичке парадигме), 2015		
Јелена Петковић	Милош Ковачевић	Синтакса и семантика двоструке негације у српском језику, 2015		
Марко Тасић	Александар Недељковић	Научнофантастична надградња Уликса Џејмса Џојса у антиутопијској новели Филипа Хозеа Фармера Јахачи румене наднице, 2015		
Љиљана Петровић	Катарина Мелић	Историја, траума и трагање у делима Барбиса, Маларпартеа, Жапризоа и Барика, 2015		
Марија Панић	Катарина Мелић	Видови женскости у француским средњовековним бестијарима, 2014		
Тања Русимовић	Милош Ковачевић	Релативне реченице са форичким супстантивним антецедентом у савременом српском језику, 2014		
Биљана Влашковић	Радмила Настић	Историја у драмском стваралаштву Џорџа Бернарда Шоа: контекст, текст и метатекст, 2014		
Владимир Перић	Драган Бошковић	Аутобиографска, социјална и поетичка маргина дадаизма Драгана Алексића, 2013		
*Категоризација публикације према класификацији ресорног Министарства за науку, а у складу са захтевима допунских стандарда за дато поље				

Из Табеле 6.5. се види да је Факултет у претходне три године обезбедио научном подмлатку укупно 41 ментора, од чега је 17 стално запослених. Именовање ментора и наставника на докторским студијама обавља се у складу са стандардима за акредитацију студијских програма докторских студија у оквиру друштвено-хуманистичког поља. У том

смислу су услови именовања ментора и наставника програма докторских студија уједначени и усклађени са минималним захтевима других установа из друштвено-хуманистичког поља.

Табела 6.5. Листа ментора према тренутно важећим стандардима за менторе у оквиру образовно-научног, односно образовно-уметничког поља

Рбр.	Матични број	Име презиме	Назив установе у којој је ментор запослен са пуним радним временом	Број SCI/SSCI индексираних радова
1.	1602970710217	Драган Бошковић	ФИЛУМ	
2.	3108967719001	Катарина Мелић	ФИЛУМ	
3.	0409977725025	Маја Анђелковић	ФИЛУМ	
4.	1709964715192	Мирјана Мишковић-Луковић	ФИЛУМ	
5.	2211950950003	Радивоје Младеновић	ФИЛУМ	
6.	1506952715253	Радмила Настић	ФИЛУМ	
7.	0603973715174	Тијана Ашић	ФИЛУМ	
8.	3103953172679	Милош Ковачевић	ФИЛУМ	
9.	3103973715083	Анђелка Пејовић	ФИЛУМ	
10.	0103954140001	Никола Рамић	ФИЛУМ	
11.	0203957715034	Славица Гароња-Радованац	ФИЛУМ	
12.		Александар Јерков	Филолошки факултет у Београду	
13.		Јелена Даниловић Јеремић	ФИЛУМ	
14.		Никола Бубања	ФИЛУМ	
15.		Татјана Пауновић	Филозофски факултет у Нишу	
16.		Бобан Арсенијевић	Филозофски факултет у Нишу	
17.		Савка Благојевић	Филозофски факултет у Нишу	
18.	0702956710299	Александар Петровић	Филолошки факултет у Београду	
19.	2708967805025	Владислава Гордић-Петковић	Филозофски факултет у Новом Саду	
20.	3110950715473	Дубравка Поповић-Срдановић	Филозофски факултет у Нишу	
21.	2409963131537	Горан Максимовић	Филозофски факултет у Нишу	
22.	0806966736334	Снежана Милосављевић Милић	Филозофски факултет у Нишу	
23.	1805964921506	Драгиша Бојовић	Филозофски факултет у Нишу	
24.		Јеленка Пандуревић	Филолошки факултет у Бањој Луци	
25.		Адријана Марчетић	Филолошки факултет у Београду	
26.		Лена Петровић	Филозофски факултет у Нишу	
27.		Биљана Ђорић	Филолошки факултет у Београду	
28.	1912969735019	Надежда Стојковић	Електронски факултет у Нишу	

29.		Татјана Росић Илић	Факултет за медије и комуникације Унив. Сингидунум	
30.		Сања Ђуровић	ФИЛУМ	
31.		Мирјана Секулић	ФИЛУМ	
32.		Миодраг Вукчевић	Филолошки факултет у Београду	
33.		Даница Недељковић	ФИЛУМ	
34.		Наташа Миливојевић	Филозофски факултет у Новом Саду	
35.		Драгана Спасић	Филозофски факултет у Косов. Митровици	
36.		Маријана Матић	ФИЛУМ	
37.		Предраг Новаков	Филозофски факултет у Новом Саду	
38.		Јасна Стојановић	Филолошки факултет у Београду	
39.		Тихомир Петровић	Педагошки факултет у Сомбору	
40.		Кристина Драговић	Филозофски факултет у Новом Саду	
41.		Веран Станојевић	Филолошки факултет у Београду	

Факултет је, укључивањем у пројекте, посебну пажњу посветио афирмацији, побољшању и усавршавању научног подмлатка. Паралелно са пријавама теза докторанада, Факултет је инсистирао на њиховом научноистраживачком усавршавању подстицањем публикавања научних радова и учешћа у научним скуповима. Сви докторанди, асистенти и сарадници показали су интересовање за учествовање у конференцијама и публикавање научних радова, а једанаесторо укључених у научноистраживачке пројекте, од којих њих шесторо стипендиста-докторанада ангажованих на пројектима 178014 и 178018, показало је значајне резултате.

Међународна сарадња Факултета подразумева активности на успостављању и развијању сарадње са другим факултетима и универзитетима у земљи и иностранству, као и сарадњу са међународним организацијама које се баве високим образовањем, филологијом, уметношћу и културом уопште. Успостављање овакве сарадње, од самог оснивања Факултета, омогућило је убрзано афирмисање Факултета и његових делатности, између осталог мобилност и размену студената и наставника, њихово стручно и научно усавршавање и размену искустава у оквирима наставних процеса, а тако и подизање квалитета наставе и њено осавремењивање, као и организовање заједничких студијских програма са факултетима партнерима.

Током периода 2013-2016. радило се на конкретизовању и унапређењу сарадње са факултетима и установама са којима ФИЛУМ има потписане споразуме о академској сарадњи. Сарадња је реализована практично са свим факултетима/универзитетима партнерима, преваходно у области наставе, научноистраживачког рада и издавачке делатности, подразумевајући и размену наставника и студената. У области наставе, ангажовано је више гостујућих професора ради извођења наставе на ФИЛУМ-у, док су, с друге стране, наставници ФИЛУМ-а били ангажовани на партнерским факултетима.

Наставници више партнерских факултета учествовали су и као чланови уређивачких одбора и рецензенти у зборницима и другим публикацијама у издању ФИЛУМ-а.

На Филолошко-уметничком факултету је у протеклом периоду радило седам страних лектора. ФИЛУМ је успешно сарађивао са иностраним амбасадама и њиховима институтима и центрима за културу. Катедра за хиспанистику је координирала посету Њ.Е. амбасадора Аргентине у Србији, г-дин Рикардо Фернандеса, и Њ.Е. амбасадора Мексика у Србији, г-дин Хосе Еваристо Рамон Шилотл Рамиреса. У сарадњи са Француском амбасадом и Француским институтом, Катедра за романистику ФИЛУМ-а реализовала је пројекат „Гонкур студената Србије“, захваљујући којем се у Француској сваке јесени додељују награде за дело из француске/франкофоне књижевности (Гонкурова награда).

Док су, с једне стране, унапређени одређени модалитети сарадње са партнерским факултетима/универзитетима (заједничке публикације, учешће у уређивачким одборима, учешће у комисијама за одбрану докторских дисертација, итд.), с друге стране се радило и на потписивању нових споразума о сарадњи. Потписан је уговор са Универзитетом Рома Тре, а покренута је процедура потписивања билатералних уговора о сарадњи са Универзитетом La Sapienza у Риму, Италија, универзитетом у Перуђи (Италија), као и Универзитетом у Аликантеу (Шпанија). Сарадња би требало да се одвија преvasходно у области наставе и научноистраживачког рада, а подразумева и размену наставника и студената, односно ангажовање гостујућих професора.

Најважнији нови модалитет сарадње био је ипак програм мобилности у оквиру Еразмус+ програма; у том смислу је потписано више од десет интеринституционалних уговора са партнерима из програмских земаља. Осим што је Филолошко-уметнички факултет већ у првом позиву остварио 50 процената свих потписаних Еразмус+ уговора на Универзитету у Крагујевцу, први уговори и пратећи пројекти мобилности су већ добили грантове Европске комисије (Темишвар, Софија, Хумболт, Вроцлав).

Факултет прати и унапређује квалитет међународне сарадње увидом и разматрањем годишњих извештаја о међународној сарадњи, а које подноси продекан за науку и међународну сарадњу.

Списак високошколских установа са којима је Филолошко-уметнички факултет остварио и/или остварује међународну сарадњу:

1. Music Academy Felix Nowowiejski in Bydgoszcz, Poland <http://www.amuz.bydgoszcz.pl/>
2. University of Ljubljana (Faculty of Arts), Slovenia <http://www.uni-lj.si>
3. Филозофски факултет у Источном Сарајеву, Република Српска, <http://www.ffuis.edu.ba>
4. Универзитет у Бањој Луци (Филолошки факултет), Република Српска (2010)
<http://www.unibl.rs.sr>
5. Mogilev State A. Kuleshov University, Belarus <http://www.mogilev.by>
6. Paisii Hilendarski University of Plovdiv, Bulgaria (2009, обновљен 2014)
<http://www.uni-plovdiv.bg>
7. Alpen-Adria Universität Klagenfurt, Austria (2009) <http://www.uni-klu.ac.at>
8. Pädagogische Hochschule Ludwigsburg, Germany (2009)
<http://www.ph-ludwigsburg.de>
9. Universität Trier, Germany (2009) <http://www.uni-trier.de>
10. West University of Timisoara (Faculty of Letters, History and Theology) (2009)
<http://www.uvt.ro>
11. Maria Curie-Skłodowska University, Poland, <http://www.umcs.lublin.pl>

12. Faculty of Humanities, University of Amsterdam, Netherlands (2012)
<http://www.hum.uva.nl/home.cfm>
13. Université Paul-Valéry Montpellier 3, France <http://www.univ-montp3.fr>
14. Faculty of Arts, Charles University in Prague, Czech Republic <http://www.ff.cuni.cz/>
15. Ivan Franko" University of Lvov, Ukraine (2013) <http://www.franko.lviv.ua>
16. Sofia University "St. Kliment Ohridski", Bulgaria (Faculty of Preschool and Primary School Education) (2004, обновљен 2013) <http://www.uni-sofia.bg>
17. "Aldo Moro" University of Bari, Italy (2013) <http://www.uniba.it>
18. Friedrich Schiller Universität Jena (2014) <http://www.uni-jena.de/>
19. Faculty of Philosophy, University of Zagreb, Croatia (2014) <https://www.ffzg.unizg.hr/>
20. Camões Institute, Lisbon, Portugal (обновљен 2014) <http://www.instituto-camoes.pt/>
21. Universidad de Jaén, España (2013) <http://www.ujaen.es>
22. Universidad de Granada, España (2014) <http://www.ugr.es/en>
23. Adam Mickiewicz University in Poznań, Poland (2014) <http://www.amu.edu.pl/>
24. Универзитет Даларна, Шведска (2015) <http://www.du.se/>
25. Sapienza - Università di Roma (2016) <http://en.uniroma1.it/>
26. Roma Tre (2015) <http://www.uniroma3.it/>
27. University of Perugia (2016) <http://www.unipg.it/>
28. University of Foggia (2016) <http://en.unifg.it/>
29. Државни универзитет у Белгороду, Русија (2016) <http://bsu.edu.ru/>

У домену **индивидуалних научно-истраживачких постигнућа**, односно публикавања научних монографија и научних радова у референтним научним часописима, зборницима са научних скупова и тематским зборницима, учешћа на научним скуповима (у земљи и иностранству, националним и међународним) и рада у оквиру научних пројеката, као најбитинијим сегментом научноистраживачког унапређења и афирмације наставног и сарадничког кадра на ФИЛУМ-у, број публикација указује на стабилно одржавање квалитета. У односу на претходни период евидентно је унапређење квалитета праћења индивидуалних научноистраживачких постигнућа према категоријама прописаним правилником министарства. Ово је значајан помак имајући у виду да је у претходном Извештају о самовредновању управо ово констатовано као недостатак на коме је потребно радити.

У току претходне календарске године, наши наставници и сарадници објавили су 12 монографија, приредили 5 тематских зборника међународног и 1 водећег националног значаја, објавили 70 радова у часописима од међународног и националног значаја, 79 научна рада у међународним и 25 радова у националним зборницима са научних конференција или тематским зборницима, учествовали у раду 108 међународних и 31 националних научних скупова. Према подацима из Извештаја о научноистраживачком раду које су поднели шефови катедара и одсека, ови резултати за 2015. годину представљени су Табелом 6.6.

Табела 6.6. Збирни преглед научноистраживачких и уметничких резултата у установи у претходној календарској години према критеријумима Министарства.

Рбр.	Резултат (назив научног/уметничког резултата)	*M10, M20, M30, M40, M60, M70, M80, M90)	Број резултата
1.	Монографска студија/поглавље у књизи M11 или рад у тематском зборнику водећег међународног значаја	M13	1

2.	Монографска студија/поглавље у књизи M12 или рад у тематском зборнику међународног значаја	M14	78
3.	Уређивање тематског зборника, лексикографске или картографске публикације водећег међународног значаја	M18	5
4.	Рад у врхунском међународном часопису	M22	1
5.	Рад у међународном часопису	M23	2
6.	Рад у часопису међународног значаја верификованог посебном одлуком	M24	20
7.	Предавање по позиву са међународног скупа штампано у целини	M31	1
8.	Саопштење са међународног скупа штампано у целини	M33	8
9.	Саопштење са међународног скупа у изводу	M34	4
10.	Истакнута монографија националног значаја	M41	1
11.	Монографија националног значаја	M42	12
12.	Поглавље у књизи M41 или рад у истакнутом тематском зборнику водећег националног значаја	M44	7
13.	Поглавље у књизи M42 или рад у тематском зборнику националног значаја	M45	18
14.	Уређивање тематског зборника, лексикографске или картографске публикације водећег националног значаја	M48	1
15.	Рад у водећем часопису националног значаја	M51	28
16.	Рад у часопису националног значаја	M52 /M52ЕК	2/11
17.	Рад у научном часопису	M53	2
18.	Научна критика у часопису ранга M51	M55	1
19.	Саопштење са скупа националног значаја штампано у целини	M63	3
20.	Саопштење са скупа националног значаја штампано у изводу	M64	1
21.	Одбрањена докторска дисертација	M71	3

У периоду 2010-2012. је забележен значајнији недостатак који се тиче броја публикованих радова у часописима на SCI/SSCI листи. Табела 6.7. показује да је у протеклом трогодишњем периоду (2013-2015) објављено 11 радова у часописима који су индексирани на SCI/SSCI листи. Ако као референтан узмемо податак о броју свих запослених истраживача ангажованих у научним областима (не и у уметничким) на дан 05. фебруара 2016. године, који износи 89, закључујемо да је то свега 0,12 SCI/SSCI радова по наставнику. Иако се уочава пораст у односу на претходни период (када је забележено свега 0,071 SCI/SSCI рад по укупном броју стално ангажованих истраживача), сматрамо да је овај број и даље изузетно низак. Ово се може у извесној мери оправдати природом истраживачких поља у којима је већина наших истраживача активна, а које SCI/SSCI листа нужно не препознаје. Наиме, изузетно је мали број часописа у пољу књижевности индексирани на SCI/SSCI листи, а поврх тога је на овој листи и мали број

часописа који су примарно посвећени истраживањима из области славистике. Упркос томе, сматрамо да би требало наставити са спровођењем подстицајних мера које су уведене у претходном периоду (видети [Прилог 5.2.](#)).

Табела 6.7. Списак SCI/SSCI индексираних радова за претходни трогодишњи период.

Рбр.	Радови (на SCI/SSCI листи) у научним часописима са званичне листе ресорног министарства за науку у складу са захтевима допунских стандарда за дато поље (аутори, назив рада, часопис, година)	М
1	Мишковић Луковић, М., Поломац, В. The meaning and interpretation of the Serbian discourse marker BRE”, Journal of Pragmatics, vol. 87, 18–30, 2015.	22
2	S.Marinković, S. Pajić, O. Tomić. Nature, life and mind. An essay on the essence, Folia morphologica 74/3, 273-281, 2015.	23
3	Nikleva, Dimitrinka G., Pejovic, A. (2015). El código visual en español como lengua extranjera: aspectos semióticos y didácticos. Onomázein, 32, 275-287, 2015.	23
4	Ristić-Ignjatović, D., Hinić, D., Bessonov, D., Akiskal, S.H., Akiskal, K.K., Ristić, B. Towards validation of the short TEMPS-A in non-clinical adult population in Serbia. Journal of Affective Disorders, 164, 43-49, 2014.	21
5	Пајић, С., Представе медицинских инструмената и опреме у српском средњовековном сликарству, Зограф, 38, 59–76, 2014.	23
6	Живковић, Д., Николић, Ч., „Moderne mitološke transformacije u pesničkem ciklusu „Odisej” Gregorja Strniše”, Slavistična revija, Slavistično društvo Slovenije, Ljubljana, št. 4, 607–619, 2014.	23
7	Ristić-Ignjatović, D., Hinić, D., Jakovljević, M., Fountoulakis, K., Siepera, M., Rančić, N. A Ten-Year study of Depressive symptoms in Serbian medical students. Acta Clinica Croatica, 52 (2), 157-163, 2013.	23
8	Hinić, D., Akiskal, S.H., Akiskal, K.K., Jović, J., Ristić-Ignjatović, D. Validation of the TEMPS-A in university student population in Serbia. Journal of Affective Disorders, 149 (1-3), 146-15, 2013.	21
9	Jovanović, Ana, Filipović, Jelena. Spanish teacher education program and community engagement. Hispania 96 (2), 283–294, 2013.	23
10	Asic T., Stanojević V. Espace, temps verbaux, prépositions temporelles, L’expression du temps à travers l’espace: entités, relations et formes, Langue française 179, Armand Colin, Paris, 50-68, 2013.	23
11	Бошковић, Драган, Без имена и знака: ниҳилизам Андрићеве фигурације мостова, Slavistična revija, letnik 61/2013, št. 4, oktober–december, 621-629, 2013.	23

Квалитет **уметничког рада** наставника, сарадника и студената исказан је кроз велики број реализованих уметничких изложби, концерата и сл.

Кад је музичка уметност у питању, незаобилазни на културној мапи окружења су бројни концерти и наступи студентског оркестра, хорава (мешовитог и камерног), камерних ансамбала и солиста.

Оркестар ФИЛУМ-а, такође, не само да припрема будуће чланове Градског камерног оркестра *Шлезингер*, већ учествује са њим у заједничким концертним пројектима. Наставници и сарадници Одсека за музику несебично поклањају своја најбоља извођења крагујевачкој публици на концертима у организацији Факултета, у оквиру музичке сезоне града или референтних музичких фестивала (Међународни фестивал камерних хорава и ОКТОХ) у просторима који су већ афирмисани као концертни (сала Прве крагујевачке гимназије, галерија Народног музеја) и, сада новом концертном простору Универзитетској галерији.

Релевантно учествовање Факултета у савременом музичком животу огледа се и у концертним активностима у свим најзначајнијим концертним и оперским просторима и у оквиру најзначајнијих уметничких манифестација у Србији, али и у великом броју истих изван њених граница – Немачкој, Француској, Белгији, Италији, Великој Британији, Холандији, Мађарској, Чешкој, Пољској, Швајцарској, Литванији, Босни и Херцеговини, Хрватској, Словенији, Македонији, Црној Гори.

Најважнији успех, пре свега се односи на покретање докторских студија хармонике, које су кренуле са реализацијом од школске 2016-2017. године.

Од свог заснивања, Одсек за примењену уметност је обогатио излагачки програм свог родног места. Почевши од „највеће изложбе у граду“, завршне изложбе студената у просторијама факултета, која се одржава на крају сваке академске године, до представљања професора и сарадника факултета кроз одређене изложбене активности, што групног што индивидуалног карактера, колеге са примењене уметности перманентно учествују у највећим креацијама визуелних уметности у граду.

Ревизијалне изложбе професора и сарадника Одсека изузетно су посећени догађаји и доприносе угледу Факултета и култури града. Самосталне изложбе су редовна излагачка делатност коју практикују ангажовани наставници и сарадници Одсека. Приказујући своје радове широј градској публици, ове изложбе су показатељи са каквим наставним кадром Факултет располаже. Непрекидне и континуиране активности наших примењених уметника запажене су широм земље и у иностранству. Скоро све изложбе, како националног, тако и међународног карактера у Србији, имају у свом излагачком саставу или жирију неког од наставника/сарадника са Одсека за примењену уметност ФИЛУМ-а.

Највеће струковне манифестације из области примењене уметности – као што су Мајска изложба чланова УЛУПУДУС-а или велике међународне манифестације ликовне уметности као Тријенале графике у Београду, Бијенале минијатуре у Горњем Милановцу, Бијенале мале графике у Нишу, Бијенале акварела у Београду, струковне – Мајска изложба графике у Графичком колективу, Пролетна и Јесења изложба чланова УЛУС-а у Павиљону Цвијета Зузорић у Београду – места су окупљања радова потеклих са овог одсека Факултета.

У протеклој деценији, наставници и сарадници Одсека за филологију су крагујевачкој културној јавности представили, у оквиру преко тридесет књижевних вечери и промоција књига, организованих на Факултету или у Народној библиотеци *Вук Караџић* у Крагујевцу, Народном музеју у Крагујевцу или у просторијама Универзитета у Крагујевцу, низ занимљивих литерарних публикација и писаца, али и научних студија колега са ФИЛУМ-а или из земље и иностранства.

Успешном реализацијом ових уметничких пројеката директно се врши утицај на наставни процес, који подразумева усмерење ка јавном презентовању рада. Ова високошколска установа организује своју уметничку делатност у складу са националним и европским стандардима као и својим могућностима. Извештај о уметничком раду подноси продекан за уметнички рад, а квалитет уметничког рада прате надлежне комисије. Уз то, продекан за уметнички рад редовно подноси извештај о планираним уметничким активностима за предстојећу календарску годину што обезбеђује могућност праћења и контроле уметничког рада.

6.2. Процена испуњености Стандарда 6 и предлог корективних мера

На основу изнетих чињеница о организацији и резултатима научноистраживачког и уметничког рада на Факултету је углавном испуњен Стандард 6.

Факултет има устаљене и разрађене процедуре подстицања, праћења, контроле и унапређења научноистраживачког рада у свим сегментима (Правилници, Планови и извештаји о научноистраживачком раду, Планови и извештаји о уметничком раду, докторске студије, издаваштво, научни скупови, међународна сарадња).

Факултет је наставио да одржава висок квалитет у реализацији научно-истраживачког и уметничког рада, што се, између осталог, види у високом учешћу наставника и сарадника на конципирању и реализацији пројеката основних истраживања Министарства просвете, науке и технолошког развоја. Број истраживача ангажованих на реализацији научних пројеката чини 48,31% укупног броја истраживача који су запослени на ФИЛУМ-у, што указује на значајан помак у односу на претходни период. Ипак, Комисија сматра да би број наставника и сарадника ангажованих на пројектима могао у наредном периоду да се додатно повећа подстицајним деловањем Факултета, нарочито кад је реч о млађим истраживачима. Осим тога, мора се поменути и недостатак стручних и уметничких пројеката који би у потпуности задовољили захтеве Табеле 6.6., иако је Факултет, како је већ наведено, у протеклом периоду спроводио активности које се могу окарактерисати као стручни пројекти. Факултет као институција не може руководити уобичајеним стручним пројектима (Темпус, Еразмус+), јер тим пројектима координирају универзитети. Чињеница је да се пројекат ФЈУЗ, на пример, односи на енглески језик, те да је у том смислу најзначајнија особа на пројекту испред универзитета Бранка Миленковић запослена на Филуму, без обзира на то што формално не координира пројектом. Такође, факултет продукује стручне пројекте и пласира их кроз Универзитет - такав је био случај са претходним темпус пројектима који су се спроводили и прошлом периоду самовредновања, а којим су координирали Милан Милановић и Владимир Благојевић (запослени на Факултету). Слично овоме, Факултет тренутно настоји да добије грант за стручни пројекат капацитета из области музике, којим координира колегиница Биљана Мандић, и уколико га добије, формални носилац пројекта поново неће моћи да буде Факултет

Комисија сматра да је потребно наставити с подстицајним мерама како би се повећао број радова запослених на SCI/SSCI листи и у другим високо категоризованим публикацијама. У овом сегменту постижу се најслабији резултати у поређењу са осталим факултетима у саставу Универзитета, што се и поред специфичности (уметничко поље и област проучавања српског језика која није међународно широко развијена), мора узети као негативан показатељ рада Факултета. Ипак, свакако би требало нагласити да специфичности хуманистичких наука и наука о уметностима чине публикације из ових области мање погодним за рангирање неким од уобичајених библиометријских мерења (цитираност, „фактор утицајности”, односно *impact factor*). Из тих разлога и корпорација Томсон Ројтерс, мултинационална медијска и информатичка фирма, часописе које припадају АНЦИ (*Arts and Humanities Citation Index*) секцији своје SCI (*Science Citation Index*) листе, не сматра делом JCR (*Journal Citation Report*) и за њих не врши рачунање „фактора утицајности”. Традиционално неоптерећени строгим квантификацијом, аутори

и издавачи из области хуманистичких наука и наука о уметностима се тек у последњих неколико година полако укључују у процесе усмеравања публикавања ка овим листама.

Потребно је даље јачати међународну сарадњу у домену научних истраживања, и иницирати више заједничких пројеката са партнерским институцијама из земље и иностранства, нарочито зато што из таквих пројеката могу изаћи и радови потребни за унапређење поменутог недостатка у области објављивања радова.

Потребно је даље радити и на унапређењу квалитета издавачке делатности, одржавањем високих стандарда у погледу квалитета публикација. Такође, Комисија сматра да је потребно интензивније радити на промоцији публикација Факултета у циљу боље видљивости наших истраживача на националном и међународном нивоу. Коначно, потребно је увести мере за систематично праћење публикавања резултата докторских дисертација које су објављене на Факултету.

Иако Факултет посвећује пажњу развоју научног подмлатка (већи број сарадника је докторирао, на докторским студијама на матичном и на другим факултетима студира више младих сарадника), потребно је додатно појачати контролу и напоре у овом домену. Потребно је започети научно профилисање на ранијем стадијуму, још на основним студијама, праћењем и награђивањем најбољих студената-истраживача. У циљу подстицања развоја научноистраживачког подмлатка, ФИЛУМ је већ усвојио Програм развоја научноистраживачког подмлатка на ФИЛУМ-у за период од 2016. до 2021. године ([Прилог 6.5. Програм развоја научноистраживачког подмлатка на ФИЛУМ-у 2016-2021.](#)). Програм предвиђа наставак активности које је Факултет спроводио у претходном периоду, али и увођење неких нових активности у складу са Законом о високом образовању и Законом о научноистраживачкој делатности. Предвиђене мере односе се на организовање докторских студија, усавршавање у иностранству, укључивање у научноистраживачке пројекте, укључивање у стручне пројекте, организовање научних скупова и округлих столова, као и организовање предавања угледних научника.

У наредном периоду већа катедри и одсека би требало да раде на прецизнијем утврђивању метода, поступака и активности, које ће се примењивати у процењивању квалитета повезаности научноистраживачког, образовног и стручног рада на Факултету, јер у овом тренутку није јасно којим мерљивим показатељима би се то могло обезбедити.

У наредном периоду, Факултет мора да настави да стриктно примењује све поступке и инструменте за обезбеђење квалитета научноистраживачког односно уметничког и стручног рада, предвиђене Правилником о самовредновању и Правилником о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета студија.

6.3. Анализа слабости и повољних елемената

SWOT анализа

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
--------------	-----------------

<ul style="list-style-type: none"> • Факултет има развијене процедуре праћења квалитета научноистраживачког и уметничког рада, иако не и оцењивања квалитета истог +++ • Факултет има стручне ресурсе за научни, уметнички и стручни рад +++ • Факултет има развијену и уређену издавачку делатност ++ • Факултет има развијену међународну сарадњу ++ • Факултет организује научне скупове и води пројекте ++ • Факултет брине о научном подмлатку (докторске студије и менторства, финансијска подршка, укључивање у пројекте, итд.) ++ 	<ul style="list-style-type: none"> • мали број радова на SCI/SSCI листи ++ • Факултет нема своју зграду те је с тога отежан научноистраживачки, посебно уметнички рад, као спајање научноистраживачких и уметничких процеса са педагошким радом +++
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Факултет има потенцијал за развијање докторских академских студија у свим областима, ако у наредном периоду буде истрајао у развијању научноистраживачког рада и унапређењу научних компетенција својих наставника + 	<ul style="list-style-type: none"> • Један број наставника и сарадника не може да прати захтевану динамику у погледу квантитета публикација, коју намећу стандарди за научне компетенције наставника при избору у звања и код менторства на докторским студијама +

6.4. Показатељи и прилози за стандард 6

[Прилог 6.1.1. Уверење о акредитацији установе](#)

[Прилог 6.1.2. Уверење о акредитацији за обављање научноистраживачке делатности](#)

[Прилог 6.2. Програм научноистраживачког рада Факултета 2016-2020.](#)

[Прилог 6.3.1. План научноистраживачког рада и међународне сарадње Факултета у 2016. години](#)

[Прилог 6.3.2. Извештај о научноистраживачком раду и међународној сарадњи Факултета у 2015. години](#)

[Прилог 6.4. Извештај о оствареним уметничким активностима за 2015. годину и Планиране активности за 2016. годину](#)

[Прилог 6.5. Програм развоја научноистраживачког подмлатка на ФИЛУМ-у 2016-2021.](#)

Стандард 7. Квалитет наставника и сарадника

Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентну едукацију и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави. Правилником о самовредновању и Правилником о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета студија Факултета, дефинисани су стандарди квалитета наставника и сарадника: висока оспособљеност за наставни и научноистраживачки односно уметнички и стручни рад, мотивисаност за допринос развоју науке, научног и уметничког стваралаштва, способност интегрисања нових научних и уметничких знања у наставни процес, морални квалитети који служе за узор студентима, и др.

Од наставника и сарадника очекује се да у комуникацији са студентима буду коректни, да испољавају спремност на сарадњу и пружање помоћи у раду, буду доследни у поштовању договорених правила, да разумеју и уважавају индивидуалне разлике међу студентима и различите стилове учења, да развију инструменте за редовно праћење и објективно оцењивање рада студената и да својим укупним радом и деловањем допринесе изградњи академске заједнице и савременог друштва.

7.1. Поступак и услови за избор наставника и сарадника у звања

Поступак и услови за избор наставника и сарадника утврђени су Законом о високом образовању Републике Србије, Статутом Универзитета у Крагујевцу, Статутом Факултета, Правилником о условима и поступку заснивања радног односа и стицања звања наставника Универзитета у Крагујевцу, који су усклађени са Препорукама Националног савета за високо образовање. Сва наведена документа су јавно доступна на сајту Факултета и Универзитета у Крагујевцу.

Факултет се приликом избора наставника и сарадника у звања придржава прописаних поступака и услова путем којих оцењује научноистраживачку и педагошку активност наставника и сарадника. Кад је реч о политици заснивања радног односа и стицања звања наставника, Факултет се стриктно управља [Правилником о условима и поступку заснивања радног односа и стицања звања наставника Универзитета у Крагујевцу \(Прилог 7.1.\)](#). Иако је у том смислу евалуација политике заснивања радног односа и стицања звања наставника изван непосредних ингеренција Факултета, Факултет преко продекана за наставу остварује директну комуникацију са Универзитетом, те прослеђује своје предлоге и решења за допуне Правилника у делу који се односи на поље хуманистичких наука.

Приликом избора кандидата у звање наставника, Факултет посебно вреднује резултате научноистраживачког односно уметничког рада кандидата, ангажовање кандидата у развоју наставе и развоју других делатности Факултета, резултате педагошког рада кандидата, резултате постигнуте у обезбеђивању научнонаставног подмлатка, као и повезаност образовног рада наставника са радом на пројектима у другим областима привредног и друштвеног живота. Целокупан поступак избора је јаван, а извештаји су доступни оцени стручне и шире јавности.

Укупан број запослених наставника у сталном радном односу или по уговору, на сва три одсека је 187 ([Прилог 7.2. Преглед броја наставника по звањима и статус](#)

[наставника у високошколској установи](#)), а укупан број запослених сарадника је 84 ([Прилог 7.3. Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи](#)).

Гледано кроз однос броја студената и стално запослених наставника по формули „број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма“, показују да је број студената по запосленом наставнику **13,13** (Табела 7.1.).

Табела 7.1. Броја запослених наставника по студенту

Број запослених наставника	187
Број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма	2456
Број студената по запосленом наставнику	13,13

7. 2. Научноистраживачка активност наставника и сарадника

Осим вођењем адекватне кадровске политике на основу дефинисаних критеријума за избор и заснивање радног односа наставника и сарадника, обезбеђење и унапређење квалитета наставника и сарадника постиже се и систематским праћењем и подстицањем наставног, научноистраживачког и стручног односно уметничког рада наставника и сарадника.

У склопу припреме годишњег Извештаја и Плана о научноистраживачком односно уметничком раду, сваки наставник и сарадник подноси годишњи извештај и план научноистраживачког односно уметничког рада. Извештаји и планови се синтетишу, те разматрају на Већима Катедри и Одсека.

Резултати синтетисани у Извештају о научноистраживачком раду Факултета у 2015. години, показују да је научноистраживачки рад у сталном успону. За детаље погледати Стандард 6 овог Извештаја.

Кад је реч о стручном раду наставника и сарадника, Факултет подржава комуникацију између академског особља и релевантних професионалних удружења. Као што се види из Извештаја о научноистраживачком раду Факултета за 2015. годину, наставници и сарадници су чланови многих струковних асоцијација, научних и уметничких удружења, као и комисија у земљи и иностранству: Милош Ковачевић (Председник Научног матичног одбора за језик и књижевност, Удружење књижевника Србије; Удружење књижевника Републике Српске; Друштво за неговање и проучавање српског језика, Друштво наставника Србије, Друштво наставника Републике Српске; Матица српска Нови Сад, Матица српска Црна Гора; Матица српска Република српска); Радивоје Младеновић (Међуодељењски одбор за проучавање Косова и Метохије Српске академије наука и уметности, Међуакадемијски одбор за дијалектолошке атласе Српске академије наука и уметности, Матица српска); Владимир Поломац (The Societas Linguistica Europaea, The Slavic Linguistic Society, The International Council of Onomastic Sciences, Одбор за ономастику САНУ); Никола Рамић (Научно веће Института за српски језик САНУ); Маја Анђелковић (Society of Biblical Literature, Postcolonial Studies Association); Јелена Арсенијевић Митрић (Postcolonial Studies Association, Асоцијације Survival, the global movement for tribal peoples' rights, European Network for Comparative Literary Studies); Ана Јовановић (The American Association of Teachers of Spanish and

Portuguese, Modern Language Association, Педагошко друштво Србије); Анђелка Пејовић (American Association of Teachers of Spanish and Portuguese, Asociación Española de Lingüística Aplicada, Association Internationale de Linguistique Appliquée, European Society for Phraseology, Red Regional de Hispanistas de Europa Central); Мирјана Секулић (American Association of Teachers of Spanish and Portuguese и La asociación Europea de Profesores de Español; Јелица Вељовић (Међународна асоцијација младих истраживача хиспанских књижевности, Asociación de jóvenes investigadores en literaturas hispánicas); Ивана Вучина Симовић (The American Association of Teachers of Spanish and Portuguese); Катарина Мелић (Друштво за стране језике и књижевности Србије); Мирјана Мишковић Луковић (Linguistics Association of Great Britain, International Pragmatics Association, European Society for the Study of English); Јасмина Теодоровић (Удружење Англиста Србије); Томислав Павловић (Robert Graves Society); Александар Радовановић (The European Society for the Study of English; The International Association for the Study of Irish Literatures); Данијела Јањић (Члан асоцијације балканских италијаниста); Александар Раденковић (Удружење музичких педагога Србије); Кристина Парезановић (Књижевна заједница Ваљева; Удружење музичких и балетских педагога Србије; СОКОЈ; Монтесори друштво Србије); Јелена Беочанин Мијановић (Удружење музичких и балетских педагога Србије); Невена Вујошевић (Удружење композитора Србије); Милорад Маринковић (Удружење композитора Србије, председавајући секције композитора уметничке музике, члан International society for orthodox music), Биљана Мандић (Друштва предметних дидактичара Србије, Асоцијације Нови звук, Музичка академија Источно Сарајево, Српског просвјетног друштва Просвјета, Република Српска); Сања Пајић (Секције за теорију, критику и историју примењене уметности); Марија Ћирић (Европске мреже за студије филма и медија, Удружења композитора и музичких писаца Србије, Педагошког друштва Србије и Удружења новинара Србије); Никола Поповић (Удружење књижевних преводилаца Србије; Удружење наставника италијанског језика Србије; Друштво за стране језике и књижевности Србије); Дарко Хинић (Друштво психолога Србије, Секција универзитетских наставника психологије образовања).

Кад је реч о развоју кадра, Факултет обезбеђује наставницима и сарадницима могућност за перманентно научно и стручно усавршавање и напредовање путем: информисања наставника и сарадника о конкурсима за стипендије, информисања наставника и сарадника о научним скуповима у организацији образовних и других институција у земљи и иностранству, обезбеђивања литературе, приступа базама података, библиотечким ресурсима на Интернету и другој научној инфраструктури, успостављањем билатералне и мултилатералне сарадње са домаћим и међународним образовним и уметничким институцијама у циљу размене наставника и сарадника, припреме и реализације заједничких пројеката, одобравања плаћених одсуства ради студијских боравака, специјализација, учешћа на научним и стручним скуповима у земљи и у иностранству и партиципирања у финансирању научног и стручног односно уметничког усавршавања наставника и сарадника.

Научно и стручно односно уметничко усавршавање наставника и сарадника Факултета финансира се из средстава Факултета, у складу са Финансијским планом Факултета.

И у току 2015. године, факултет је, укључивањем у пројекте, посебну пажњу посветио **афирмацији, побољшању и усавршавању научног подмлатка**. Паралелно бризи око пријава теза преосталих докторанада, факултет је настојао на њиховом научноистраживачком усавршавању подстицањем публикавања научних радова, и учешћа у научним скуповима.

Велика већина докторанада, асистената и сарадника учествовали су на конференцијама и публикавање научних радова, а шесторо стипендиста-доктораната ангажованих на пројектима 178014 и 178018, показало је добре резултате.

У току 2015. године, троје сарадника Филолошко-уметничког факултета одбранило је докторске дисертације, а више младих колега је обавило стручна усавршавања у земљи и иностранству:

1. Јасмина Миковић, Летња радионица за професоре француског језика, Универзитет у Нанту, Француска;
2. Милана Додиг, Универзитет Пол Валери, Монпеље, Француска;
3. Јелица Вељовић, Курс за усавршавање наставника шпанског језика, по стипендији Скупштине Кастиље и Леона, Академија ISLA, у Саламанки, Шпанија;
4. Милан Милановић, Професионално усавршавање (EPP, Listening/Speaking and Workshop Instructor), American University of the Middle East, Кувајт.

Младим докторандима и студентима мастер студија, Факултет такође пружа прилику да се научно афирмишу путем учешћа на скупу *Савремена проучавања језика и књижевности (Научни скуп младих филолога Србије)*, као и путем објављивања презентованих радова у зборнику са скупа. Осим тога, млади научници се подстичу да објављују своја истраживања у универзитетском научном часопису *Липар* (M53).

7.3. Едукација и усавршавање наставника и сарадника

Високошколска установа обезбеђује наставницима и сарадницима перманентну едукацију и усавршавање путем студијских боравака, специјализација, учешћа на научним, уметничким и стручним скуповима.

Више наставника са ФИЛУМ-а било је на гостовањима на факултетима / академијама наука / научно-образовним институцијама у иностранству:

1. др Владимир Поломац, доцент: Гостујући професор на Факултету за словенску филологију Универзитета Св. Климент Охридски у Софији (12–15. V 2015.)
2. др Владимир Поломац, доцент: Гостујући професор на Катедру за словенску филологију Филолошког факултета Универзитета „Пајсије Хиландарски“ (Пловдив, Бугарска) (18–20. V 2015.)
3. др Ана Јовановић, доцент: Гостујући професор на Одсеку за романске језике и књижевности Филозофског факултета Универзитета у Љубљани, Словенија, 15.10.2015.
4. др Ивана Вучина Симовић, доцент, «Serbian language narration among children living in mainland and Diaspora», Humboldt-Universität zu Berlin, Philosophische Fakultät II, Institut für Slawistik, Fachgebiete, Südslawische Sprach- und Kulturwissenschaft, 10.12.2015.
5. др Тијана Ашић, редовни професор: 13. 03. 2015. гостовање на Универзитету у Тулузу: *Sur les expressions déictiques en français et en serbe*
6. др Тијана Ашић, редовни професор: 20 06.2015. гостовање на Универзитету Paris 4 Sorbonne; *La définitude et le mot déictique là*

7. др Тијана Ашић, редовни професор: 23.09. 2015. и 30. 09.2015, гостовање на Универзитету Paul Valérie; Montpellier, Nouveaux approches s sur les déictiques. L emploi des temps verbaux : l apprentissage VS l acquisition
8. др Данијела Јањић, доцент: 28.10.2015. Предавање Il Glossario Pascoli-D'Annunzio e le future ricerche (Речник Пасколи-Д'Анунцио и будућа истраживања) на Докторским студијама из италијанистике на Универзитету Ка' Фоскари у Венецији (Università Ca' Foscari di Venezia).
9. др Данијела Јањић, доцент: 07. и 08.12.2015. Два предавања: 1. La vita e le opere di Niccolò Machiavelli (Живот и дела Н. Макијавелија); 2. Il Principe di Niccolò Machiavelli (Владалац Н. Макијавелија) на трећој години основних студије на Одсеку за италијански језик и књижевност на Филолошком факултету Универзитета у Бања Луци.
10. др Сања Пајић, доцент: Институт за словенску филологију, Универзитет Шлески, 12-19. 04. 2015, Катовице, Пољска.
11. др Маја Анђелковић, ванредни професор: Институт за словенску филологију, Универзитет Шлески, 12-19. 04. 2015, Катовице, Пољска.
12. Проф. др Анђелка Пејовић: студијски боравак на Западном универзитету у Темишвару у периоду од 11. до 14. маја.
13. Проф. др Анђелка Пејовић: научноистраживачки боравак у Шпанији у академској 2015/2016. години, на Универзитету Ла Лагуна (Тенерифе, 15. 12. 2015. до 15. 02. 2016) - стипендија Фонда за отворено друштво (OpenSocietyFoundation)

Током протеклог трогодишњег периода на Филолошко-уметничком факултету је одржано **више научних скупова и округлих столова**, а наставници Факултета су били **чланови** више **организационих одбора** међународних скупова одржаних у земљи и иностранству (видети под Стандардом б).

У духу популаризације науке, на сајту ФИЛУМ-а константно се новим информацијама ажурира сајт пројекта 178018 (српска и енглеска верзија), где се налазе опис пројекта, списак истраживача и њихове биографије, као и све актуелности везане за пројекат. Осим тога, иако је у претходној години изостала реализација планираног побољшања претраживости електронског текста *Наслеђа* по темама, насловима и ауторима, Факултет је склопио уговор са ЦЕОН-ом у циљу скоре реализације овог пројекта.

У 2015. години је укупно око 50 запослених наставника и сарадника учествовало на најмање једном домаћем или међународном пројекту (неки од њих учествују и на више пројеката). На Филолошко-уметничком факултету су се у 2015. години реализовала три домаћа и међународна научна пројекта, два домаћа стручна пројекта, као и два међународна стручна пројекта чији су руководиоци/координатори наставници стално запослени на факултету.

7.4. Педагошке способности наставника и сарадника

Факултет је својим актима детаљно регулисао начин праћења и вредновања квалитета наставно-педагошког рада наставника и сарадника, укључујући и студентску евалуативну анкету и предвидео могућност доношења корективних мера за обезбеђење задовољавајућег нивоа квалитета.

Резултати анкетања студената потврђују да је квалитет педагошког рада наставника и сарадника Факултета на задовољавајућем нивоу. Анализа података из анкетних упитника који се односе на поједине аспекте педагошког рада наставника и

сарадника показује да студенти позитивно оцењују педагошки рад наставника: организацију рада, реализацију наставе однос наставника и сарадника према студентима. Тако, у последњој анкети 2015/16, већина студената је исказала позитиван став о начину реализације наставе, као и мотивисаности наставника за рад. Студенти напомињу да имају јасну и квалитетну комуникацију са већином наставника. Резултати анкете дају и смернице за унапређење квалитета наставника и сарадника: студенти сматрају да би наставници морали уносити новине у наставни рад. О овом аспекту квалитета наставника и сарадника детаљније је говорено у анализи Стандарда 5.

7.5. Процена испуњености стандарда и предлог корективних мера

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу у великој мери испуњава Стандард 7. Постојећа општа акта и правилници Универзитета у Крагујевцу и Факултета, представљају добар институционални оквир за обезбеђење квалитета наставника и сарадника. Правилник о условима и поступку заснивања радног односа и стицања звања наставника Универзитета у Крагујевцу садржи и секцију насловљену Извештај о пријављеним кандидатима на конкурс за избор у звање наставника универзитета, који представља прецизан образац за анализу и оцену квалитета бираног наставника. Сами правилници, процедура поступања по њима, као и комплетни извештаји Комисија за избор, учињени су транспарентним и јавно доступним на сајту Универзитета.

Од 2014. године на сајту Факултета јавно је доступан Правилник о избору сарадника и лектора на Одсеку за филологију. У овој години изгласан је и предлог Правилника о избору сарадника на Одсеку за музичку уметност који ће бити активиран почетком 2017. године. За сада изостаје исти Правилник за одсек примењене и ликовне уметности.

Факултет системски прати и подстиче научно-истраживачке способности наставника и сарадника, и системски прати и вреднује њихове педагошке способности, уз уважавање мишљена студената о педагошком раду наставника и сарадника.

Потребно је, међутим, да Факултет у наредном периоду настави и интензивира праћење и евалуацију педагошког рада наставника и сарадника, како путем установљених редовних анкетирања студената, тако и путем других активности, на пример, кроз евентуално самовредновање наставника, вредновање од стране колега и слично.

7.6. Анализа слабости и повољних елемената

SWOT анализа

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Јасно дефинисан, строго примењен и јавно доступан Правилник о заснивању радног односа и стицању звања (ипак, видети прву наведену ставку у делу Слабости) +++ • Поступак избора јавно је доступан путем објављивања Извештаја Комисија за избор на сајту Универзитета и Факултета +++ • Факултет врши систематско праћење и подстицање (планирани и реализовани НИР) научноистраживачких, педагошких и стручних 	<ul style="list-style-type: none"> • Не постоји усвојен Правилник о избору сарадника на Одсеку за примењену и ликовну уметност +++ • Факултет нема мерљиве критеријуме праћења и провере интегрисаности научно-истраживачког рада са наставом, нити у овом тренутку постоји сагласност о томе на основу којих показатеља би се такве анализе могле вршити ++ • Број наставника и сарадника ФИЛУМ-а

<p>активности наставника и сарадника +++</p> <ul style="list-style-type: none"> • Факултет брине о научном подмлатку кроз докторске студије и менторство, али и укључивањем младих истраживача на научне пројекте, подстицањем и омогућавањем стручних усавршавања ++ • Факултет подстиче и омогућава стручна усавршавања наставника и сарадника 	<p>ангажованих на пројектима се смањило у односу на претходни период, што је последица окончања одређених пројеката, и нерасписивања новог циклуса ++</p>
<p>МОГУЋНОСТИ</p>	<p>ОПАСНОСТИ</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Иако Факултет систематски помаже, подстиче и прати научноистраживачки рад, већа пажња би се могла посветити вредновању резултата сваког појединог истраживача (на пример, годишње ранграње наставника и сарадника, на основу извештаја), а према квантитативних вредности датих у Правилнику о заснивању радног односа и стицања звања ++ • Могуће је проширење обима ангажовања на научним пројектима новог циклуса основних истраживања Министарства просвете, науке и технолошког развоја РС, као и на научним и стручним пројектима у оквиру платформи Еразмус+ и Хоризонт 2020. 	<p>- Иако Факултет организује анкетање студената у циљу евалуације педагошког рада наставника и сарадника, постоји опасност да 1. наставници намерно спуштају критеријуме ради добијања бољих оцена и 2. да се корективне мере према наставницима и сарадницима који су анкетама лоше оцењени, ради колегијалних односа, сведу на усмене разговоре без конкретних консеквенци ++</p>

7.7. Прилози за Стандард 7

[Прилог 7.1. Правилник о условима и поступку заснивања радног односа и стицања звања наставника Универзитета у Крагујевцу](#)

[Прилог 7.2. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у установи](#)

[Прилог 7.3. Преглед броја сарадника и статус сарадника у установи](#)

Стандард 8. Квалитет студената

Квалитет студената се обезбеђује селекцијом студената на унапред прописан и јаван начин, оцењивањем студената током рада у настави, перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

8.1. Релевантне информације и подаци у вези са студијама

Факултет обезбеђује потенцијалним и уписаним студентима све релевантне информације и податке који су повезани са њиховим студијама.

Факултет редовно издаје *Информатор*, који садржи све потребне информације о упису на Факултет и огледне тестове за пријемни испит. Основне информације из *Информатора* објављују се на Интернет страници Факултета (http://www.filum.kg.ac.rs/images/stories/informator_o_radu.rar). Издавањем ове публикације и објављивањем релевантних информација на Интернет страници Факултета, Факултет обезбеђује да студенти буду информисани о свим питањима везаним за упис на студије.

Објављивањем релевантних информација на Интернет страници Факултета (<http://www.filum.kg.ac.rs/>), Факултет обезбеђује да и уписани студенти имају релевантне информације у вези са њиховим тренутним студијама.

8.2. Стандарди селекције студената за упис на факултет и равноправност

Квалитет студената обезбеђује се најпре поступком селекције пријављених кандидата за упис на прву годину студија на одсецима Факултета. Начин селекције студената за упис на прву и све наредне године унапред је прописан и регулисан општим актима Факултета ([Прилог 8.1.1. Извод из Статута](#)) као и [Правилником о правилима основних и мастер студија \(Прилог 5.1.1.\)](#)

При селекцији за упис на поједине студијске програме који се реализују на Факултету вреднују се резултати постигнути у претходном школовању и резултати постигнути на пријемном испиту, односно на испиту за проверу склоности и способности пријављених кандидата. Факултет унапред објављује на сајту из чега се састоји пријемни испит и како се бодују поједини сегменти испита, а како претходни успех кандидата.

На предлог Наставно-научно-уметничког већа Факултета, Сенат Универзитета у Крагујевцу доноси одлуку о расписивању конкурса за упис на студије, који, поред осталог, садржи услове за упис, мерила за утврђивање редоследа кандидата, поступак спровођења конкурса и начин и рокове за подношење жалбе на утврђени редослед.

Статутом Факултета предвиђено је да се редослед кандидата за упис у прву годину основних академских студија утврђује на основу општег успеха постигнутог у средњем образовању и резултата постигнутог на пријемном испиту. Факултет саставља ранг листу пријављених кандидата и доставља је Универзитету, а Универзитет сачињава јединствену ранг листу пријављених кандидата. Право на упис стиче кандидат који је на ранг листи рангиран у оквиру одобреног броја за упис. Редослед кандидата за упис у прву годину мастер академских студија утврђује се на основу опште просечне оцене остварене на основним студијама, а редослед кандидата за упис у прву годину докторских студија

утврђује се на основу опште просечне оцене остварене на основним и мастер академским студијама и остварених научних резултата.

Факултет Статутом обезбеђује равноправност и једнаке могућности студентима и забрањује и спречава сваки вид дискриминације по било ком основу (раса, боја коже, пол, сексуална оријентација, етничко, национално или социјално порекло, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, статус стечен рођењем и др). Статутом Факултета изричито је прописано да студент има право на различитост и заштиту од дискриминације. На Факултету је наставни процес организован на начин који свим студентима пружа једнаке могућности. Студенти са инвалидитетом су у пуној мери укључени у све облике наставног рада и студентског организовања.

Факултет је преко Универзитета начинио кораке у смеру даљег институционалног уређења [размене студената \(Прилог 8.1.2.\)](#). Поред постојећег институционалног оквира за размену студента, Комисија сматра да би Факултет у наредног преиоду требало да развија већу понуду курсева и предмета на енглеском језику, како би повећао своју видљивост, конкурентност, а самим тим и квалитет рада. Такође, преко Универзитета (www.kg.ac.rs/Docs/Strana_visokoskolska_isprava_pravilnik.pdf), уређена је и процедура признавања страних високошколских исправа и вредновања страних студијских програма.

8.3. Стандарди оцењивања студената

У складу са Законом о високом образовању, Факултет је општим актима, као и специфичним правилницима: [Правилником о полагању испита и оцењивању \(Прилог 4.5.\)](#) [Правилником о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета студија \(Прилог 2.2.\)](#) и Правилником о правилима основних и мастер студија, регулисао оцењивање студената. Ови правилници, Статут и друга општа акта, јавно су доступни на интернет страници Факултета (<http://www.filum.kg.ac.rs/>).

Поменути Правилник о стандардима и процедурама обезбеђења квалитета студија, дефинише **стандарде оцењивања и процедуру контроле квалитета оцењивања**.

Стандарди оцењивања студента прописују коректно и професионално понашање наставника током оцењивања студената (објективност, етичност и коректан однос према студенту) и обухватају:

1. Стратегију оцењивања
 2. Елементе и методе оцењивања, и
 3. Спровођење оцењивања
1. Дефинисана **стратегија оцењивања** дефинише:
 - Транспарентност оцењивања: студенти се оцењују помоћу унапред објављених критеријума, правила и процедура, а исти критеријуми, правила и процедуре саопштени су у програму рада за сваки предмет.
 - Структуру укупне оцене: укупна оцена студента на предмету састоји се од процента оцене рада студента током наставе (предиспитне обавезе) и процента оцене знања студента показаног на завршном испиту. Број поена који сваки од два елемента оцењивања носи не може бити мањи од 30 нити већи од 70 (у укупном збиру 100 поена). Изузетак су студенти који из оправданих разлога нису похађали

наставу и за које се оцена састоји 100% од оцене знања на завршном испиту. Да би се појединачни део предиспитних обавеза могао сматрати условно положеним потребно је да студент оствари између 30% и 50% од могућих поена те обавезе.

- Табелу конверзије остварених процената (поена) у нумеричке оцене:

- * мање од 54 поена - оцена 5 (испит није положен)
- * 55 и више а мање од 64 поена - оцена 6 (довољан)
- * 65 и више а мање од 74 поена - оцена 7 (добар)
- * 75 и више а мање од 84 поена - оцена 8 (врло добар)
- * 85 и више а мање од 94 поена - оцена 9 (одличан)
- * 95 и више поена - оцена 10 (изуетан-одличан).

2. **Методe оцењивања** студената у току наставно-научног процеса **усклађене су са циљевима, садржајима и исходима** акредитованих студијских програма. Правилником дефинисани елементи и методе обухватају оцењивање:

- Рада студената током наставе: учешће студента у дискусијама, анализи случајева, изради задатака и другим облицима рада на часовима.
- Самосталног индивидуалног рада студената ван часа: есеј, самостални пројекат, самостални рад на научном односно уметничком пројекту, приступни рад и сл.
- Самосталног групног рада студената: израда групног пројекта и презентације.
- Савладавања градива (испитне материје) током наставе, путем провере знања током часова кроз усмено одговарање, израду задатака, тестирање, итд.
- Савладавања градива (испитне материје) на завршном испиту

Правилником о полагању испита и оцењивању такође је прописано да наставник и сарадник обавезно у План рада предмета уносе:

- Облике рада студента током наставе који се оцењују.
- Метод оцењивања сваког облика рада студента на појединачном предмету.
- Критеријуме оцењивања за сваки облик рада студената.
- Број поена које носи оцена облика рада у укупном броју поена.
- Термине колоквијума, рокове за предају есеја, израду групних пројеката и сл.
- Облике провере знања и критеријуме оцењивања на завршном испиту.

3. **Спровођење оцењивања** мора бити у складу са следећим стандардима:

- * Оцењивање мора бити објективно и непристрасно
- * Оцењивање мора бити у складу са јасним и унапред познатим критеријумима који су садржани у Плану рада предмета
- * Оцењивањем се не сме вршити дискриминација ни по једном основу (по полу, националној припадности и др.)
- * Оцењивања током наставе, као и на завршном испиту, морају се реализовати у унапред одређеним терминима

8.3.1. Процедура контроле квалитета оцењивања

Прописана **процедура контроле квалитета оцењивања** обухвата: Контролу садржаја (елемената) и метода оцењивања, Контролу квалитета оцењивања и коректног и

професионалног понашања наставника током оцењивања студената и Контролу резултата оцењивања статистичком анализом дистрибуције оцена по предметима.

Конкретни кораци у процесу контроле оцењивања представљају:

а. преглед Плана рада предмета на Већу катедре

б. анкетање студената

в. статистичка анализа дистрибуције оцена по предметима

а) Прегледом Плана, Веће матичне катедре рада мора утврдити да исти садржи јасно наведене све стандарде, дефинисане елементе и методе оцењивања.

План рада на наставном предмету не може да буде усвојен од стране већа катедре и већа одсека уколико План не садржи наведене елементе.

Веће надлежне катедре такође дискутује: да ли је метод оцењивања студената прилагођен предмету и да ли се оцењује способност студената да примене знање.

б) Анкетом студената оцењује се реализација Планом предвиђеног садржаја и метода оцењивања, квалитет оцењивања на наставном предмету сваког наставника и сарадника појединачно, као и коректност и професионално понашање наставника током оцењивања студената (објективност, етичност и коректан однос према студенту). Анкета даје и одговоре на питања да ли се на предмету заиста прати и оцењује рад студента током наставе и какав је однос (остварених, а не само прописаних) оцена рада студента током наставе и на завршном испиту у укупној оцени.

Обраду резултата анкете студената врши стручно лице које одреди Факултет. Анализа резултата анкете врши се на седницама већа катедри и одсека, а Извештаји о анализи, заједно са предложеним корективним или стимулативним мерама прослеђују се на даље усвајање и анализу продекану за наставу, деканском колегијуму и Комисији за квалитет, који писаним извештајем обавештавају надлежне одсеке о предузимању одговарајућих мера.

в) На крају школске године, Служба за организацију наставе и студентска питања саставља извештај о оценама студената по предметима и наставницима. Извештај садржи:

- укупан број студената уписаних на наставном предмету;
- број студената који су положили предмет у одређеним роковима, њихово учешће у укупном броју студената, дистрибуцију оцена и просечну оцену студената на наставном предмету.

Служба за организацију наставе доставља шефу одсека и продекану за наставу извештај о резултатима оцењивања на свим предметима, а шефовима катедара извештај о резултатима оцењивања предмета из састава надлежне катедре.

По добијању резултата анкете, шеф катедре упознаје катедру са резултатима и организује дискусију о њима. На основу дискусије, шеф катедре обавља појединачни разговор са наставницима предмета на којима је пролазност ванстандардна у односу на пролазност на години студија на којој се налази предмет, а посебно са оним наставницима чија је пролазност на наставном предмету сувише ниска у односу на просек на години студија. У разговору шеф катедре и предметни наставник разматрају разлоге за ванстандардну пролазност и договарају се о мерама за њихово унапређивање. Шеф Катедре саставља извештај шефу одсека, продекану за наставу и декану о узроцима

ванстандардних резултата оцењивања и мерама које су договорене за њихово унапређивање.

Декан, продекан за наставу и шеф одсека, уз присуство шефа надлежне катедре и представника Студентског парламента, обавља разговор са наставницима оних предмета на којима је сувише ниска пролазност у односу на просек на години студија. Током разговора утврђују се узроци лоше пролазности студената и утврђују мере за унапређење. Мере за унапређење доноси декан, а продекан за наставу, шеф одсека и шеф надлежне катедре даље се брину за спровођење утврђених мера.

Уколико наставници на чијим предметима постоји посебно ниска пролазност студената одбију да сарађују и спроводе мере за унапређење које је донео декан, или уколико не дође до унапређења пролазности у наредној школској години, декан Факултета на предлог продекана за наставу и шефа одсека суспендује наставника из процеса оцењивања студената и предузима даље мере.

8.4. Успешност студената

Као што је већ наведено у оквиру Стандарда 4 овог Извештаја, према критеријумима просечног трајања студија дипломираних студената у претходне три године и процената дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне три школске године, успешност студената ФИЛУМ-а може се сматрати врло добром. За више детаља видети поглавље 4.1.3.

У следећој табели, види се преглед података о броју акредитованих места и броју стварно уписаних студената, где се примећује да је појединим студијским програмима број уписаних студената на првој години мањи од броја расположивих места.

Табела 8.1. Преглед броја студената по нивоима, програмима и годинама студија 2016/2017.

Назив студијског програма и поље	Акредит. број студената за упис у I годину	Стварно уписани у текућу школску годину (2016/17.)				
		I год.	II год.	III год.	IV год.	збир
ОАС – Основне академске студије						
Извођачке уметности:						
модул Хармоника	4	4	6	6	3	
модул Клавир	3	3	2	2	2	
модул Соло певање	3	3	3	3	3	
модул Виолина	2	2	1	1	1	
модул Виола	2	2	1	1	1	
модул Виолончело	1	1	1	1	1	
модул Контрабас	1	1	1	1	1	
модул Флаута	1	1	1	1	1	
модул Обоа	1	1	/	/	/	
модул Кларинет	1	1	/	/	/	
модул Фагот	1	1	/	/	/	
Музика у медијима	9	4	10	10	22	
Музичка педагогија	20	10	13	10	18	

Графички дизајн	13	13	15	13	20	
Зидно сликарство	13	13	12	11	21	
Унутрашња архитектура	13	13	10	7	17	
Српски језик и књижевност	60	45	28	60	135	
Италијански језик и књижевност	30	29	24	14	8	
Француски језик и књижевност	30	23	17	19	27	
Шпански језик и хиспан. књижевност	30	30	27	19	44	
Немачки језик и књижевност	30	30	32	31	61	
Енглески језик и књижевност	75	75	73	58	95	
Укупан број (ОАС)	343	305	277	268	481	

Назив студијског програма и поље	Акредитован број студената за упис у прву годину	Стварно уписани у текућу школску годину (2016/17)		
		I год	Обнова	збир
МАС - Мастер академске студије				
Извођачке уметности:				
Хармоника	4	4	1	
Клавир	3	3	/	
Соло певање	3	3	/	
Виолина	2	1	/	
Виола	2	1	/	
Виолончело	1	/	/	
Контрабас	1	/	/	
Флаута	1	1	/	
Камерна музика	3	2	/	
Музика у медијима	5	3	2	
Музичка педагогија	15	10	15	
Графички дизајн	10	5	3	
Зидно сликарство	10	5	6	
Српски језик и књижевност	50	32	9	
Француски језик и књижевност	25	19	21	
Шпански језик и хиспанске књижевности	25	11	17	
Немачки језик и књижевност	25	10	11	
Енглески језик и књижевност	40	40	37	
Укупан број (МАС)	225	150	122	

Назив студијског програма и поље	Акредит. број студената за упис у I годину	Стварно уписани у текућу школску годину (2016/17)			
		I год.	II год.	III год.	збир
Докторске студије из филологије (Наука о језику и књижевности)	28	6	6	4	
Докторске студије из филологије	8	2	2	1	

(Српски језик и књижевност)					
Докторске студије Извођачке уметности, модул: Хармоника	3	2	1	1	
Укупан број студената (ДС)	39	10	9	6	64

Укупан број студената ОАС+МАС+ДС	Акредитован број студената за упис у прву годину	Стварно уписани у текућу школску годину (2016/17)
	607	1667

Као што показује Табела 8.2, састављене по основу критеријума процента студената који су уписани у једној школској години, а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма (до 30.09. те године), види се да је стопа успешности на основним академским студијама укупно 33,88 процената, где се уочава нижи резултат у односу на претходни Извештај о самовредновању (47,5%). Слична ситуација је и на мастер студијама где је забележен проценат од 30,14 нижи од претходног 50,40%,

Из табеле се такође види да се до овог резултата дошло због изузетно лоше стопе успешности студената Српског језика и књижевности (1,67%), али и прилично лоших резултата на студијском програму Музика у медијима и Немачки језик и књижевност (11,1% и 12,9%) на основним академским студијама, док су на студијским програмима мастер студија резултати много лошији, тј. само на студијским програмима Хармоника, Српски језик и књижевност и Графички дизајн, забележена је стопа успешности студената од 50 или више процената. Нарочито су лоши резултати на Музичкој педагогији, Немачком и Француском језику, где су проценти испод 10%. Такође, у односу на претходни Извештај, дошло је до пада успешности на свим основним студијама одсека примењене и ликовне уметности. Комисија сматра да руководиоци ових наведених студијских програма морају додатно анализирати ове податке и понудити корективне мере, тим пре што је то лошији показатељ у односу на параметре из претходног Извештаја.

Табела 8.2. Процент студената који су завршили студије у предвиђеном року

	Назив студијског програма	* Број успешних студената	** Број уписаних у I годину студија у генерацији успешних студената	Процент успешних студената
1.	Гудачки инструменти	4	6	66,6
2.	Хармоника	3	3	100
3.	Музичка педагогија	6	15	40
4.	Соло певање	1	3	33,3
5.	Флаута	1	1	100
6.	Музика у медијима	1	9	11,11
7.	Клавир	2	2	100
8.	Графички дизајн	6	13	46,15

9.	Зидно сликарство	4	13	30,77
10.	Унутрашња архитектура	4	13	30,77
11.	Српски језик и књижевност	1	60	1,67
12.	Француски језик и књижевност	12	26	46,15
13.	Шпански језик и хиспанске књижевности	13	30	43,33
14.	Немачки језик и књижевност	4	31	12,90
15.	Енглески језик и књижевност	40	76	52,63
	Укупно ОАС	102	301	33,88

** Први пут уписани у 1. годину студија школске 2012/2013.

*Дипломирали школске 2015/2016.

	Назив студијског програма	*Број успешних студената	** Број уписаних у I годину студија у генерацији успешних студената	Процент успешних студената
1.	Хармоника	2	3	66,66
2.	Музичка педагогија	1	13	7,69
3.	Музика у медијима	1	5	20
4.	Графички дизајн	5	10	50
5.	Зидно сликарство	3	10	33,3
6.	Српски језик и књижевност	13	22	59,09
7.	Француски језик и књижевност	1	15	6,67
8.	Шпански језик и хиспанске књижевности	5	19	26,31
9.	Немачки језик и књижевност	1	11	9,09
10.	Енглески језик и књижевност	12	38	31,58
	Укупно МАС	44	146	30,14

** Први пут уписани у 1. годину студија школске 2015/2016.

*Дипломирали школске 2015/2016.

На основу Табеле 8.3. види се да највећи број студената уписује II годину студија са максималним бројем ЕСПБ, али и да је број студената са испод 37 ЕСПБ значајан код прелаза између I и II године, што је и очекивано. При упису III и IV године највећи је број студената са распоном 37-59 бодова, док је знатно мањи број оних који не остваре 37 бодова.

Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове за све студијске програме по годинама студија

Ниво студија	II год.			III год.			IV год.		
	60	37-59	испод 37	60	37-59	испод 37	60	37-59	испод 37
ОАС	127	107	51	87	120	17	83	119	8
МАС									
ДАС	11	1	3	6					
Укупно	138	108	54	93	120	17	83	119	8

8.5. Центар за развој каријере и саветовање студената

Студентима Филум-а на располагању су услуге универзитетског Центра за развој каријере и саветовање студената (http://www.kg.ac.rs/centar_karijera.php и <http://www.razvojkarijere.kg.ac.rs>). Центар је формиран као организациона јединица Универзитета у Крагујевцу 2007. године са циљем да студенте припреми за излазак на тржиште рада након дипломирања, да их повеже са пословном заједницом и да им пружи подршку у стицању оних знања и вештина које су данас на тржишту рада неопходне. Центар је осмишљен као студентски сервис који кроз различите услуге и програме обезбеђује подршку студентима и дипломцима Универзитета у Крагујевцу у развоју каријере и помаже им да се по завршетку студија што боље представе у пословном свету.

Главни циљеви Центра су и:

- Успостављање система подршке студентима и дипломцима Универзитета у Крагујевцу у развоју знања и вештина релевантних за запошљавање или наставак образовања у земљи или иностранству;
- Информисање студената и дипломаца Универзитета о могућностима додатног образовања, о стипендијама за усавршавање у земљи и иностранству и конкурсима за праксу и/или посао;
- Повећање броја студената који су стекли релевантно радно искуство током студирања или након дипломирања и повећање процената студената/дипломаца који су користили неке од програма мобилности студената;
- Пружање подршке студентима и дипломцима Универзитета у Крагујевцу да се на адекватан начин представе као будући стручњаци у различитим областима рада националној и иностраној академској и пословној заједници и промоција Универзитета као водеће институције за високо образовање у Региону;
- Јачање и унапређење сарадње са послодавцима у виду организовања програма студентских, стручних пракси и обука, као и организовања презентација компанија и њихове пословне политике у одабиру кадрова.

Корисници услуга Центра за развој каријере и саветовање студената су студенти и дипломци Универзитета у Крагујевцу, али и послодавци и други представници пословне заједнице. Све услуге Центра бесплатне, како за студенте и дипломце Универзитета у Крагујевцу, академски кадар факултета у склопу Универзитета, тако и за послодавце.

Тежиште рада Центра за развој каријере лежи пре свега у информисању и саветовању, пружању подршке и помоћи студентима/дипломцима у реализовању њиховог каријерног плана. Центар не посредује у запошљавању, већ пружа релевантне информације о могућностима запослења, стручног усавршавања и усавршавања у домену формалног и неформалног образовања, док је на студентима да све понуђене могућности усавршавања искористе и на тај начин остваре своје каријерне планове у директном контакту са послодавцима.

8.6. Анализа, процена испуњености Стандарда 8 и предлог корективних мера:

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу у великој мери испуњава Стандард 8. Факултет ће и даље настојати да унапређује селекцију студената, тако што ће се трудити да промотивним и другим активностима мотивише што већи број

средњошколаца са одличним успехом да упишу студије на ФИЛУМ-у. Средњошколски успех будућих студената Факултета је и даље у сталном порасту.

Факултет би требало, уз помоћ Центра за издавачку и информатичку делатност, унапредити софтверско праћење пролазности студената по предметима, као и праћење дистрибуције коначних оцена по предметима, чиме би била створена могућност редовније и ригорозније контроле ових параметара.

Међутим, Комисија сматра да у области стварања техничких предуслова за контролу резултата оцењивања студената постоји још недостатака и простора за напредак. Као што је већ напоменуто у делу Стандарда 4, Комисија је уз консултације са Службом за организацију наставе и Центром за информатичку делатност, уочила да је проблем што статистичка обрада података и даље захтева већу количину мануелног рада, потребну за претварање аналогних евиденција у дигиталне, као и да постоје проблеми у практичном коришћењу (пре свега селекцији и издвајању) конкретних података по годинама и предметима. У том смислу поново је актуализован предлог за увођење електронских образаца испитних књига, који ће истовремено бити и образац за вођење прецизне евиденције о броју пријављених испита, пролазности и дистрибуцији оцена на испитима. Ови обрасци би представљали обавезну службену евиденцију, били би и лако доступни и увек ажурни извештаји о успеху студената, и нудили би могућност континуиране, ефикасне контроле и корекције евентуалних одступања од равномерне кривуље дистрибуције оцена. Комисија сматра да би ови обрасци олакшали и учинили ефикаснијим процес анализе квалитета оцењивања студената.

Осим тога, Комисија сматра да би било пожељно да у наредном периоду Факултет институционално формулише оквире за сталну обуку наставника и сарадника за примену нових система праћења рада и оцењивања знања студената, као и за обуку за примену савремених метода оцењивања.

Анализа успешности студената на студијама показала да је пролазност студената углавном задовољавајућа, са мањим девијацијама на појединим предметима. Факултет ће предузети корективне мере да се уочени недостаци у пролазности студената и дистрибуцији оцена отклањају.

Анализом студентских анкета о педагошком раду наставника и сарадника, Комисија је утврдила да студенти налазе да је стандард оцењивања наставника у складу са осталим параметрима наставног процеса (нема неподударности између сатисфакције студената оцењивањем на једној и другим параметрима на другој страни). Иако је ниво студентске сатисфакције наставницима и сарадницима уопште, па и специфично оцењивањем, генерално веома висок, Комисија је уочила поједине неправилности: поједини наставници су високо оцењени на неким, а врло ниско на другим предметима. То може бити последица неадекватности узорка (испитан само један студент), што се убудуће мора спречити дефинисањем минималног процента учешћа студената са предмета да би се анкета могла сматрати валидном.

Комисија такође налази да би у наредном периоду требало преиспитати садржаје појединих анкета, како би прецизније осликавали поједине аспекте квалитета наставе или оцењивања.

Анализом елемената, критеријума и метода оцењивања дефинисаних Плановима рада, Комисија је утврдила да је питање дефинисања прецизних захтева за добијање

појединих оцена у хуманистици посебно комплексно, неопходно у силабусе уносито и прецизније спецификације нивоа знања потребних за одређене позитивне оцене.

Анализом успешности студената, Комисија је утврдила да су студенти Филума генерално успешни на студијама, али су утврђене и области у којима би пролазност могла бити већа, тако да се у наредном периоду од руководиоца одговарајућих студијских програма очекују додатне анализе и евентуалне корективне мере.

Најзад, иако је Факултет омогућио и охрабрио учешће студената у праћењу квалитета путем њихових представника у раду Наставно-научно-уметничког већа, Комисије за обезбеђење квалитета, и Савету Факултета, као и путем учешћа у редовним студентским анкетама, било би пожељно да се студенти укључе и у активности већа надлежних катедара, где на најнепосреднији начин могу учествовати у обликовању стандарда квалитета.

8.7. Анализа слабости и повољних елемената

SWOT анализа

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Факултет има на велики избор акредитованих студијских програма на основним, мастер, а сада и на докторским академским студијама, па с тога представља добар и сигуран избор будућим студентима Факултета. +++ • Пријемни испит за упис у прве године одговарајућих нивоа студија организује се у складу са Статутом Факултета и Универзитета ++ • Факултет обезбеђује равноправност и једнаке могућности студентима и забрањује и спречава сваки вид дискриминације по било ком основу +++ • Факултет настоји да мотивише што већи број средњошколаца са одличним успехом да упишу основне академске студије на ФИЛУМ-у + • Студентима су на располагању бесплатне и професионалне услуге универзитетског центра за развој каријере +++ • Информације о студијама, правилници о оцењивању доступни су на сајту факултета +++ • Факултет прати пролазност и успешност студената по годинама, програмима па чак и предметима ++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Статистички извештаја би могли бити комплетнији тако да постоји потреба за електронским обрасцима испитних књига, који ће представљати прецизну евиденцију пријаве испита, пролазности и дистрибуцији оцена ++ • Због недостатка простора и даље је отежан рад у домену организације наставе и испита. У недостатку простора тешко је организовати консултација, додатну наставу, вежбе, ваннаставне активности. Студенти се налазе на неколико локација у граду, самим тим су удаљени од библиотеке, студентске службе, студентске организације што отежава њихово студирање. +++ • Анализа успешности студената на студијама показала је да би на појединим предметима пролазност студената, могла бити повољнија ++
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Факултет има капацитете за реализацију нових одсека и смерова како би био још атрактивнији будућим академцима. ++ • Могуће је технолошки унапредити поступак анализе резултата оцењивања ++ • Могуће је прецизнија спецификација нивоа знања потребних за одређене позитивне оцене ++ • Могуће је повећати учешће студената у праћењу и обликовању квалитета ++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Недостатак простора може утицати на резултате студената, нарочито оних са уметничких одсека, као и на заинтересованост будућих студената. +++

8.8. Показатели и прилoзи за стандарт 8:

[Прилог 8.1.1. Извод из Статута ФИЛУМ-а.](#)

[Прилог 8.1.2. Информатор за студенте на размени](#)

Стандард 9. Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу обезбеђује квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса утврђивањем стандарда квалитета и поступака за обезбеђење квалитета, укључујући и подстицајне и корективне мере.

9.1.1. Опис стања - библиотека

Стандарди квалитета уџбеника и друге литературе која је неопходна за савлађивање градива на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу су дефинисани статутом и општим актима Факултета, а посебно [Правилником о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета студија \(Прилог 2.2.\)](#). Такође, стандарди који се тичу литературе и уџбеника утврђени су и [Правилником о уџбеницима и другим наставним средствима \(Прилог 9.1.1.\)](#), као и новим [Правилником центра за издавачко-информатичку делатност \(Прилог 9.1.2.\)](#).

Правилником о уџбеницима и другим наставним средствима прецизирано је да Факултет обезбеђује у потребном броју студентима уџбенике, помоћне уџбенике, скрипте и други наставне материјале. Правилником је такође прецизирано да библиотека Факултета мора поседовати бар један примерак уџбеника за све предмете из студијских програма који се реализују на Факултету.

Набавку неопходне и обавезне литературе потребне за реализацију силабуса обавља Библиотека и Комисија за библиотеку, својом константном сарадњом са наставницима. Библиотечки фонд је формиран добро осмишљеном набавком коју усмеравају предавачи попуњавањем листе за набавку, имајући у виду постојеће стање фонда Библиотеке. На тај начин се на време обезбеђује довољан број примерака уџбеника и друге релевантне литературе.

Наставни предмет		
Предметни наставник		
Датум		
Редни број	Библиографски опис (аутор, наслов, место издања, издавач, година издања, ISBN, ISMN, каталогски број за музикалије итд.)*	Број примерака
1.		
2.		
3.		

* опширнији библиографски опис пожељан је за страну књигу, нарочито за музикалије

У складу са поменутиим Правилником, Факултет систематично прати, оцењује квалитет уџбеника и других наставних средстава са аспекта квалитета садржаја, структуре (примери, питања, резиме), стила и обима (усклађеност са бројем ЕСПБ бодова), а уџбеници и друга учила која не задовољавају стандард бивају побољшани или повучени из наставе и замењени квалитетнијим.

Филолошко-уметнички факултет обезбеђује студентима библиотеку опремљену потребним бројем библиотечких јединица што се може уочити приказом броја и врсте библиотечких јединица из Табеле 9.1. Филолошко-уметнички факултет има библиотеку корисне површине 155 м², док радни простор и читаоница (са тридесет места), који су намењени студентима основних, мастер и докторских студија, обухвата корисне површине 80 м².

Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи

Рбр.	Библиотечке јединице	Број
1.	Књиге на српском језику	2861
2.	Књиге на страним језицима	5723
3.	Књиге на језицима националних мањина	/
	УКУПНО	8584
1.	Монографије на српском језику	3250
2.	Монографије на страним језицима	3005
3.	Монографије на језицима националних мањина	
	УКУПНО	6255
1.	Часописи на српском језику	1499
2.	Часописи на страним језицима	432
3.	Часописи на језицима националних мањина	/
	УКУПНО	1931
1.	Уџбеници на српском језику	7276
2.	Уџбеници на страним језицима	3638
3.	Уџбеници на језицима националних мањина	
	УКУПНО	10914
1.	Некњижна грађа (плоче, ауд. и видео касете, ЦД, ДВД)	2542
2.	Музикалије	2872
3.	Дипломски, мастер, магистарски и докторски радови	838
	УКУПНО	6252
	Укупан број библиотечких јединица - СВЕГА	33936

Филолошко-уметнички факултет систематично прати, оцењује и унапређује структуру и обим библиотечког фонда на основу предлога предавача са сва три одсека факултета, као и фреквенције позајмице која је у систему COBISS.SR статистички мерљива. Фонд библиотеке Филолошко-уметничког факултета формиран је планираном набавком путем куповине неопходне, релевантне, савремене, проверено актуелне литературе на предлог предавача и катедри. О томе најбоље говори чињеница да је литература коју Библиотека поседује садржајно конкурентна на пољу међубиблиотечке

позајмице у Србији, што потврђује податак да библиотекарима обаве преко двадесет позајмица месечно ка другим библиотекама.

Након четрнаест година рада Библиотека поседује 33.936 библиотечких јединца чији су садржаји у складу са захтевима наставе и научно-уметничким областима које се изучавају на Факултету. Каталогизација библиотечких јединица се врши у оквиру адекватне програмске опреме COBISS ([Прилог 9.2. Попис библиографских јединица - извод из Књиге инвентара](#)), која одговара европским и светским стандардима за обављање библиотечко-информационе делатности.

Библиотека је депозитна библиотека за сва издања факултета која редовно прима у по десет примерака и за сваку врсту стручних и научних завршних радова студената различитих нивоа студија. Сви пристигли дипломски, мастер, магистарски и докторски радови се континуирано обрађују (Библиотека броји 838 таквих публикација).

Када су у питању *информатички ресурси у библиотеци* се за потребе студената свих нивоа студија користи само један рачунар. Насупрот већег броја рачунара који су били коришћени у претходном периоду, након редовне контроле коју је спровела Управа за ванредне ситуације из Крагујевца, наложено је да се смањи број уређаја који се користе у библиотеци. Разлог томе је преоптерећеност напонске мреже, па су надлежни као једну од могућих мера предложили смањење броја уређаја или рад на новој електроинсталационој мрежи у просторијама Библиотеке Филолошко-уметничког факултета. С обзиром на то да Факултет за сада нема довољно финансијских средстава за постављање нове електроинсталационе мреже, која би била адекватна броју уређаја који се у библиотеци користи, информатички ресурси (у смислу броја рачунара) су морали да буду смањени. Насупрот наведеном, треба истаћи стални интернет приступ у Библиотеци, што корисницима омогућава да са својих лап-топ рачунара, таблета или мобилних телефона претраже Каталог библиотеке, као и друге базе података. Факултет има приступ интернету и део је академске мреже Србије. Информатичка служба у оквиру своје делатности пружа помоћ корисницима у налажењу свих врста научних и стручних информација везаних за рачунарски хардвер и софтвер, као и решавању проблема заштите од неовлашћеног приступа подацима и софтверским ресурсима.

Новина која се перманентно представља студентима и запосленима је коришћење апликације *mCOBISS* која је доступна са интернет адресе <http://m.cobiss.si/sr/>. Као верзија COBISS/OPAC-а (стандардна верзија програмске опреме) *mCOBISS* апликација је прилагођена мобилним уређајима, а омогућава приступ информацијама у више од 178 библиотека у Србији било када и са било ког места. За телефоне и таблете који раде на Андроид оперативном систему доступна је бесплатна мобилна апликација.

Библиотека Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу је део Конзорцијума библиотека Србије за обједињену набавку научних и стручних часописа (KoBSON), који финансира Министарство науке Републике Србије. Чланови Библиотеке (студенти, наставници и сарадници) у Библиотеци имају бесплатан приступ интернету на академској мрежи и самим тим приступ KoBSON бази података, у којој је претраживо и у одређеној мери доступно преко 35.000 електронских књига и часописа. Запосленима и стипендистима Министарства просвете омогућен је и удаљени приступ (од куће) преко сопствене корисничке шифре (коју добијају након попуњавања Кобсон налога који библиотекарима шаљу у Народну библиотеку Србије).

У вези са превазилажењем проблема који се огледа у недовољном броју рачунара за кориснике, Комисија за библиотеку је 27.1.2015. и 14.12.2015. (део закључака састанака Комисије за библиотеку) предложила Наставно-научно-уметничком већу да се купе или на други начин обезбеде неопходни рачунари (лап-топови).

Број библиотекара усклађен је са националним и европским стандардима за пружање ове врсте услуга. Члановима Библиотеке услуге пружају три библиотекара који имају положен стручни испит и високу стручну спрему из области које се изучавају на Факултету (филолошких наука и музичке уметности). Сви Библиотекари поседују одговарајући број лиценци за рад у програмској опреми COBISS (лиценце за обраду: монографских публикација, серијских публикација и некњижне грађе; лиценце за рад у корисничком програму; лиценце за израду библиографија истраживача; лиценце за позајмицу) и у том смислу се перманентно усавршавају да би својом стручношћу одговорили потребама свих чланова Библиотеке. Библиотекари редовно прате и посећују семинаре и стручне скупове и сарађују са сродним Библиотекама у Европи, подносећи Комисији за библиотеку и декану извештаје о новим напреднијим сазнањима ради унапређења делатности Библиотеке.

Делатност Библиотеке се стално прати и унапређује предлозима Комисије за Библиотеку и запослених у Библиотеци, чије су одговорности и задаци прецизирани [Правилником о раду Библиотеке \(Прилог 9.1.3.\)](#) са тежњом да одговори захтевима савремене наставе. Библиотека Филолошко-уметничког факултета израђује библиографије истраживача, посебно стављајући акценат на аналитичкој обради издања Факултета. Сви запослени наставници и сарадници Факултета имају отворене шифре истраживача за израду електронских библиографија и та база (E-CRIS) се стално актуелизује. Израда целокупних библиографских записа прати издавачку делатност на факултету у потпуности обухватајући и радове младих истраживача и студената докторанада. Ажурност у обради података који су значајни за библиографије истраживача доприноси доступности и транспарентности научне делатности запослених на Факултету. Анализу рада и пословања Библиотеке извршила је надзорница мр Вера Петровић, библиотекар саветник Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ из Београда, 29. октобра 2015. године и у свом извештају од 07.12.2015. године дала је позитивне оцене ([Прилог 9.3. Извештај о увиду у стручни рад Библиотеке](#)). Закључак извештаја је да Библиотека Филолошко-уметничког факултета успешно реализује своју делатност дефинисану Законом о библиотечко-информационој делатности у обиму који је одређен обезбеђеним условима и ресурсима за рад.

9.1.2. Опис стања - информатички ресурси и издавачка делатност

Информатичка и издавачка делатност на Филолошко-уметничком факултету остварује се у оквиру Центра за издавачко-информатичку делатност као дела посебне организационе јединице Факултета. Организација, статус и рад Информатичке службе уређени су Статутом Факултета, [Правилником центра за издавачко-информатичку делатност \(Прилог 9.1.2.\)](#) и [Правилником о интернет сајту Факултета \(Прилог 9.1.4.\)](#). Правилником Центра за издавачко-информатичку делатност (у даљем тексту Центар) утврђују се делатност и надлежност Центра и уређује стратегија издаваштва и информатичке делатности, публикавања и дистрибуције публикација, промовисања и

рекламирање издања Факултета, као што се афирмишу и сервисирају издавачко-информатичке услуге Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу.

Табела 9.2. Попис информатичких ресурса

Редни број	Назив опреме	Број
1.	Информатичке лабораторије/учионице	3
2.	Рачунари у кабинетима наставника и сарадника	2
3.	Рачунари у службама	27
4.	Рачунари у салама за предавања	41
5.	Сервери	4
6.	Видео бимови	9
7.	Опрема за студије на даљину	2
8.	Остало (2 кабине за симултано превођење)	2

У оквиру своје редовне делатности, Центар објављује: монографије, студије, расправе, наставне публикације (интерне и екстерне уџбенике), брошуре, часописе, тематске зборнике, зборнике радова са научних конференција, практикуме, ауторизована скрипта и друге публикације које су настале као резултат рада наставника и сарадника Факултета, али и публикација наставника и сарадника других факултета и Универзитета.

Издавачка делатност Филолошко-уметничког факултета у периоду од 1.10.2013. године до 30.9.2016. године обухвата:

- 7 бројева часописа Наслеђе,

НАСЛЕЂЕ часопис за књижевност, уметност и културу, бр. 26, 2013.

НАСЛЕЂЕ часопис за књижевност, уметност и културу, бр. 27, 28, 29, 2014.

НАСЛЕЂЕ часопис за књижевност, уметност и културу, бр. 30, 31, 32, 2015.

- као и 43 монографске публикације:

1. *Londonska trija, Hob. IV* [Štampana muzikalija]. 1-3 / Joseph Haydn; redakcija i notografija Suzana Maročić i Aleksandar Ružičić. – Dve flaute i flauta alt (in G). - Kragujevac: Filološko-umetnički fakultet, 2013.
2. *Sprache und Literatur dies-und jenseits der Mauer(n) = Jezik i književnost s obe strane zida: festschrift für Božinka Petronijević zum 65. Geburtstag = zbornik u čast Božinke Petronijević povodom 65. rođendana* / herausgegeben von / priredili Danica Nedeljković, Nikola Vujčić. - Kragujevac: Filološko-umetnički fakultet, 2013.
3. *Menadžment u umetnosti ili primena projektnog modela upravljanja u umetnosti na studiji slučaja i u formi savremenog koncepta poslovanja pozorišta* / Duško Marić. - Kragujevac: Filološko-umetnički fakultet, 2013.
4. *A Concise Introduction to the X-bar Theory of English Phrase Structure* / Mirjana Mišković-Luković. - 2. izd. - Kragujevac: Filološko-umetnički fakultet, 2013.
5. *La langue et la littérature à l'épreuve du temps: зборник радова са II међународног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу (8-9. XI 2013) = actes du colloque international, Faculté des Lettres et des Arts, Université de Kragujevac (8-9 XI 2013) / DEAF 2 (Dire, Écrire, Agiren Français); [urednici Tijana Ašić ... [i dr.]]. - Kragujevac: Filološko-umetnički fakultet, 2013.*
6. [Зборник са међународног научног округлог стола] *Византија у (српској) књижевности и култури од средњег до двадесет и првог века, [(Златибор 02-04. XI 2013) [у оквиру] VIII Међународни научни скуп (Филолошко-уметнички факултет,*

- Крагујевац 25-26. X 2013)] / одговорни уредник Драган Бошковић. - Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2013.*
7. *Српски језик, књижевност, уметност: зборник радова са VII међународног научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу, (26-27. X 2012). Књ. 1, Традиција и иновације у савременом српском језику / [одговорни уредник Милош Ковачевић]. - Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2013.*
 8. *Српски језик, књижевност, уметност: зборник радова са VII међународног научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу, (26-27. X 2012). Књ. 2, Немогуће: завет човека и књижевности / [одговорни уредник Драган Бошковић]. - Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2013.*
 9. *Српски језик, књижевност, уметност: зборник радова са VII међународног научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу, (26-27. X 2012). Књ. 3, Музика и неизрециво; & Историја уметности - методи и методологија и њихова примена / [одговорни уредник Валерија Каначки, Сања Пајић]. - Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2013.*
 10. *Српски језик, књижевност и култура у процесу евроинтеграција / уредници Милош Ковачевић, Драган Бошковић. - Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2014.*
 11. *Савремена проучавања језика и књижевности: зборник радова са V научног скупа младих филолога Србије одржаног 30. марта 2013. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 1/ [одговорни уредник Милош Ковачевић, Јелена Петковић]. - Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2014.*
 12. *Савремена проучавања језика и књижевности: зборник радова са V научног скупа младих филолога Србије одржаног 30. марта 2013. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 2 / [одговорни уредник Маја Анђелковић]. - Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2014.*
 13. *Ускрснуће књижевности: 100 година руског формализма / уредник Драган Бошковић. - Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2014.*
 14. *Savremena srpska muzika za harmoniku [Štampanamuzikalija] = Contemporary serbian music for accordion / priredio Vladimir Blagojević ; [kompozitori] Sonja Mutić ... [et al.]; fotograf Milorad Marinković. - Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2014.*
 15. *Филологије vs идеологије / уредник Драган Бошковић. - Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2014.*
 16. *Vidljivi prostori muzike: superlibretto – govor muzike u filmu / Marija Ćirić. - Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2014.*
 17. *Српски језик, књижевност, уметност: зборник радова са VII међународног научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу, (25-26. X 2013). Књ. 1, Вишезначност у језику / [одговорни уредник Милош Ковачевић]. - Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2014.*
 18. *Српски језик, књижевност, уметност: зборник радова са VII међународног научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу, (25-26. X 2013). Књ. 2, Сатир, сатира, сатирично / [уредници Драган Бошковић, Часлав Николић]. - Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2014.*
 19. *Српски језик, књижевност, уметност: зборник радова са VII међународног научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу, (25-26. X 2013). Књ. 3, Паганско и хришћанско у ликовној уметности & сатира у музици / [уредници Сања Пајић, Валерија Каначки]. - Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2014.*
 20. *Анатомско цртање. 1, Глава и рамени појас: практикум / Бојан Оташевић. - Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2014.*

21. *МАЛИША: зборник радова поводом четрдесет година научног, просветитељског и уметничког рада доц. др Малише Станојевића* / [уредник Драган Бошковић]. - Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2015.
22. *Савремена проучавања језика и књижевности: зборник радова са VI научног скупа младих филолога Србије одржаног 22. марта 2014. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 1* / [уредник Милош Ковачевић]. - Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2015.
23. *Савремена проучавања језика и књижевности: зборник радова са VI научног скупа младих филолога Србије одржаног 22. марта 2014. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 2* / [одговорни уредник Маја Анђелковић]. - Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2015.
24. *Прагматика* / Мирјана Мишковић-Луковић. - Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2015.
25. *Укритање глаголски хврста у конјугацији глагола у савременом српском језику* / Сања Ж. Ђуровић. - Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2015.
26. *Muzikaitelevizija - temeći / iliumetnost / Snežana Nikolajević*. - Kragujevac: Filološko-umetnički fakultet, 2015.
27. *Kontrastivna frazeologija španskog i srpskog jezika* / Anđelka Pejović. - Kragujevac: Filološko-umetnički fakultet, 2015.
28. *Srpski jezik, književnost, umetnost: zbornik radova sa IX međunarodnog naučnog skupa održanog na Filološko-umetničkom fakultetu u Kragujevcu, (24-25. X 2014). Knj. 1, Srpski jezik - od Vuka do danas* / [odgovorni urednik Miloš Kovačević]. - Kragujevac: Filološko-umetnički fakultet, 2015.
29. *Srpski jezik, književnost, umetnost: zbornik radova sa IX međunarodnog naučnog skupa održanog na Filološko-umetničkom fakultetu u Kragujevcu, (25-26. X 2014). Knj. 2, Rat i književnost* / [urednici Dragan Bošković, Časlav Nikolić]. - Kragujevac: Filološko-umetnički fakultet, 2015.
30. *Srpski jezik, književnost, umetnost: zbornik radova sa IX međunarodnog naučnog skupa održanog na Filološko-umetničkom fakultetu u Kragujevcu, (24-25. X 2014). Knj. 3, Umetničko nasleđe i rat ;& Muzika i mediji* / [urednici Sanja Pajić, Valerija Kanački]. - Kragujevac: Filološko-umetnički fakultet, 2015.
31. *Ka unutrašnjim horizontima: prilog proučavanju avangardne dramske poetike Harolda Pintera* / Tomislav M. Pavlović. - Kragujevac: Filološko-umetnički fakultet, 2015.
32. *Sreća* / urednik Dragan Bošković. - Kragujevac: Filološko-umetnički fakultet, 2015.
33. *Putevima srpskih idioma: zbornik u čast prof. Radivoju Mladenoviću povodom 65. rođendana* / [urednici Miloš Kovačević, Vladimir Polomac]. - Kragujevac: Filološko-umetnički fakultet, 2015.
34. *Техника алгебрије поступком одузимања: практикум* / Бојан Оташевић, Владимир Ранковић. - Крагујевац: Универзитет, Филолошко-уметнички факултет, 2015.
35. *Теоријско-аналитички приступ уџбеничком дискурсу* / Славко Ж. Станојчић. - Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2015.
36. *Савремена проучавања језика и књижевности: зборник радова са VII научног скупа младих филолога Србије, одржаног 28. марта 2015. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 1* / [urednici Miloš Kovačević, Jelena Petković]. - Kragujevac: Filološko-umetnički fakultet, 2016.
37. *Савремена проучавања језика и књижевности: зборник радова са VII научног скупа младих филолога Србије, одржаног 28. 3. 2015. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 2* / [odgovorni urednik Маја Анђелковић]. - Kragujevac: Filološko-umetnički fakultet, 2016.
38. *Otvoreni lavirinti: Eko i Pavić/ Dušan R. Živković*. - Kragujevac: Filološko-umetnički fakultet, 2016.

39. *Praktikum iz metodike nastave srpskog jezika i književnosti [Elektronski izvor]* / Milka Nikolić. - Kragujevac: Filološko-umetnički fakultet, 2016.
40. *Језик повеља и писама Српске деспотовине* / Vladimir Polomac. - Kragujevac: Filološko-umetnički fakultet, 2016.
41. *Upotreba istorije: razgovori sa Andrejem Mitrovićem* / Miloš Jevtić. - Kragujevac: Narodna biblioteka "Vuk Karadžić": Filološko-umetnički fakultet: Narodni muzej, 2016.
42. *Terra amata vs. terra nullius: diskurs o (post)kolonijalizmu u delima B. Vongarai Ž. M. G. le Klezioa* / Jelena Arsenijević Mitrić. - Kragujevac: Filološko-umetnički fakultet, 2016.
43. *Јеврејско-шпански језик на Балкану: прилози историјској социолингвистици* / Ивана Вучина Симовић. - Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2016.

Студенти се систематски упознају са начином рада у библиотеци најпре преко организованих посета у којима им (посебно се односи на новоуписане студенте прве године свих нивоа студија, као и на све заинтересоване) сваког октобра и новембра библиотекарски организују обуку за претрагу каталога библиотеке, других библиотека и база података. За претраживање садржаја целокупног фонда Библиотеке, корисницима је на располагању електронски каталог (COBISS OPAC каталози и базе података), на веб адреси: <http://vbs.rs/scripts/cobiss?command=CONNECT&base=70339&lani=sr>. Употреба расположивих ресурса Библиотеке прописана је [Правилником о раду Библиотеке \(Прилог 9.1.3.\)](#) Један део фонда (енциклопедије, лексикони, речници, приручници, старе и ретке публикације, библиографије, серијске публикације, дипломски и мастер радови, магистарске и докторске тезе, некњижна грађа) доступан је студентима за рад у читаоници, а остали део фонда студенти могу позајмљивати на 14 дана, са могућношћу продужења рока за враћање на још две недеље.

Сви ови документи одштампани су и истакнути на видним местима у Библиотеци.

Не можемо занемарити чињеницу да су просторије намењене за смештај библиотечког фонда, архивског и осталог електронског материјала дислоциране у односу на део наставе, што је познат проблем који превазилази оквире библиотечке делатности и у највећој мери зависи од спољњих фактора. Претраживост фонда у оквиру COBISS.SR базе која је доступна на интернету, корисницима омогућава у сваком тренутку увид у статус библиотечке грађе (позајмљена, слободна, резервисана), као и информацију о броју доступних примерака жељене публикације чиме се упркос просторној дислоцираности постиже ефикасан и брз пут до жељене публикације, или се иста (уколико је позајмљена) може резервисати о чему корисници буду обавештени мејлом. Библиотека је отворена за студенте целог дана, од 8.00 до 19:00, суботом од 9.00 до 14.00 часова.

9.2. Анализа и процена испуњености стандарда 9

Факултет у највећој мери испуњава Стандард 9. Факултет је успоставио добро развијен институционални оквир за праћење и унапређење квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса (правилници и општи акти Факултета и Универзитета у Крагујевцу). Квалитет библиотечког фонда, запослених у библиотеци, организације рада и доступности библиотечких ресурса је веома добар. Библиотечки фонд развија се у складу са потребама студијских програма на свим нивоима студија (основним, мастер, докторским). Набавка уџбеника и литературе врши се на захтев предавача и у складу са утврђеним потребама. Факултет има и потенцијал за

даљи развој библиотечких ресурса (осим у погледу простора, што је свеукупни проблем Факултета). Када је у питању област информатичких технологија на факултету постоје информатичке лабораторије/учионице, затим видео бимови, као и кабине за симултано превођење што подржано адекватним софтверским решењима доприноси квалитету наставе на факултету.

С обзиром на чињеницу да Факултет постоји свега четрнаест година, када је у питању однос броја уџбеника и монографија запослених наставника и укупног броја наставника (однос скоро 1 према 1 уџбеника и монографија по запосленом наставнику) можемо закључити да је задовољавајући ([Прилог 9.4. Списак и однос броја уџбеника и монографија \(заједно\) наставника запослених на установи са бројем наставника на установи](#)).

Издавачка делатност Факултета је такође институционално регулисана и развијенија је 2013–2016. него у претходном периоду, о чему сведоче 43 објављене монографске публикације, као и 7 бројева часописа *Наслеђе*. Посебно треба истаћи покретање едиције „Црвена линија“ (у наведеној едицији прва књига одштампана је у мају 2016. године) у оквиру које се штампају одбрањене докторске дисертације.

SWOT анализа

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Добро развијен институционални оквир и акти за праћење и унапређење квалитета литературе, библиотечких и информатичких ресурса.+++ • Квалитет структуре и обима библиотечког фонда, особља библиотеке, организације рада и доступности библиотечких ресурса је веома добар.+++ • Библиотечки фонд развија се у складу са потребама студијских програма свих нивоа студија. Набавка уџбеника и литературе врши се на захтев предавача и у складу са утврђеним потребама. Тиме је обезбеђена добра покривеност предмета уџбеницима и училима. ++ • Информатички ресурси су задовољавајући: адекватна софтверска опрема за обављање библиотечко-информационе делатности.++ • Високо образовани и компетентни библиотекари ++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Иако је покривеност предмета уџбеницима добра, Комисија сматра да се она мора поправити, најпре подстицањем издавања већег процента уџбеника ++ • недовољан број рачунара за студенте у библиотеци, који је умањен у односу на претходни период због проблема са електроинсталацијом ++ • недостатак простора у читаоници библиотеке, и магацинског простора за библиотечки фонд. +++ • недостатак финансијских средстава за квалитетније опремање библиотечког простора. +++
МОГУЊНОСТИ	ОПАСНОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Могуће је додатно унапредити праћење и контролу квалитета свих аспеката овог стандарда, захваљујући јасним и мерљивим параметрима, као и постојању техничких предуслова (електронске базе). +++ • да наставници у краћим интервалима преиспитују квалитет литературе и уџбеника у силабусима. ++ подстакнути наставнике да припреме што више едукативног материјала у електронском облику и учине их доступним студентима на сајту Факултета. • увећати број установа и организација са којима се врши размена публикација, како би библиотечки фонд био што богатији. 	<ul style="list-style-type: none"> • Постоји опасност да финансирање у наредном периоду не буде на адекватном нивоу, што може негативно утицати на реализацију финансијског плана Факултета у погледу развијања библиотечких и информатичких ресурса. ++

9.3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 9

Комисија сматра да је могуће додатно унапредити праћење и контролу квалитета свих аспеката овог стандарда, захваљујући постојању јасних и мерљивих параметара, као и постојању техничких предуслова (електронске базе података).

Осим тога, могуће је и пожељно институционално обавезати и мотивисати наставнике и сараднике да у краћим интервалима преиспитују квалитет литературе и уџбеника у силабусима, на основу различитих показатеља у реализацији студијског програма. Када је у питању информатичка и техничка подршка, неопходно је у библиотеци обезбедити још рачунара/лап-топова или таблета, који би се повремено допуњавали електричном енергијом (не би били константно и истовремено укључени) како електроинсталациона мрежа не би била преоптерећена, а што би било у сагласности са одлуком Управе за ванредне ситуације из Крагујевца, која је изричито упозорила на смањење броја уређаја у библиотеци.

Факултет има могућности да обавезе и подстакне наставнике да припреме што више едукативног материјала у електронском облику и учине их доступним студентима преко сајта Факултета. Иако је у протеклом периоду (2013–2016) било значајних донација књига од појединаца и институција, Комисија закључује да је свакако могуће додатно повећати број образовних и других установа и организација са којима се врши размена публикација, како би библиотечки фонд био што богатији.

Највећа слабост у домену квалитета Стандарда 9 је, као и у већем броју осталих стандарда, недостатак и/или адекватност простора. Неопходно је обезбедити већи простор за рад Библиотеке (већи број места у читаоници, већи простор за смештај фонда и канцеларијски простор). Недостатак простора је разлог што приступ фонду не може бити слободан у складу са најновијим високим стандардима истакнутих високошколских библиотека у Европи.

Однос броја уџбеника и монографија (заједно) чији су аутори наставници запослени на установи са бројем наставника на установи бољи је у односу на претходни период (у претходном периоду био је 0,80 док је садашњи резултат 1,1). Ипак, Комисија сматра да покривеност предмета потребним уџбеницима мора да се побољша у наредном периоду, интензивирањем издавања уџбеничке литературе на Факултету.

9.4. Показатељи и прилози за стандард 9

[Прилог 9.1.1. Правилник о уџбеницима и другим наставним средствима](#)

[Прилог 9.1.2. Правилник центра за издавачко-информатичку делатност](#)

[Прилог 9.1.3. Правилник о раду Библиотеке](#)

[Прилог 9.1.4. Правилник о интернет сајту](#)

[Прилог 9.2. Попис библиографских јединица - извод из Књиге инвентара](#)

[Прилог 9.3. Извештај о увиду у стручни рад Библиотеке](#)

[Прилог 9.4. Списак и однос броја уџбеника и монографија \(заједно\) чији су аутори наставници запослени на установи са бројем наставника на установи](#)

Стандард 10. Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке обезбеђује се утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку и перманентним праћењем и провером њиховог рада.

10.1. Опис стања, анализа и процена Стандарда 10

Органи управљања и органи пословођења, њихове надлежности и одговорности у организацији и управљању Факултетом утврђене су Статутом Факултета, а у складу са Законом ([Прилог 3.1. Статут Факултета](#)).

Чланови 15. и 16. Статута сумирају надлежности и одговорности у управљању Факултетом:

- Факултет заступа и представља декан Факултета, без ограничења. Декан организује и води послове Факултета, заступа Факултет и одговоран је за законитост рада Факултета. Декан Факултета може путем пуномоћја пренети овлашћења за заступање једном од продекана Факултета, уз дефинисање садржаја и времена заступања.

- Факултет има два представника у Сенату Универзитета, декана и једног редовног професора из реда запослених на Факултету, кога бира Веће Факултета. Члан Сената Универзитета не може бити члан Савета Универзитета.

- Орган управљања на Факултету је Савет Факултета.

- Орган пословођења на Факултету је декан Факултета.

- Стручни орган Факултета је Наставно-научно-уметничко веће Факултета (Веће Факултета).

- Факултет има и друге стручне органе и то: Наставно-научно веће Одсека (у даљем тексту: Веће Одсека), Наставно-научно-уметничко веће Одсека (Веће Одсека) и Катедре. Осим ових органа Факултет има и Студентски парламент.

Савет Факултета конституисан је у складу са законом, Статутом Универзитета у Крагујевцу и Статутом Факултета. Пословником о раду Савета Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу ([Прилог 10.1. Пословником о раду Савета Факултета](#)), уређује се сазивање седница, начин рада, доношење одлука и др. Надлежности и одговорности у организацији и управљању Факултетом детаљно су дати у Статуту Факултета.

Послови са потребном квалификационом структуром запослених за утврђену делатност Факултета организују се и извршавају у оквиру унутрашњих **организационих целина или јединица**.

Према Статуту, Факултет у свом саставу има организационе јединице, без својства правног лица, и то су:

1. Наставно-научно-уметничка јединица;
2. Научно-истраживачка и уметничка јединица;
3. Административна јединица коју чине Секретаријат и Библиотека.
4. Издавачко-информатичка јединица;

5. Центар за научноистраживачки рад
6. Центар за српски као страни језик
7. Центар за проучавање језика и књижевности
8. Канцеларија за међународне пројекте

Факултет може, на предлог Наставно-научно-уметничког већа Факултета и декана Факултета, а на основу Одлуке Савета Факултета, имати и друге организационе јединице, без својства правног лица.

Наставно-научно-уметничку јединицу чине: Одсеци и Катедре. Одсек је наставно-научна, односно наставно-научно-уметничка организациона јединица за извођење наставе једног или више студијских програма. Одсек, у оквиру студијских програма за који је матичан, надлежан је за сва питања у вези са:

- извођењем и подизањем квалитета свих облика наставе,
- научно-истраживачким и уметничким радом,
- сталним усавршавањем наставника и сарадника,
- доношењем предлога одлука о избору наставника и одлука о избору сарадника,
- као и за друга питања у складу са Статутом.

Послови из делокруга рада Одсека остварују се преко катедри у саставу Одсека.

Факултет у свом саставу има три Одсека: Одсек за филологију, Одсек за музичку уметност и Одсек за примењену и ликовну уметност ([Прилог 10.2. Шематска организациона структура Филолошко-уметничког факултета](#)). Катедра, као јединица унутар Одсека, представља основни облик организовања наставе, научноистраживачког и уметничког рада. Катедра се оснива за једну или више ужих сродних научних односно уметничких области на Факултету.

Према Статуту, **Научноистраживачка и уметничка јединица** бави се научном, истраживачком, развојном, уметничком, образовном и издавачком делатношћу, реализацијом пројеката, пружањем услуга трећим лицима и другим пословима дефинисаним законом и овим Статутом. У оквиру њега се налази **Центар за научноистраживачки рад** чије оснивање има за циљ побољшање квалитета и одржавање континуитета свих аспеката научноистраживачког рада.

Административна јединица је, према Статуту, ненаставна организациона јединица за обављање правних, општих послова у вези са студентским питањима, финансијско-материјалних и техничких послова за потребе рада Факултета.

Административну јединицу чине:

- а) Секретаријат у оквиру кога постоје службе:
 - а) за правне и опште послове;
 - б) за организацију наставе и студентска питања;
 - в) за финансијско-материјалне послове;
 - г) за техничке послове.
- б) Библиотека

Издавачко-информатичка јединица у чијем се саставу налази **Центар за издавачко-информатичку делатност** обавља издавачку делатност на Факултету, која је

дефинисана посебним Правилником ([Прилог 9.1.2. Правилник центра за издавачко-информатичку делатност](#)).

Центар за српски као страни језик обавља делатност организовања курсева, летњих школа, стручних семинара у циљу промовисања српског језика и културе у земљи и иностранству ([Прилог 10.3.1. Одлука о оснивању и Правилник о раду Центра за српски као страни језик](#)).

Центар за проучавање језика и књижевности обавља делатност основних, примењених и развојних истраживања у области језика и књижевности. Ближи услови рада Центар су регулисани посебним Правилником ([Прилог 10.3.2. Правилник о раду Центра за проучавање језика и књижевности](#)).

Канцеларија за међународне пројекте је основана у циљу омогућавања учешћа Факултета у научним, уметничким и стручним пројектима. Ближи услови рада Канцеларије су регулисани посебним Правилником ([Прилог 10.4. Правилник о раду Канцеларије за међународне пројекте](#)).

Рад студентског парламента регулисан је [Правилником о раду студентског парламента \(Прилог 13.2.\)](#).

Коначно, на Факултету је запослено 39 људи у одговарајућим ненаставним јединицама што тренутно покрива потребе Факултета ([Прилог 10.5. Табела 10.1. Број запослених ненаставних радника у оквиру одговарајућих организационих јединица](#)).

10.1.1. Праћење рада управљачког и ненаставног особља

Високошколска установа систематски прати и оцењује рад управљачког и ненаставног особља и предузима мере за унапређење квалитета њиховог рада. Квалитет управљања обезбеђује се: редовним оцењивањем квалитета рада органа пословођења, систематским праћењем и контролом рада запослених у службама Факултета, као и предузимањем подстицајних и корективних мера према запосленима.

На крају академске године шефови служби подносе секретару Факултета годишњи извештај о раду службе у коме сумирају резултате рада, евидентирају тешкоће и слабости у раду службе и предлажу мере за њихово превазилажење.

Секретар разматра извештаје шефова служби и на основу њих подноси [Годишњи извештај о раду административних јединица \(Прилог 10.6.\)](#). У извештају се даје оцена квалитета рада, сумирају остварени резултати, тешкоће и слабости у раду јединица и предлажу мере за њихово превазилажење. Извештаји о раду библиотеке и финансијски извештај приложени су у одговарајућим деловима овог Извештаја.

Квалитет управљања и пословођења континуирано се прати и вреднује, првенствено кроз анализу података сакупљених на основу извештаја, као и анонимним анкетирањем наставника, сарадника, ненаставних радника и студената Факултета.

Унапређење квалитета ненаставне подршке обухвата омогућавање стручног усавршавања запослених, преиспитивање и побољшање организације послова, и обезбеђење довољног броја запослених у стручним службама за квалитетно обављање послова, у складу са стандардима за акредитацију високошколских установа.

Услови и поступак заснивања радног односа и напредовање ненаставног особља утврђују се у складу са Статутом Факултета, Законом о раду и Колективним уговором,

ради пријема најквалитетнијих наставних и ненаставних кадрова, Факултет објављује оглас или јавни позив, а за спровођење процеса избора кандидата пријављених на оглас, односно на јавни позив, формира се комисија. По закључивању уговора о раду, запослени се уводи у посао. Сваки запослени на Факултету има свој персонални досије, у који се уписују подаци о квалификацијама и компетенцијама запосленог, о напредовању, евентуалним дисциплинским мерама и др.

Осим Статутом, рад запослених дефинисан је и посебним правилницима, нарочито [Правилником о систематизацији радних места запослених наставника, сарадника и ваннаставних радника \(Прилог 10.7.\)](#).

Правила о мерама за побољшање квалитета, укључујући и дисциплинске мере, садржана су у Статуту Факултета и у уговорима о раду и доследно се примењују. Предвиђене су и корективне мере за отклањање узрока неквалитетног рада запослених у службама: надзор над радом запосленог, мере због повреде радне дужности и радне дисциплине и слично, које су прецизно дефинисане [Правилником о дисциплинској одговорности запослених на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу \(Прилог 10.8.\)](#).

10.1.2. Праћење рада управљачког и ненаставног особља кроз анкетирање

Рад и деловање управљачког и ненаставног особља доступни су оцени наставника, ненаставног особља и студената. Анкетирање запослених у вези са вредновањем рада управљачких структура Факултета и одсека, урађено је први пут у октобру 2008. године. Анкета је показала потребу за корективним мерама у наредном раздобљу у раду појединих продекана и појединих служби.

Укупна средња оцена те анкете је била **4.02**, што се може сматрати добром оценом управе Факултета. Током следећег периода самовредновања, уочена је потреба за фреквентнијим анкетирањем запослених о раду управљачких структура тако да су током овог периода спроведене три анкете, 2013, 2014. и 2015. године.

Комисија је у августу 2013. организовала и спровела следећу анкету о раду управљачких структура, стручних и административних служби. Укупна просечна оцена свих управних, административних и стручних структура је била **4.07**, односно, незнатно виша у односу на ону из 2008. године.

У јулу 2014. године спроведена је анкета запослених у вези са вредновањем рада управљачких структура Факултета ([Прилог 10.9.1. Извештај о резултатима анкете о управљачким структурама 2014-2015.](#)). Ипак, на основу броја анкетираних утврђено је да је број анкетираних из ненаставе занемарљиво мали, као и да је настава одговарала само на питања из првог дела анкете без могућности да учествује у оцењивању рада управљачких и самоевалуацији рада стручних служби факултета.

Највишу просечну оцену добила су питања везана за карактеристике посла који се обавља (просечна оцена 4,73) а најнижу оцену су добила питања везана за услове рада (просечна оцена 3,48). На основу овога се може утврдити да у процесу рада запослени имају највеће замерке на услове у којима раде што је повезано са просторним проблемима који факултет има, првенствено са непоседовањем сопствене зграде. У другом делу анкете најнижу просечну оцену су добила питања везана за коришћење и обезбеђивање материјалних ресурса за процес наставе (просечна оцена 3,5). Од управљачких структура

највишом оценом је оцењен рад продекана за науку и међународну сарадњу (просечна оцена 4,7) и рад шефа Одсека за филологију (просечна оцена 4,7). Што се тиче рада стручних служби највишом оценом је оцењен рад библиотеке (просечна оцена 4,9) и рад студентске службе (просечна оцена 4,6).

Укупна просечна оцена свих управних, административних и стручних структура је **4,31**, односно значајно виша у односу на ону из 2013. године, што говори у прилог томе да су корективне мере спроведене након претходне анкете дале видне резултате.

У јулу 2015. године спроведена је последња анкета запослених у овом периоду самовредновања, са потпуно истом формом као и претходна ([Прилог 10.9.2. Закључак о анкетирању запослених](#)). Број укупно анкетираних био је 92, број анкетираних из наставе 84, а из ненаставе 8. На основу овог броја може се утврдити да је број анкетираних знатно повећан, али број анкетираних из наставе је и даље занемарљиво мали, те се може закључити да у том смислу није дошло до спровођења корективних мера у протеклом периоду.

Према дијаграму резултата анкете може се утврдити да су у првом делу анкете највишу просечну оцену поново добила питања **1а-1д** везана за карактеристике посла који се обавља (просечна оцена **4,6**) а најнижу оцену су поново добила питања **2а-2ц** везана за услове рада и информатичку подршку, где је просечна оцена **3,15** знатно нижа од оне из претходног периода, што доводи до закључка да никакве корективне мере нису предузете, мада се овакава промена оцене може тумачити и знатно већим бројем учесника у анкети, а не погоршањем претходног стања.

У другом делу анкете најнижу просечну оцену су поново добила питања везана за коришћење и обезбеђивање материјалних ресурса за процес наставе (просечна оцена **3,1**). Може се закључити да су питања из овог сегмента сродна питањима из сегмента **2** у првом делу анкете која су најлошије оцењена, што је опет повезано са просторним проблемима који факултет има, првенствено са непоседовањем сопствене зграде, а то је проблем ширег аспекта и тешко се може решити предлагањем корективних мера.

Код оцењивања рада управљачких и стручних служби факултета, према дијаграму резултата анкете, може се видети да је незнатно смањена просечна оцена појединих субјеката у анкети. Од управљачких структура највишом оценом је оцењен рад шефа Одсека за музичку уметност (просечна оцена 4,9) и шефа Одсека за примењену уметност (просечна оцена 4,6). Што се тиче рада стручних служби највишом оценом је оцењен рад библиотеке (просечна оцена 4,8) и рад студентске службе (просечна оцена 4,7).

Укупна просечна оцена свих управних, административних и стручних структура је **4,28** односно врло блиска оној из јула 2014. године, што говори у прилог томе да је стање стабилно.

Оно што се може уочити након спровођења ове две анкете је да је одзив ненаставног особља веома мали, а број запослених у ненастави није занемарљив, те је неопходно спровести одговарајуће корективне мере у смислу боље организованости, обавештености и дистрибуције анкетних листића запосленима у ненастави, као и омогућавању да се дају одговори и на питања из сегмента 5 (Оцењивање рада управљачких и стручних служби факултета).

У овом, трећем циклусу самовредновања, квалитет управљања и пословођења процењиван је кроз анализу општим актима дефинисаних структура факултета, одговорности и надлежности његових органа, кроз анализу активности стручних органа факултета, као и кроз Анкету о вредновању рада управљачких структура факултета. Квалитет ненаставне подршке такође је праћен и евалуиран, првенствено на основу анализе извештаја стручних служби, али и на основу података сакупљених анкетирањем.

По посматраним показатељима, може се закључити да Факултет у овом тренутку **углавном задовољава Стандард 10**, и да је квалитет управљања, пословођења, и ненаставне подршке на задовољавајућем нивоу. Овакав закључак генерално подржавају и интерни и екстерни показатељи – анализа институционалног уређења у овој области квалитета, али и мишљење запослених.

10.2. Анализа слабости и повољних елемената

SWOT анализа

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Области деловања, одговорности и надлежности органа управљања и пословођења, као и стручних органа дефинисани су Статутом Факултета +++ ▪ Факултет прати и оцењује рад управљачког и ненаставног особља ++ ▪ Органи управљања и стручне службе сачињавају редовне извештаје о раду, који су доступни на сајту факултета ++ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Уочено је незадовољавајуће учешће ненаставног кадра у анкетирању о управљачким структурама Факултета, као и непотпуно формулисање свих аспеката анкете +++ ▪ Недостатак јасно дефинисаних критеријума за напредовање у настави (иако није јасно шта напредовање у настави значи), као и системски подржаног, сталног усавршавања и образовања ненаставног особља, нпр. за анализе појединих података потребних за самовредновање ++
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Обезбеђење континуираног и системски подржаног образовања и усавршавања управљачког и ненаставног особља ++ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Услед недостатка финансијских средстава недовољно улагање у континуирану едукацију ненаставног особља ++ ▪ Један број запослених није мотивисан за спровођење стратегије сталне контроле и унапређивања квалитета +

10.3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10

За један од значајнијих пропуста у области институционалног уређења, Комисија сматра недовољно јасно дефинисане услове за напредовање запослених у настави, што мора бити поправљено, иако се мора признати да је и сама пропозиција напредовања настава недовољно дефинисана, јер није јасно шта би напредовање запослених у настави тачно значило.

Ранији проблем недостатка информација о испуњености овог стандарда услед неадекватне фреквентности спровођења анкете о раду управљачких структура и стручних служби исправљен је спровођењем неколико анкета у претходном периоду и утврђивањем јасних термина спровођења на сваке две године. Међутим, остао је проблем недовољне заступљености ненаставног кадра у анкети, и форме анкете која не омогућава ненаставном кадру да оцени све субјекте обухваћене анкетом. Стога Комисија констатује да сам анкетни листић треба изменити, проширити и допунити; исто тако, узорци и

популације се морају повећати, како би се добили репрезентативнији и поузданији подаци.

Комисија такође сматра да едукација ненаставног особља о стандардима за унапређење квалитета рада у наредном периоду мора постати континуирани, системски подржани процес, који није условљен циклусом самовредновања, а чији би првенствени циљ био побољшање квалитета рада путем усавршавања и образовања ненаставног особља. Такође, досадашња искуства са спровођењем процеса самовредновања показала су да запослени у стручним службама не разумеју увек у потпуности које врсте анализа треба направити, како треба посматрати одређене показатеље, и које информације из дате стручне службе су неопходне да би се спровела адекватна анализа одређених стандарда. Када је у питању процес акредитације, чињеница је да је у овом тренутку и ненаставно и наставно особље Факултета много боље информисано него раније, како о самом процесу акредитације, тако и о стандардима које је неопходно испунити да би квалитет био на жељеном нивоу, али је ипак неопходно и даље радити на едукацији и обуци свих запослених.

10.4. Показатељи и прилози за стандард 10

[Прилог 10.1. Пословник о раду Савета Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу \(број 01-2340\)](#)

[Прилог 10.2. Шематска организациона структура Филолошко-уметничког факултета](#)

[Прилог 10.3.1. Одлука и Правилник Центра за српски као страни језик](#)

[Прилог 10.3.2. Правилник о раду Центра за проучавање језика и књижевности](#)

[Прилог 10.4. Правилник о раду Канцеларије за међународне пројекте](#)

[Прилог 10.5. Табела 10.1. Број ненаставних радника стално запослених у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица](#)

[Прилог 10.6. Извештај о раду административних јединица](#)

[Прилог 10.7. Правилник о систематизацији радних места запослених наставника, сарадника и ваннаставних радника \(број 01-2166\)](#)

[Прилог 10.8. Правилник о дисциплинској одговорности запослених \(број 01-970\)](#)

[Прилог 10.9.1. Анализа резултата анкете запослених о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби 2014. и 2015.](#)

[Прилог 10.9.2. Закључак о анкетирању запослених](#)

Стандард 11. Квалитет простора и опреме

Квалитет простора и опреме Факултета одређен је величином простора и обимом опреме, адекватном структуром простора и опреме, као и степеном техничке функционалности и расположивости.

11.1. Опис стања - Простор

Иако Факултет нема свој наставни простор, што сматрамо објективним ограничењем, закупљен простор на више локација у Крагујевцу задовољава стандарде квалитета у погледу простора који су дефинисани правилима о акредитацији, као и одговарајуће урбанистичке, техничко-технолошке и хигијенске услове. Осим тога, Факултет поседује одговарајући простор и опрему који обезбеђују извођење наставе у складу са потребама студијских програма на студијама првог и другог степена као и на докторским академским студијама, а што је у складу са потребама наставног процеса и бројем студената.

Факултет обезбеђује запосленима и студентима неометан приступ различитим врстама информација у електронском облику и информационим технологијама за потребе образовно-научног и образовно-уметничког процеса.

За обављање наставне и научноистраживачке односно уметничке делатности Факултет користи простор у **осам објеката** у Крагујевцу. Приликом тражења простора водило се рачуна о функционалности и карактеристикама појединих студијских програма и одсека.

Табела 11.0. Спецификација обезбеђеног простора по локацијама

	Објекат	Површина м ²	адреса
1.	Друга крагујевачка гимназија	1308, 57 м ²	Крагујевац, Ђуре Пуцара Старог, бр. 2
2.	Факултет инжењерских наука у Крагујевцу	1673, 25 м ²	Сестре Јањић бр. 6
3.	ОШ „Милутин и Драгиња Тодоровић“	552, 72 м ²	Саве Немањића бр. 2
4.	Правни факултет у Крагујевцу	573, 02 м ²	Јована Цвијића бр. 1
5.	Политехничка школа у Крагујевцу	515 м ²	Косовска 8
6.	ОШ „Станислав Сремчевић“	732,62 м ²	Лазе Маринковића 54
7.	ОШ Ђура Јакшић	575 м ²	Кајмакчаланска 59
8.	Прва крагујевачка гимназија	300 м ²	Даничићева 1
	У к у п н о:	6,230.18м²	

Према процени величине изнајмљеног простора које су у уговорима навели издаваоци простора, укупна површина простора који је Факултет изнајмио износи 6,230.18 квадратних метара. Према мерењима сваке просторије појединачно које је Шеф техничке службе Факултета за потребе овог извештаја извршио користећи се савременим

ласерским даљинометром, укупна површина коју је Факултет закупио износи око 6,270.77 квадратних метара, односно око 40.59 квадратних метара више него што је наведено у уговорима. За потребе овог извештаја коришћена је већа вредност, јер је она прецизнија и произилази као збир просторија дистрибуираних по намени (Табела 11.1.).

Табела 11.1. Спецификација простора (детална спецификација објеката са површином и наменом по локацијама дата је као [Прилог 11.2.](#))

Редни Број	Просторија	Број	Број места	Површина м ²	
1.	Амфитеатар	1	100	182.88	
2.	Слушаонице, учионице	50	1284	2,539.01	
3.	Вежбаонице	11	275	1,055.93	
4.	Лабораторије	/	/	/	
4.	Компјутерске лабораторије	5	151	282.48	
5.	Радионице	/	/	/	
6.	Библиотеке	1	35	77.43	
7.	Читаонице	1	35	77.43	
9.	Сале	2	330	454,86	
УКУПНО		71	2,210	4,670.02	
	Наставни кабинети	0	0	0	
	Лабораторије за рад наставног особља	0	0	0	
	Студентска служба	3	0	38.11	
	Канцеларије (Рачуноводство, Правна служба, Продеканска канцеларија, Кадровска служба, Канцеларија декана, Наставничке канцеларије)	5	0	190	
	Секретаријат	1	0	49.71	
	Студентски парламент	1	0	13,38	
	Тоалети	9	0	220.48	
	Остало (серверске просторије, пролази, складишта, портирнице, разводни ормани, свечани салони, подстанице, агрегатске просторије, хидро станице)	12	0	1,089.07	
УКУПНО		102	2,210	6,270.77	3.59 м²/студенту

Као што се види из табеле Факултет је обезбедио укупно 6,270.77 квадратних метара простора, за укупно 1,745 студента, из чега произилази да је просечно по студенту обезбеђено довољно простора (3.59 м²/студенту).

Међутим, с обзиром на комплексност Факултета, који обједињава филолошко и уметничко поље (за која су просторни захтеви различито постављени), било је потребно направити и спецификацију минималних просторних захтева за обављање наставе с обзиром на тип образовно-научног поља (у табели 11.2. у колони тип, Ф = филологија, М = музика, П = примењена и ликовна уметност):

Табела 11.2. Спецификација минималног потребног простора према студијским програмима

Тип	Студијски програм	Уписани број студената	Трајање студија у годинама	Укупан број студената	м ² по студенту	м ² укупно
Ф	Докторске академске студије из филологије (језик и књижевност)	20	3	60	2	120
Ф	Докторске академске студије српског језика и књижевности	8	3	24	2	48
Ф	Енглески језик и књижевност МАС	40	1	40	2	80
Ф	Енглески језик и књижевност ОАС	75	4	300	2	600
Ф	Француски језик и књижевност МАС	25	1	25	2	50
Ф	Француски језик и књижевност ОАС	30	4	120	2	240
Ф	Немачки језик и књижевност МАС	25	1	25	2	50
Ф	Немачки језик и књижевност ОАС	30	4	120	2	240
Ф	Шпански језик и хиспанске књижевности МАС	25	1	25	2	50
Ф	Шпански језик и хиспанске књижевности ОАС	30	4	120	2	240
Ф	Италијански језик и књижевност ОАС	30	4	120	2	240
Ф	Српски језик и књижевност МАС	50	1	50	2	100
Ф	Српски језик и књижевност ОАС	60	4	240	2	480
Ф	Српски језик и књижевност (српски као страни језик) МАС	30	1	30	2	60
П	Графички дизајн МАС	10	1	10	5	50
П	Графички дизајн ОАС	14	4	56	5	280
П	Унутрашња архитектура МАС	10	1	10	5	50
П	Унутрашња архитектура ОАС	13	4	52	5	260
П	Ликовне уметности (модули - сликарство и графика) МАС	10	1	10	5	50
П	Ликовне уметности (модули - сликарство и графика) ОАС	14	4	56	5	280
М	Докторске академске студије извођачке уметности	3	3	9	5	45
М	Докторске академске студије Музика у медијима	3	3	9	5	45
М	Извођачке уметности МАС	22	1	22	5	110
М	Извођачке уметности ОАС	19	4	76	5	380
М	Музичка педагогија МАС	15	1	15	2	30
М	Музичка педагогија ОАС	20	4	80	2	160
М	Музика у медијима МАС	5	1	5	5	25
М	Музика у медијима ОАС	9	4	36	5	180
			Број студената у установи	1,745		
			Минимални број м²			4,543

Као што се из горе наведених табела види, Факултет је успео да закупи простор који укупном површином задовољава минималне потребе одржавања наставе на сва три одсека. Уколико се као основа узме минимални број квадрата по студенту који предвиђа Стандард 11 (2 квадратна метра по студенту филологије и 5 квадратних метара по студенту уметничких одсека, изузев Музичке педагогије где се, такође, обрачунава 2 квадратна метра по студенту), добија се да је минимални простор који Факултет треба да обезбеди укупно 4,543 квадратних метара. Као што је горе већ наведено, Факултет је обезбедио 6,270.77 квадратних метара простора, од чега је 4,670.02 квадратних метара простора намењено искључиво настави, чиме су испуњени минимални захтеви из Стандарда 11. Ипак, Комисија сматра да достизање минималних захтева није нешто чиме би се Факултет могао похвалити, те да би, до изградње зграде ФИЛУМ-а, или дугорочног закупа интегрисаног простора, закуп додатних 500 квадратних метара простора омогућио комфорнију и квалитетнију организацију и извођење наставе и испита.

[Уговори о закупу простора](#) дати су обједињено, као [Прилог 11.1.](#)

11.2. Опис стања - Опрема

Приказано по намени, односно кориснику опреме, структура опреме изгледа овако:

Табела 11.3. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду

Редни број	Назив и тип	Намена	Број
1.	Рачунар	За потребе наставе	59
2.	Пројектор	За потребе наставе	12
3.	Пројектор	За потребе научноистраживачких пројеката 178018 и 178014	2
4.	Платно за пројектор	За потребе пројеката 178018 и 178014	2
5.	Штампач	За потребе наставе	5
6.	Штампач	За потребе пројекта 178014	16
7.	Скенер	За потребе наставе	4
8.	Скенер	За потребе пројекта 178014	18
9.	Лап топ	За потребе наставе	8
10.	Лап топ	За потребе пројеката 178014 и 178018	86
11.	Таблет	За потребе пројекта 178018	1
12.	Екстерни хард диск	За потребе пројеката 178014 и 178018	19
13.	Флеш меморија	За потребе пројекта 178018	1
14.	Микро картица	За потребе пројеката 178014 и 178018	53
15.	Телевизор	За потребе наставе	11
16.	DVD плејер	За потребе наставе	6
17.	CD плејер	За потребе наставе	4
18.	Графоскоп	За потребе наставе	2
19.	Видео рекордер	За потребе наставе	4
20.	Касетофон	За потребе наставе	7
21.	Музички стуб	За потребе наставе	5
22.	Фото-копир апарат	За потребе наставе	2
23.	Јонизатор	За потребе наставе	3
24.	Детектор	За потребе наставе	1
25.	Разглас	За потребе наставе	1

26	Компјутерски сто	За потребе наставе	50
27	Столица	За потребе наставе	50
28	Школска клупа	За потребе наставе	118
29	Школска столица	За потребе наставе	230
30	Ормар	За потребе наставе	2
31	Камера	За потребе студената примењене/ликовне уметности	1
32	Фотоапарат	За потребе студената примењене/ликовне уметности	1
33	Пано	За потребе студената примењене/ликовне уметности	4
34	Штафелај	За потребе студената примењене/ликовне уметности	81
35	Козлић	За потребе студената примењене/ликовне уметности	15
36	Блинд рамови	За потребе студената примењене/ликовне уметности	46
37	Вештачки скелет	За потребе студената примењене/ликовне уметности	2
38	Графичка када	За потребе студената примењене/ликовне уметности	3
39	Графичка преса	За потребе студената примењене/ликовне уметности	3
40	Рефлектор	За потребе студената примењене/ликовне уметности	3
41	Епископ	За потребе студената примењене/ликовне уметности	1
42	Вештачко попрсје	За потребе студената примењене/ликовне уметности	1
43	Пианино	За потребе студената музичке уметности	7
44	Клавир	За потребе студената музичке уметности	2
45	Клавинова	За потребе студената музичке уметности	3
46	Контрабас	За потребе студената музичке уметности	3
47	Грамофон	За потребе студената музичке уметности	1
48	Појачало	За потребе студената музичке уметности	3
49	Дек	За потребе студената музичке уметности	3
50	Ксилофон	За потребе студената музичке уметности	6
51	Металофон	За потребе студената музичке уметности	3
52	Бубањ	За потребе студената музичке уметности	2
53	Тимпан	За потребе студената музичке уметности	2
54	Чинеле	За потребе студената музичке уметности	2
55	Полуметалофон	За потребе студената музичке уметности	1
56	Полуксилофон	За потребе студената музичке уметности	1
57	Даире	За потребе студената музичке уметности	1
58	Клавес	За потребе студената музичке уметности	1
59	Кастањете	За потребе студената музичке уметности	1
60	Ручни звончићи	За потребе студената музичке уметности	1
61	Ручне чинеле	За потребе студената музичке уметности	1
62	Триангл	За потребе студената музичке уметности	2
63	Звона	За потребе студената музичке уметности	2
64	Бонгос	За потребе студената музичке уметности	1
65	Марокас	За потребе студената музичке уметности	1
66	Дрвени гурио	За потребе студената музичке уметности	2
67	Клавирска столица	За потребе студената музичке уметности	3
68	Пулт за ноте	За потребе студената музичке уметности	10
УКУПНО			1,008

У настави, Факултет располаже са укупно 59 савремених рачунара, 12 пројектора/видео бима, 5 штампача, 4 скенера, 8 лап топ рачунара, 11 телевизора, 6 DVD плејера, 4 CD плејера, 2 графоскопа, 4 видео рекордера, 7 касетофона, 5 музичких стубова, 2 фото-копир апарата, 1 разглас, 1 детектор, 3 јонизатора, 50 компјутерских столова, 50 столица, 118 школских клупа, 230 школских столица, 2 ормара.

За потребе студената Одсека за примењену и ликовну уметност, Факултет располаже са 81 штафелајем, 15 козлића, 46 блинд рамова, 2 вештачка скелета, 3

графичке каде, 3 графичке пресе, 3 рефлектора, 1 епископом, 1 вештачким попрсјем, 1 камером, 1 фотоапаратом, 4 паноа.

За потребе студената Одсек за музичку уметност располаже са 7 пијанина, 2 клавира, 3 клавинове, 3 контрабаса, 1 грамофоном, 3 појачала, 3 дека, 6 ксилофона, 3 металофона, 2 бубња, 2 тимпана, 2 чинеле, 1 полуметалофон, 1 полуксилофон, 1 даире, 1 клавес, 1 кастањете, 1 ручних звончића, 1 ручних чинела, 2 триангла, 2 звона, 1 бонгос, 1 марокас, 2 дрвена гуриа, 3 клавирске столице, 10 пултева за ноте.

Детаљна спецификација опреме садржана је [Извод из Књиге инвентара \(Прилог 11.3.\)](#).

Кад је реч о општем утиску о опремљености наставно-научног простора Факултета, поједине слушаонице Факултета су опремљене аудио-визуелним средствима за извођење савремених мултимедијалних видова наставе. Напредак у односу на претходни извештај из 2013. године примећује се у броју пројектора/видео бимова (12 у односу на 6 из 2013. године) и телевизора (11 у односу на 6 из 2013. године) што гарантује знатно виши ниво квалитета наставе у технолошко-медијском смислу. Ипак, циљ Факултета и даље мора бити обезбеђивање лап топ рачунара за сваку поједину учионицу (тренутно Факултет поседује 8 лаптоп рачунара што је у односу на 7 из претходног извештаја веома мали напредак).

Опремљено је укупно 5 компјутерских лабораторија различитих капацитета, за наставне потребе, као и за потребе истраживачког рада на Факултету, што је, с обзиром на образовно-научна поља која Факултет интегрише задовољавајуће. Осим у овим учионицама, информациона технологија доступна је на већем броју рачунара у читаоници Библиотеке и у Интернет кутку.

Преко Академске мреже свим студентима и запосленима на Факултету омогућен је непрекидан приступ интернету, а преко Конзорцијума библиотека Србије за обједињену набавку (КоБСОН), студентима (само из просторија Факултета) и наставницима (и удаљеним приступом) омогућен приступ значајном броју страних научно-стручних електронских база књига и часописа, чиме је омогућена оптимизирана набавка страних научних информација ([Прилог 11.4.1. Повезаност Факултета са КоБСОН-ом](#)). Осим тога, факултет је током 2016. године потписао уговор са Центром за евалуацију у образовању и науци о коришћењу професионалног пакета услуга у оквиру сервиса SCIndeks (Српски цитатни индекс) који ће допринети побољшању квалитета и утицајности часописа *Наслеђе*, чији је издавач ФИЛУМ Крагујевац ([Прилог 11.4.2. Повезаност Факултета са ЦЕОН-ом](#)). Такође, студентима и запосленима омогућена је електронска претрага библиотеке факултета, путем Кобис-а.

Табела 11.4. Наставно-научне и стручне базе

Редни број	Назив установе	Број уговора	Место и адреса	Телефон одговорног лица
1.	Центар за евалуацију у образовању и науци (ЦЕОН)	01-308	Јурија Гагарина 111, Београд	
2.	Конзорцијум библиотека Србије за обједињену набавку (КоБСОН)	01-568	Скерлићева 1, Београд	

Поређењем са подацима из претходног Извештаја о самовредновању (2013), види се да је у погледу обима компјутерско-техничких и мулти-медијалних средстава, претходни период углавном био период благог напредовања (на пример, Факултет сада располаже са 12 пројектора у настави, у односу на 6 из 2013. године, 11 телевизора у настави, у односу на 6 из 2013. године, 6 DVD плејера у односу на 4 из 2013. године, итд.). У попису опреме која се користи у наставном процесу на Одсецима за примењену и ликовну уметност и Одсеку за музичку уметност приметан је период стагнације. Изузетак у виду благог пада у опремљености огледа се у броју штафелаја (81 наспрам 90 из 2013. године). Дакле, за разлику од извештаја из 2013. године када је закључено да се напредак више огледао у обиму опреме намењене уметничким одсецима, сада је ситуација нешто другачија, те је на уметничким одсецима примењена стагнација док се благо напредовање огледа у обиму компјутерско-техничке и мулти-медијалне опреме.

Драгоцен напредак очљив је у списку опреме која се користи у сврхе научно-истраживачких радова. Комплетна опрема, базирана на компјутерско-техничким и мулти-медијалним средствима, добијена је посредством пројеката Министарства просвете, науке и технолошког развоја чији су руководиоци са Филолошко-уметничког факултета. У односу на претходни извештај из 2013. године (када је на списку добијене опреме било 26 лап топ рачунара), сада је списак добијене опреме знатно проширен и све укупно износи 86 рачунара (укључујући и 26 рачунара из претходног извештаја), 18 скенера, 16 штампача, итд ([Прилог 11.5. Спецификација опреме добијене од Министарства просвете, науке и технолошког развоја](#)).

Даље, опремљеност Факултета, односно наставно-научних процеса на њему, значајно је побољшана посредством ТЕМПУС пројеката у протекле три године односно од последњег писања извештаја 2013. године. Као учесник на ТЕМПУС пројекту „Реформа студија страних језика у Србији” (REFLESS), Факултет је добио значајну количину савремене, наменске опреме која је била најављена у претходном извештају: 2 преносне кабине за симултано и конференцијско превођење са припадајућом електронско-комјутерском и аудио опремом, као и одређен број преводилачких пултева. Та опрема је од изузетног значаја, јер је специфично усклађена са планираним циљевима и исходима учења на студијским програмима свих страних филологија (Енглески, Немачки, Француски, Шпански језик и књижевност). Преко ТЕМПУС пројекта „Увођење интердисциплинарности у музичке студије на Западном Балкану у складу са Европском перспективом“ (InMusWB), Факултет је током 2014. године добио следећу рачунарско-техничку опрему: 2 рачунара, 2 лап топ рачунара и 2 штампача. Затим, 2015. године преко ТЕМПУС пројекта „Реструктурирање докторских студија у Србији“ (RODOS) Факултет је добио 5 савремених рачунара. Такође, не треба изоставити ни стубни статив који је Факултет добио преко ТЕМПУС пројекта „Развој каријерног вођења у циљу унапређења високог образовања у Србији“ (CareerS).

Целокупна опрема добијена преко ТЕМПУС пројеката (REFLESS, InMusWB, CareerS, RODOS) у власништву је Универзитета у Крагујевцу као носиоца пројекта, док је Факултет њен крајњи корисник, те стога ова опрема није приказана у Књизи инвентара и горе наведеним табелама ([Прилог 11.6. Опрема добијена преко ТЕМПУС пројеката](#)).

Нааставно-научни процеси имају изразиту корист од нове, савремене и са исходима учења специфично усклађене опреме. Ипак, иако је примењен тренд благог

напредовања у погледу рачунарско-техничке и мулти-медијалне опреме, али и стагнације у обиму опреме намењене уметничким одсецима, Комисија сматра да, поред значајних пројеката, Факултет мора да уложи додатне напоре у погледу издвајања више властитих средстава за набавку квалитетне наменске опреме. Са друге стране, позитиван утисак остављају пројекти Министарства просвете, науке и технолошког развоја и ТЕМПУС, путем којих је начињен велики помак у обиму опреме којом сада располаже Факултет.

Сумирајући опште утиске о простору, Комисија закључује да расположиви простор задовољава захтеване минимуме за извођење наставе у складу са потребама студијских програма на свим нивоима студија.

На већини места – на којима се одвија већи део наставе – инсталирана је локална рачунарска мрежа реализована савременом технологијом и са карактеристикама униформности, јединствености и скалабилности. Локална мрежа Факултета део је јединствене информационе Академске мреже Србије. Обезбеђене су функционалне и опремљене просторије за рад Студентског парламента, студентских организација. Факултет редовно и квалитетно одржава простор и опрему што је неопходно за несметано обављање своје делатности. Факултет, ради обезбеђења несметаног функционисања електронске и друге опреме, има процедуре за њихово редовно одржавање и редовно сервисирање. Да би опрема задржала оптимална потребна својства, на њеном одржавању ангажована је техничка служба. Посебним поступцима Факултет обезбеђује рационалну набавку и употребу потрошног материјала. Факултет обезбеђује осавремењивање опреме према плановима набавке опреме, у складу са Финансијским планом.

Ипак, с обзиром на чињеницу да Факултет не располаже својим интегрисаним простором, мора се рећи да је квалитет простора његова највећа слабост. Обављање наставе, испита и административних послова, на више (чак осам) различитих локација у граду, од којих су неке и више километара удаљене једна од друге, представља објективан проблем који Факултет, у одсуству воље и/или средстава у Министарству, на Универзитету и у граду Крагујевцу, покушава да реши дугорочним закупом Дома војске у Крагујевцу.

11.2. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 11

Филолошко-уметнички факултет испуњава стандард 11 у погледу захтеваног минималног обима, намене, структуре и квалитета простора, као и у погледу техничке и информатичке опремљености простора за рад. У протеклом периоду, Факултет је предузимао конкретне мере и активности за унапређење квалитета простора за рад на Факултету. Такође, Факултет покушава да реши проблем непостојања зграде подизањем кредита и дугорочним закупом и привођењем намени интегрисаног простора Дома војске у Крагујевцу.

Међутим, не може се занемарити чињеница да ова настојања Факултета за сада нису дала жељене резултате. Од свих стандарда за праћење и унапређивање квалитета, квалитет простора представља највећу слабост Факултета, иако овај стандард свакако у великој мери зависи од екстерних фактора, као што су општа економска ситуација у друштву и уопште, као и могућност стицања сопствених прихода Факултета.

Комисија такође сматра да достизање минималних захтева није нешто чиме би се Факултет могао похвалити, те да би, до изградње зграде ФИЛУМ-а или дугорочног закупа интегрисаног простора, требало тежити вишим стандардима.

Кад је реч о опремљености, као што је већ наведено, квалитет опреме Факултета у претходном периоду показује два лица. Иако је позитиван утисак оставио значајан помак у погледу обима опреме добијене путем пројеката Министарства просвете, науке и технолошког развоја и ТЕМПУС-а, Комисија сматра да истовремено постоји тренд благог напредовања, као и стагнације, у погледу опремљености Факултета, који показује шта је сам Факултет, сопственим средствима, без помоћи пројеката Министарства и ТЕМПУС-а, успео да обезбеди. У том смислу, Комисија сматра да би у наредном периоду, осим што ће, наравно, и даље настојати да буде носилац или партнер значајних пројеката, Факултет морао да уложи додатне напоре у погледу издвајања више властитих средстава за набавку опреме, како би дошло до конкретнијег и уочљивијег напредовања у погледу опремљености Факултета. Факултет финансијским планом, а на основу потраживања катедри и наставника лично, предвиђа средства за опрему у складу са својим могућностима, али Комисија сматра да она нису довољна. Осим тога, до сада се не види да Факултет има јасно дефинисан, квантификован план у смислу својих настојања у погледу стандарда квалитета опреме: на пример, достизање n рачунара на x студената сваког појединог студијског програма и сл.

У наредном периоду, Факултет мора наставити да перманентно настоји да побољшава квалитет простора и опреме, пре свега настојањем да сопственим средствима оствари дугорочни закуп интегрисаног и намени приведеног простора. У току је процес припреме документације за дугорочни закуп интегрисаног простора (зграда Дома Војске Србије у Крагујевцу) за потребе Факултета. Међутим, Комисија је, као и читав Факултет, свесна да тек изградњом наменске и функционалне зграде може бити у потпуности и на прави начин задовољен стандард 11.

У међувремену, у нади да надања у погледу нове зграде или закупа интегрисаног наменског простора неће постати лајтмотив Филумових Извештаја о самовредновању, Комисија планира стално праћење обима и опремљености обезбеђеног/закупљеног наставног простора, као и квалитет његовог редовног одржавања.

11.3. Анализа слабости и повољних елемената

SWOT анализа

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Факултет испуњава минималне стандарде за акредитацију у погледу потребног простора за рад, како у погледу обима, тако и по квалитету, структури и опремљености простора.+++ • иако Факултет нема своју зграду, закупом простора обезбеђени су довољни просторни капацитети за укупан број студената.+++ • обезбеђена је основна опрема у складу са потребама реализације студијских програма и бројем студената. Обим опреме је знатно повећана путем пројеката Министарства и Темпуса. ++ • техничка опремљеност простора за наставу, као и за 	<ul style="list-style-type: none"> - По питању наставе и других активности студената, проблем са недостатком и неинтегрисаним карактером простора у протеклом периоду решаван је на начин који би се могао квалификовати као задовољавајући, с обзиром на околности. Међутим, како Факултет не поседује сопствену зграду, јасне су негативне последице по организовање распореда извођења наставе и испита, као и по ефикасан рад служби и приступ истим. +++ - Иако је Факултет добио доста квалитетне опреме путем пројеката, Факултет би морао додатно размотрити и потребу савремених филолога за

<p>рад ненаставних служби је задовољавајућа у односу на број студената, с обзиром на то да је одређени број студената на оним студијским програмима који имају исходе учења посредно везане за техничка средства (уметнички одсеци) ++</p> <ul style="list-style-type: none"> • факултет финансијским планом редовно предвиђа средства за обнављање и иновирање информатичке и техничке опреме. + • опремљено је 5 компјутерских лабораторија за наставне и за потребе истраживачког рада на Факултету, што је, с обзиром на образовно-научна поља која Факултет интегрише задовољавајуће. + 	<p>рачунарском техником, електронским књигама и речницима; ову опрему Факултет има, али Комисија сматра да би је било пожељно значајно увећати, с обзиром на број студената на Одсеку за филологију. +</p>
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
<p>Постоји стратешко опредељење факултета за развијање техничке и информатичке опремљености; могуће је континуирано унапређивати квалитет у овој области.+++</p> <p>Постоје очекивања да у наредном периоду факултет добије интегрисани простор што ће га учинити квалитетнијим и конкурентнијим на тржишту образовања.+</p>	<p>- Могло би се догодити да Факултет не успе да дугорочно закупи планирани интегрисани простор, што би довело до негативних импликација, пре свега у погледу заинтересованости студената за студије на Филолошко-уметничком факултету.+++</p> <p>- Будући да квалитет финансирања у доброј мери зависи од оснивача, може се десити да финансирање у наредном периоду не буде на адекватном нивоу, што може негативно утицати на планове о унапређењу квалитета простора и опремљености.++</p>

11.4. Показатељи и прилози за стандард 11

[Прилог 11.1. Уговори о коришћењу простора](#)

[Прилог 11.2. Листа објеката са површином и наменом](#)

[Прилог 11.3. Извод из Књиге инвентара](#)

[Прилог 11.4.1. Повезаност Факултета са КоБСОН-ом](#)

[Прилог 11.4.2. Повезаност Факултета са ЦЕОН-ом](#)

[Прилог 11.5. Списак опреме за научно-истраживачки рад](#)

[Прилог 11.6. Листа опреме добијене преко ТЕМПУС пројеката](#)

Стандард 12. Финансирање

Квалитет финансирања Факултета подразумева квалитет извора финансирања, финансијско планирање, систем интерне контроле и транспарентност коришћења финансијских средстава, што доводи до финансијске стабилности за дугорочни период.

12.1. Опис стања и анализа тренутне ситуације

У складу са Статутом Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу, Факултет стиче средства за обављање регистроване делатности из следећих извора: средства која обезбеђује оснивач, школарине, пружање услуга трећим лицима, научноистраживачки, односно уметнички рад запослених, остали извори (поклони, донације, спонзорства и др).

Финансијска стабилност Филолошко-уметничког факултета обезбеђена је акредитацијом студијских програма, испуњавањем уписних квота за прву годину студија одобрених решењима за акредитацију, поштовањем утврђених стандарда за упис студената у више године студија у буџетском статусу, као и поштовањем прописа који регулишу зараде запослених у државним службама и јавним предузећима. Такође, дугорочна стабилност средстава за научноистраживачки рад из буџета Републике обезбеђена је ангажовањем наставника и сарадника на већем броју пројеката које финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја, али и на већем броју међународних научних и едукативних пројеката .

Факултет самостално планира распоред и намену финансијских средстава у циљу обезбеђивања финансијске стабилности и ликвидности у дужем периоду. Савет Факултета усваја [Годишњи Финансијски план \(Прилог 12.1.\)](#), а средства која Факултет остварује утврђују се и распоређују Финансијским планом.

Средства која Факултет стиче од школарине, односно пружања услуга трећим лицима користе се за следеће намене: трошкове пословања, зараде запослених у складу са законом и колективним уговором, набавку и одржавање опреме, обављање научноистраживачког односно уметничког рада који је у функцији подизања квалитета наставе, научно, уметничко и стручно усавршавање наставника и сарадника, подстицање развоја наставног подмлатка, рад са даровитим студентима, међународну сарадњу, изворе информација и информационе системе, и друге намене у складу са законом.

У поређењу са 2014. годином, у 2015. години, остварен је приход у износу од 382.642,00 динара што је за 9,3% мање од прихода који је остварен у 2014. години и који износи 412.015,00 динара ([Прилог 12.2. Завршни рачун 2015.](#)).

Табела 12.1. Преглед планираних и остварених расхода у 2016. години 01.01-24.10.2016.

Рбр.	НАЗИВ ТРОШКА	КОНТО	ПЛАНИРАНО У 2016.			ОСТВАРЕНО ДО 24.10.2016. ГОДИНЕ			ОСТАЛО
			Буџет	Сопствени приходи	УКУПНО	Буџет	Сопствени приходи	УКУПНО	
1	Зараде из буџета	411111	298,427,000	11,327,000	309,754,000		3,124,776	249,266,340	60,487,660
2	Поклони за децу запослених	413142	100,000	300,000	400,000	0		0	400,000
3	Трошкови отпремнине	414311	0	200,000	200,000	0		127,398	72,602
4	Социјална помоћ Владе РС	41611201	0	0	0	0		0	0
5	Помоћ у случају смрти	414314	0	200,000	200,000	0		0	200,000
6	Помоћ за лечење запосленима	414411	0	300,000	300,000	0		160,576	139,424
7	Превоз запослених	415112	4,060,000	5,040,000	9,100,000	0		6,311,743	2,788,257
8	Јубиларне награде	416111	0	1,500,000	1,500,000	0		891,232	608,768
9	Награде студентима	416112	0	100,000	100,000	0		30,000	70,000
10	Накнаде комисијама	416132	0	100,000	100,000	0		52,051	47,949
11	Трошкови платног промета	421111	350,000	100,000	450,000	0		385,574	64,426
12	Правни факултет – комуналне услуге	Разни	600,000	2,400,000	3,000,000	0		1,977,432	1,022,568
13	Машински факултет – комуналне услуге	Разни	1,000,000	4,000,000	5,000,000	0		4,937,065	62,935
14	Трошкови дератизације	421321	0	10,000	10,000	0		0	10,000
14/1	Услуге чишћења	421325	0	0	0			47,930	-47,930
15	Трошкови фиксног телефона	421411	300,000	0	300,000	0		208,236	91,764
16	Трошкови мобилног телефона	421414	180,000	120,000	300,000	0		435,948	-135,948
17	ПТТ трошкови	421421	0	150,000	150,000	0		95,205	54,795
18	Трошкови закупа стамб. простора	421611	0	0	0	0		35,294	-35,294
19	Закуп – Друга гимназија	42161202	300,000	420,000	720,000	0		660,000	120,000
20	Закуп – Ђура Јакшић	42161203	300,000	420,000	720,000	0		660,000	60,000
21	Закуп – Милутин Тодоровић	42161204	300,000	228,000	528,000	0		440,000	88,000
22	Закуп – Тоза Драговић	42161205	0	120,000	120,000	0		45,000	75,000
23	Закуп – Остали простор (I гимназија, музеј...)	421619	0	50,000	50,000	0		28,000	22,000
24	Остали непоменути трошкови	421919	0	50,000	50,000	0		153,440	-103,440
25	Обавезе према Универзитету	42191901	0	0	0	0		1,505,034	-1,505,034
26	Остале чланарине	42191902	0	480,000	480,000	0		255,692	224,308
27	Трошкови дневница	422111	0	150,000	150,000	0		105,448	44,512

28	Трошкови службеног пута и остали путни трошкови	422121	30,000	70,000	100,000	0		102,934	-2,934
29	Трошкови смештаја	422131	0	550,000	550,000	0		311,564	238,436
30	Употреба сопственог возила	422194	0	50,000	50,000	0		13,935	36,065
31	Трошкови учешћа на научним скуповима у земљи и иностранству	Разни	0	1,000,000	1,000,000	0		927,056	72,944
32	Трошкови међународне сарадње	42229901	0	150,000	150,000	0		76,607	73,393
33	Превоз студената (концерти, изложбе)	422411	0	100,000	100,000	0		47,400	52,600
34	Студентски парламент	422412	0	600,000	600,000	0		356,134	243,866
35	Остали трошкови транспорта	422911	0	100,000	100,000	0		278,937	-178,937
36	Одржавање софтвера	423212	0	250,000	250,000	0		150,687	99,313
37	Образовање кадрова – школарине	423311	0	160,000	160,000	0		224,076	-64,076
38	Трошкови семинара за ваннаставу	423321	0	80,000	80,000	0		25,570	54,430
39	Остали издаци – изложбе	423399	0	300,000	300,000	0		431,005	-131,005
40	Трошкови штампања зборника	423411	0	350,000	350,000	0		148,500	201,500
41	Трошкови штампања часописа	423412	0	200,000	200,000	0		0	200,000
42	Трошкови штампања књига	423413	0	500,000	500,000	0		161,700	338,300
43	Остале услуге штампе	423419	0	80,000	80,000	0		8,280	71,720
44	Услуге информисања – фотографисање и снимање	423421	0	30,000	30,000	0		0	30,000
45	Огласи	423432	0	30,000	30,000	0		16,830	13,170
46	Пропагандни материјал – кесе, фасцикле, роковници, блокови и оловке	423439	0	220,000	220,000	0		159,00	61,000
47	Адвокатске услуге	423521	0	100,000	100,000	0		0	100,000
48	Остале правне услуге	423539	0	40,000	40,000	0		0	40,000
49	Ауторски хонорари	423599	0	2,690,000	2,690,000	0		3,127,899	-437,899
50	Позирање	42359901	0	500,000	500,000	0		438,799	61,201
51	Репрезентација – ресторанске услуге	423711	0	500,000	500,000	0		395,877	104,113
52	Репрезентација – пиће, сродни производи и прехранбени производи	42371101	0	50,000	50,000	0		107,522	-57,522
53	Поклони	423712	0	20,000	20,000	0		0	20,000
54	Опште услуге – нарезивање кључева, урамљивање слика, и остало	423911	0	50,000	50,000	0		105,885	-55,885
55	Услуге образовања	424211	0	12,000,000	12,000,000	0		11,021,602	978,398
55/1	Услуге културе	424221	0	0	00	0		24,750	-24,750

56	Трошкови акредитације	42421101	0	500,000	500,000	0		499,327	673
57	Пројекти	424911	0	0	0	0		0	0
58	ДМТ Пројекти	42491101	0	0	0	0		0	0
59	ДМТ стипендије	42491102	0	0	0	0		0	0
60	Одржавање осталих објеката	426912	0	150,000	150,000	0		157,937	-7,937
61	Поправке, одржавање опреме и резервни делови	425261	0	450,000	450,000	0		243,994	206,006
62	Одржавање возила, гориво и лизинг	425219	0	930,000	930,000	0		815,744	144,256
-	Лизинг	-	0	0	620,000	0		515,846	104,154
-	Гориво	-	0	0	180,000	0		188,985	-8,985
-	Трошкови регистрације и остали трошкови за возила (замена уља и редовни сервис)	-	0	0	130,000	0		110,913	19,087
63	Канцеларијски материјал	426111	30,000	320,000	350,000	0		299,403	50,597
64	ХТЗ опрема	426124	0	25,000	25,000	0		25,060	-60
65	Зеленило	426131	0	20,000	20,000	0		15,000	5,000
66	Стручна литература за запослене	426311	0	240,000	240,000	0		161,465	78,535
67	Материјал за образовање - примењена	426611	150,000	350,000	500,000	0		467,654	32,346
68	Материјал за студенте:мапе за дипломе, индекси и штампање испитних пријава	42661101	0	1,000,000	1,000,000	125,000		1,173,613	-173,613
69	Средства за одржавање хигјене	4268811	0	160,000	160,000	0		135,969	24,031
70	Потрошни материјал	426911	0	150,000	150,000	0		123,568	26,432
71	Алат и инвентар	426913	0	30,000	30,000	0		8,626	21,374
72	Републичке таксе	482211	0	100,000	100,000	0		117,960	-17,960
73	Судске таксе	482251	0	30,000	30,000	0		32,475	-2,475
74	Намештај	512211	0	0	0	0		0	0
75	Рачунарска опрема	512221	0	300,000	300,000	0		28,990	271,010
76	Опрема за образовање	512611	0	300,000	300,000	0		38,180	261,820
77	Књиге	515121	0	500,000	500,000	0		268,407	231,593
78	Уградни апарати	512212	0	0	0	0		35,226	-35,226
79	Опрема за домаћинство	512251	0	0	0	0		28,076	-28,076
УКУПНО:			306,127,000	54,090,000	360,217,000				

Генерално, за све трансакције рачуна прихода и расхода, рачуна финансијских средстава и обавеза и рачуна финансирања, као и управљања државном имовином, успостављен је систем интерне контроле. За веродостојност, тачност и потпуност рачуноводствених исправа одговорно је лице које је одређено да саставља рачуноводствене исправе, што потврђује својим потписом, на рачуноводственој исправи. Интерну контролу рачуноводствених исправа врши лице које је одређено да контролише рачуноводствене исправе (декан) у погледу правног основа, настале пословне промене и наменског коришћења средстава, односно преузимања обавеза.

Факултет обезбеђује јавност и транспарентност својих извора финансирања и начина коришћења финансијских средстава редовним подношењем Финансијског извештаја, Извештаја о пословању и годишњи Биланс стања који усваја Савет факултета.

Квалитет финансирања остварује се доследним поштовањем правила и прописа о припреми, разматрању и усвајању Финансијског плана и других аката из области финансијског пословања, доследном контролом распоређивања и коришћења финансијских средстава, спречавањем ненаменског или нерационалног трошења финансијских средстава и предузимањем одговарајућих мера и акција у складу са законом и Статутом Факултета.

За реализације Финансијског плана који доноси Савет Факултета задужен је декан Факултета који у складу са позитивним прописима и Статутом Факултета обавља послове из своје надлежности. Декан је наредбодавац за извршење Финансијског плана Факултета. Механизми контроле извршења Финансијског плана утврђени су Законом и Статутом Факултета.

Оно што је посебно важно за унапређење квалитета научног и наставног рада на Факултету, јесу подаци о распоређивању средстава из сопствених прихода за подршкунаучном и стручном усавршавању наставника, и издавачкој делатности Факултета. Факултет је донео одлуку о накнади трошкова за учествовање запослених на научним скуповима, симпозијумима, конгресима и семинарима, којом је дефинисан износ на име финансирања ових активности наставника и сарадника (1000.000,00 динара). Средства за ову намену предвиђена су Финансијским планом.

Коначно, јавност и транспарентност у домену финансијског пословања обезбеђује се и редовним ажурирањем информација о раду Филолошко-уметничког факултета, у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Сл. гл РС” бр. 120/2004, 54/2007, 104/2009, 36/2010), доступних на интернет страници факултета.

12.2. Процена испуњености Стандарда 12 и предлог корективних мера

На основу претходне анализе може се закључити да је у протеклом периоду Филолошко-уметнички факултет испунио захтеве Стандарда 12. У наредном периоду, потребно је и даље на исти начин пратити и вредновати квалитет финансирања, стабилност и транспарентност свих извора финансирања, као и рационалност, стратешку адекватност и транспарентност начина коришћења финансијских средстава. Циљ активности у наредном периоду биће, са једне стране, одржавање стабилности средстава која обезбеђује оснивач, а са друге стране повећање сопствених прихода. Мада

најзначајнији удео у сопственим приходима Факултета чине школарине студената, повећање прихода мора се обезбедити кроз друге активности, првенствено пружање експертских услуга трећим лицима, и кроз реализацију различитих едукативних и истраживачких пројеката, за шта Факултет има значајан потенцијал.

Приликом праћења квалитета финансирања мора се имати на уму да коришћење средстава за реализацију активности којима се унапређује квалитет других области рада, научних и наставних, има важан позитиван повратни ефекат на сам квалитет финансирања. Улагање средстава у унапређивање квалитета наставног кадра, научноистраживачких резултата, услова студирања, и квалитета студијских програма, чини Факултет атрактивним за студенте и обезбеђује стабилност финансирања како кроз попуњавање буџетских квота, тако и кроз спремност студената да се упишу на факултет уз плаћање школарине.

С обзиром на то да средства са којима Република као оснивач и власник Факултета, преко Министарства финансија и Министарства просвете, науке и технолошког развоја, учествује у укупном финансирању Факултета, а посебно у финансирању текућих материјалних трошкова, нису довољна и не обезбеђују жељено и очекивано унапређење услова рада Факултета, Факултет ће наставити да указује на овај проблем.

12.3. Анализа слабости и повољних елемената

SWOT анализа

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • С обзиром на број акредитованих студијских програма, дугорочна стабилност финансирања из средстава оснивача у овом тренутку се процењује као добра, а очекује се да буде још боља ако Факултет добије акредитацију за планиране нове студијске програме +++ • У протеклом периоду повећано је учешће наставника Факултета у пројектима које финансира Министарство просвете и науке, а тиме и квалитет овог извора финансирања ++ • Сопствени приходи Факултета у овом тренутку процењују се као задовољавајући, захваљујући првенствено заинтересованости самофинансирајућих студената. +++ • Факултету спроводи рационалну и транспарентну финансијску политику +++ • Финансијским планом распоређују се адекватна средства за оне активности које изражавају стратешко опредељење Факултета за унапређивање квалитета наставно-научног рада, што даје позитиван повратни ефекат и на квалитет финансирања +++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Филолошко-уметнички факултет нема своју зграду и ради на више локација у граду што захтева издвајање значајних средстава за изнајмљивање овог простора, а такође и издвајање финансија за текућа одржавања и поправке. Ова средства се највећим делом издвајају из сопствених прихода Факултета, чиме се умањују финансије за активности којима би се унапређивао наставни кадар и научни рад. Рад Филолошко- уметничког факултета био би вишеструко унапређен када би се питање простора решило. +++
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ

<ul style="list-style-type: none"> • Факултет има стручне капацитете за реализацију активности којима би се увећали сопствени приходи Факултета, а које би оснивач препознао као квалитетне и вредне финансирања ++ • Могуће је додатно повећати сопствене приходе Факултета, по основу различитих пројеката и активности за које Факултет има капацитете (едукативни пројекти, пружање услуга трећим лицима, истраживање и консултантске услуге) 	<ul style="list-style-type: none"> • Могуће је да опште економске потешкоће утичу на смањење броја студената заинтересованих за студирање на Филолошко-уметничком факултету, упркос политици одржавања ниских школарина и разумних цена за самофинансирајуће студенте +++ • Један број запослених није довољно мотивисан да узме учешћа у активностима којима се стичу сопствени приходи Факултета ++
---	---

12.4. Показатељи и прилози за стандард 12

[Прилог 12.1. Финансијски план за 2016.](#)

[Прилог 12.2. Завршни рачун 2015.](#)

Стандард 13. Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Факултет обезбеђује значајну улогу студената у процесу обезбеђења квалитета, и то кроз рад студентских организација, Студентског парламента и студентских представника у органима Факултета, као и кроз анкетаирање студената о квалитету високошколске установе.

13.1. Опис и анализа стања

Улога студената у процесу самовредновања и провере квалитета остварује се радом Студентског парламента, Студентске организације ФИЛУМУС, као и учешћем студената у раду органа Факултета.

Студентски парламент, који чине студенти са сва три Одсека, у складу са основним актима Факултета ([Прилог 3.1. Статут Факултета](#)), делегира своје представнике у Савет факултета, Комисију за обезбеђење и унапређење квалитета, Дисциплинску комисију за студенте, Студентски парламент Универзитета и даје предлог декану за избор студента-продекана ([Прилог 13.1. Избор студента продекана](#)). Поред равноправног учешћа, са правом гласа, у раду наведених органа Факултета и Универзитета, Студентски парламент делегира и представнике за Већа сва три Одсека Факултета који на седницама учествују у расправама за тачке Дневног реда које се тичу студената. Студент продекан је равноправан члан Наставно-научно-уметничког Већа, са правом гласа, такође учествује и у раду Деканског колегијума када се на заседањима колегијума појављују тачке везане за студенте.

Студентски парламент учествује у поступку самовредновања и праћења Факултета, у складу са општим актима и Акционим планом за спровођење стратегије за обезбеђење квалитета Факултета. Студентски парламент и студент продекан мотивишу студенте за учешће у анкетаирањима, учествују у њиховом спровођењу и анализи, разматрају питања у вези са обезбеђењем и оценом квалитета наставе, врше анализу ефикасности студирања, и подстичу научноистраживачки односно уметнички рад студената. Парламент има свој [Правилник о раду Студентског парламента \(Прилог 13.2.\)](#), усваја [Годишњи план рада \(Прилог 13.3.\)](#) и [Извештај о раду \(Прилог 13.4.\)](#).

Факултет је дужан да у поступку самовредновања спроведе поступке за утврђивање ставова и мишљења студената. Факултет обезбеђује студентима да на одговарајући начин (учешћем у раду органа Факултета и анкетаирањем) дају мишљење о стандардима, поступцима и документима којима се обезбеђује и унапређује квалитет Факултета.

Улога студената у процесу обезбеђења квалитета остварује се кроз оцену квалитативних показатеља студијских програма, односно наставника и сарадника који учествују у реализацији тог програма, утврђивање квалитета наставног процеса, квалитета и обима наставног и испитног материјала, контролу садржаја и метода предавања и вежби, вредновање квалитета оцењивања на наставном предмету, за сваког наставника и сарадника појединачно, вредновање односа наставника и сарадника према студентима, вредновање квалитета уџбеника, вредновање организације рада Библиотеке, као и професионалности особља Библиотеке, итд.

Факултет је дужан да обезбеди јавност свих резултата анкетања студената, као и да те резултате на одговарајући начин укључи у укупну оцену самовредновања.

Факултет подстиче студенте на активно укључивање у процесе креирања, реализације, евалуације и унапређења студијских планова и програма, односно наставног процеса у целини, развој и унапређење метода оцењивања студената, итд.

13.2. Процена испуњености стандарда 13 и предлог корективних мера

Филолошко-уметнички факултет у великој мери испуњава **Стандард 13**. Обезбедио је учешће студената у раду свих поменутих органа Факултета, Декан, Продекани и Шефови Одсека обавештавају представнике студената и студента продекана о свим активностима везаним за студенте и редовно позивају на седнице Деканског колегијума и Већа три Одсека, на којима студенти учествују у расправама о питањима везаним за интересе студената.

Проблем који постоји јесте немотивисаност студената за учешће у анкетању, као и у активнијем учешћу већег броја студената у расправама на седницама Већа. Проблем немотивисаности у анкетању постоји због недовољне информисаности студената да исказивањем свог мишљења у анкети могу побољшати квалитет наставе и решити одређене проблеме у оквиру наставе, уколико постоје. Проблем недовољне информисаности студената једним делом проузрокује и непоседовање сопствене зграде Факултета, због чега се предавања одржавају на осам локација у граду. Једини и најефикаснији начин информисања у оваквом случају јесте сајт Факултета и странице као и групе на друштвеним мрежама, помоћу којих је најлакше ширење битних информација.

Управа Факултета, Студентски парламент и студент продекан константно раде на информисању студената о значају анкетања и учешћа у раду органа Факултета, као и о повећању свести код студената о правима и обавезама које имају. Осим тога, потребна је и нека врста конкретних подстицајних мера за студенте: Комисија сматра да је минимална подстицајна мера за студенте додавање питања која би студенти желели да виде у анкетама, већа јавна доступност резултата анкета, као и боље информисање о спровођењу предлога и сугестија из анкета.

13.2. Анализа слабости и повољних елемената

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Факултет је обезбедио учешће студената у раду Факултета на свим нивоима +++ • Факултет спроводи анкете којима се испитују мишљења и ставови студената о питањима из свих области процеса самовредновања +++ • Факултет настоји да у већој мери укључи студенте у процес унапређења квалитета образовања +++ • Факулте подржава активности студената које имају за циљ бољу информисаност о студентским правима и обавезама ++ • У протеклој академској години одређени број представника студената су били веома активни и мотивисани за учешће у самовредновању и провери квалитета ++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Одређени број студената није довољно мотивисан за учешће у области обезбеђења и унапређења квалитета ++ • Јавна доступност резултата анкета није на највишем нивоу, али се улажу напори да се проблем у што краћем року и на што бољи начин реши ++

МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Могуће је направити бољу стратегију мотивисања и информисања студената о учешћу у процесу унапређења квалитета +++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Уколико се боља стратегија мотивисања и информисања не направи уз помоћ представника студената, може доћи до веће незаинтересованости и још слабије укључености студената у поменуте процесе +++

13.3. Показатељи и прилози за стандард 13

[Прилог 13.1. Избор студента продекана](#)

[Прилог 13.2. Правилник о раду Студентског парламента](#)

[Прилог 13.3. План рада Студентског парламента 2016-2017.](#)

[Прилог 13.4. Извештај о раду Студентског парламента 2015-2016.](#)

Стандард 14. Систематско праћење и периодична провера квалитета

Филолошко-уметнички факултет континуирано и систематски прикупља потребне информације о обезбеђењу квалитета и врши периодичне провере у свим областима обезбеђења квалитета.

14.1. Опис стања

Факултет је у највећој мери развио процесе и оквире за праћење и проверу квалитета, који се сада настављају на оне успостављене у претходном циклусу самовредновања. У складу са [Статутом \(Прилог 3.1.\)](#), [Правилником о самовредновању \(Прилог 2.1.\)](#) и [Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија \(Прилог 2.2.\)](#), Филолошко-уметнички факултет предузима највећи део активности потребних за обезбеђивање квалитета студија, као и праћење и оцењивање степена остваривања студијских програма, планова извођења наставе и планова рада. У случају уочене потребе предузимају се мере предвиђене општим актима Факултета. Наведене активности односе се на све субјекте у систему обезбеђења квалитета.

Посебан акценат је стављен на праћење успешности и ефикасности студирања које се може унапредити применом мера предвиђених општим актима Факултета. У поступку оцене квалитета, Факултет је институционално и прецизно дефинисао активно учешће студената у систематском праћењу и провери квалитета, како њиховим анкетирањем, тако и њиховим сталним присуством и укључивањем у рад Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета.

Да би подаци потребни за оцену квалитета у свим областима које су предмет самовредновања били прикупљани редовно и свеобухватно, Факултет обезбеђује:

- потребну инфраструктуру;
- расположивост података потребних за упоређивање са одговарајућим иностраним високошколским установама у погледу квалитета;
- обезбеђује редовну повратну информацију својих актуелних и бивших студената.

Недостатак је отежано обезбеђивање редовних повратних информација од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање, и других одговарајућих организација о компетенцијама дипломираних студената

Факултет је наставио са редовним поступком самовредновања ради утврђивања степена успешности у спровођењу утврђене стратегије и поступака за обезбеђење квалитета. Поступак самовредновања се до сада спроводио најмање једном у три године.

Резултате самовредновања Факултет објављује у виду публикације у електронском облику, на интернет страницама Факултета. Такође, са резултатима самовредновања биће упознати сви наставници и сарадници, преко стручних органа Факултета (већа Катедри, већа Одсека и Наставно-научно-уметничког већа), Савета Факултета као орган пословођења, као и студенти преко Студентског парламента.

14.2. Процена испуњености Стандарда 14

Општи акти и релевантни правилници који постоје на Факултету представљају добар институционални оквир за праћење, контролу и унапређење квалитета у свим областима наставно-научно-уметничког процеса. Ови акти и правилници такође прописују транспарентност и доступност свих релевантних докумената, као и обавезу њихове периодичне провере и евентуалне корекције. Управо постојећи подаци из претходног циклуса самовредновања послужили су као основа за поређење тренутног стања и израду овог извештаја.

Изграђена је стабилна инфраструктура и оформљена су тела која спроводе процес контроле квалитета у свим прописаним сегментима.

Комисија сматра да је, у циљу додатног унапређења стандарда квалитета, потребно континуирано предузимати мере како би се следећи задаци несметано спроводили:

- повећање ефикасности студија применом мера за обезбеђење квалитета,
- стално унапређење квалитета студијских програма,
- стално унапређење квалитета наставе и наставног процеса,
- стално унапређење научноистраживачког и уметничког рада наставног особља,
- стално унапређење квалитета простора и опреме,
- стално унапређење квалитета управљања и пословођења Факултетом и квалитета ненаставне подршке,
- обезбеђивање значајне улоге студената у процесу обезбеђења и континуираног унапређења квалитета,
- систематско праћење, периодична провера и континуирано унапређење система квалитета на Факултету.

Акционим планом за спровођење стратегије обезбеђења квалитета Филолошко-уметничког факултета 2013-2016, који је успостављен у претходном циклусу самовредновања, установљена је динамика (на крају сваког семестра) редовног анкетирања студената о квалитету наставника и сарадника и квалитету и реализацији наставе на предметима, и двогодишње анкетирање студената о другим областима квалитета, као што су учешће студената у настави, коришћење уџбеника и литературе, рад и опремљеност библиотеке, садржај интернет презентације факултета и опремљеност наставног простора. Ова динамика се прецизно поштује.

Такође, установљена је и динамика анкетирања других важних популација – свршених студената (континуирано), запослених у стручним службама (двогодишње анкете), наставника и сарадника (двогодишње анкете), и потенцијалних послодаваца (пригодни узорак, у пригодним терминима). И ове анкете се редовно спроводе, осим последње, за коју су утврђени проблеми у начину прикупљања адекватног узорка.

Комисија сматра да Факултет може учинити више на пољу прикупљања повратних информација (од послодаваца, националног тржишта рада и других установа) о компетенцијама својих дипломираних студената и актуелним потребама за њиховим запошљавањем. Ово је тренутно најслабији део процеса провере квалитета. Комисија је свесна да је ово комплексан и системски проблем, који се јавио и у прошлом Извештају. Предлог из претходног Извештаја, да Факултет формира интерну електронску базу

података о свршеним студентима, је добар, али је идеја да они сами ажурирају базу, путем дозволе за приступ, нереална. Реалније је да на основу прикупљених података (пре свега мејл адреса), Факултет анкетира појединце путем електронске анкете. Осим тога, Факултет би морао да по овом питању успостави сарадњу са релевантним државним институцијама, пре свега са Националном службом за запошљавање.

Иако Факултет и даље учествује у ТЕМПУС пројектима, ниједан од тих пројеката није имао за посебан циљ унапређење процеса контроле и евалуације квалитета, што би могао бити циљ за неки од наредних пројеката. С друге стране, наставници и сарадници Факултета имали су прилике да размењују искуства са колегама са институција из земље и иностранства у смислу упознавања са стандардима квалитета на сличним факултетима у земљи и иностранству.

Као и у прошлом циклусу, успешно спровођење процеса самоевалуације је било отежано непостојањем лако доступне и ажурне електронске базе података. У време израде овог Извештаја, Факултет није имао одговарајући електронски репозиторијум одлука, докумената и правилника, што је у многоме отежало процес самовредновања.

Имајући у виду добар институционални оквир у виду општих и посебних докумената, транспарентност и доступност свих релевантних докумената, као и обавезу периодичне провере и корекције исте, Комисија закључује да Филолошко-уметнички факултет **испуњава минималне захтеве Стандарда 14.**

14.3. Анализа слабости и повољних елемената

SWOT анализа

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> Успостављањем ваљаног институционалног оквира (Статут, Правилници) Факултет је створио темељ за систематско праћење и периодичну проверу квалитета +++ Активно учешће студената у процесу самовредновања представља додатну вредност процеса праћења и провере квалитета + Рад Комисије за квалитет је подигнут на висок ниво, а предлози мера овог тела су све више укључени у креирање рада Факултета ++ Резултати процене квалитета су јавно доступни на интернет страници факултета ++ 	<ul style="list-style-type: none"> Поступак континуираног спровођења неких елемената контроле квалитета (кретање свршених студената након студија, њиховим могућностима за запошљавање, потребама на тржишту рада, времену протеклом до заснивања радног односа и сл.) ++ Непостојање адекватног електронског репозиторијума одлука, докумената и правилника, што отежава процес самовредновања ++ Изостанак подстицајних мера извршиоцима поступака праћења и контроле квалитета који би обухватао већи део овог процеса, не само писање Извештаја о самовредновању +
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> Факултет има кадровски потенцијал за унапређивање квалитета студијских програма, наставе и наставног процеса, научно-истраживачког и уметничког рада, као и квалитета управљања и пословања Факултетом +++ 	<ul style="list-style-type: none"> да се поменуте слабости још више развију услед неправовременог реаговања на њих ++

14.4. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 14

Предлог да Факултет формира интерну електронску базу података о свршеним студентима, преко које би анкетирао појединце путем електронске анкете. Осим тога,

Факултет би морао да по овом питању успостави сарадњу са релевантним државним институцијама, пре свега са Националном службом за запошљавање.

Повећати учешће чланова Комисије у едукативним семинарима из области контроле квалитета високообразовних установа или у разменама са сличним установама у којима су успостављени позитивни примери праксе обезбеђења квалитета.

15. Општа оцена испуњености стандарда и предлози будућих мера

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу у великој мери испуњава све предвиђене захтеве стандарда за обезбеђење квалитета. Степен и квалитет испуњености стандарда различит је у остваривању појединачних захтева стандарда.

У циљу унапређења стандарда потребно је предузети одређени број мера, од који су следеће дугорочно најзначајније:

- периодично преиспитивати циљеве, области, мере и субјекте за обезбеђење квалитета дефинисане Стратегијом и Акционим Планом,
- у наредном периоду би требало још једном евалуирати Правилник о стандардима и процедурама обезбеђења квалитета, како би се јасније и прецизније оперативно дефинисали начини провере квалитета у наведеним областима,
- усвојити Правилник о избору сарадника на Одсеку за примењену и ликовну уметност,
- било би корисно да се обезбеде механизми додатне мотивације (позитивне и негативне) за актере у процесу константне евалуације правилника и других докумената који служе унапређењу квалитета рада установе,
- највећи проблеми настају у делу предлагања корективних или стимулативних мера и њиховој реализацији на нивоима катедри. Комисија сматра да би у наредном периоду требало, на институционалном нивоу, обавезати шефове одсека да на седницама већа катедри и одсека дискутују о резултатима одговарајућих анкета или анализа рада, и сачине званичне предлоге корективних или подстицајних мера, које ће достављати одговарајућим структурама управљања на даљу анализу,
- једна од највећих слабости је и изостанак конкретног начина на који факултет остаје у вези са својим дипломцима (алумни). У том смислу би Факултет морао формирати интерну електронску базу података о свршеним студентима, преко које би анкетирали појединце путем електронске анкете. Такође, остварити конкретну сарадњу са Националном службом за запошљавање, што би омогућило и лакшу процену постигнућа дипломаца у каснијем професионалном развоју, као и процену задовољства и очекивања послодаваца, што је у овом тренутку такође недостатак, јер анкетирање послодаваца никада није успешно спроведено на факултету,
- промотивним и другим активностима мотивисати што већи број средњошколаца са одличним успехом да упишу студије на Факултету,
- направити електронску подршку (софтвер) за вођење прецизне евиденције о броју пријављених испита, пролазности и дистрибуцији оцена на испитима, јер се за сада ови подаци дају сумативно и треба их мануелно издвајати по школским годинама и по предметима,
- наставити дефинисање појединих предмета у домену прецизнијег, конкретнијег и стандардизованијег дефинисања исхода учења,
- у наредном периоду би требало преиспитати садржаје појединих анкета, како би прецизније осликавали поједине аспекте квалитета наставе или оцењивања, као што је то урађено са студентском анкетом о квалитету студија,

- мотивисати наставнике и сараднике да у краћим интервалима преиспитују квалитет литературе и уџбеника у силабусима,
- по питању информатичке/техничке подршка рада у библиотеци, потребно је обезбедити још лап-топова или таблета, који би се повремено допуњавали електричном енергијом, како електроинсталациона мрежа не би била преоптерећена,
- неопходно је обезбедити већи простор за рад Библиотеке (већи број места у читаоници и већи простор за смештај фонда и канцеларијски простор)
- покривеност предмета уџбеницима аутора запослених на Факултету би морала да се побољша, интензивирањем издавања уџбеничке литературе на Факултету,
- потребно је наставити са подстицајним мерама како би се повећао број радова запослених на SCI/SSCI листи и у другим високо категоризованим публикацијама, јер се у овом сегменту постижу најслабији резултати у поређењу са осталим факултетима у саставу Универзитета, што се и поред специфичности (уметничко поље и област проучавања српског језика која није међународно широко развијена), мора узети као јако негативан показатељ рада Факултета,
- потребно је интензивније радити на промоцији публикација Факултета у циљу боље видљивости наших истраживача на националном и међународном нивоу,
- наставити са пружањем организоване подршке наставницима и сарадницима како би биле унапређене њихове педагошке способности, посебно за примену интерактивних облика рада, адекватно праћење рада студената и оцењивање њихових знања и вештина,
- јачати међународну сарадњу у домену научних истраживања, и иницирати више заједничких пројеката са партнерским институцијама из земље и иностранства,
- увести мере за систематично праћење публиковања резултата докторских дисертација које су објављене на Факултету, као једног од мерила квалитета у оквиру националне стратегије,
- Већа катедри и одсека би требало да раде на прецизнијем утврђивању метода, поступака и активности, које ће се примењивати у процењивању повезаности научноистраживачког, образовног и стручног рада на Факултету, јер у овом тренутку није јасно којим мерљивим показатељима би се то могло обезбедити,
- јавља се потреба за јаснијим дефинисањем услова и правца за напредовање запослених у ненастави,
- повећати заступљеност ненаставног кадра у анкети о квалитету рада установе,
- наставити са едукацијом ненаставног особља о стандардима за унапређење квалитета рада, али и употреби нових електронских софтвера,
- наставити на активностима решавања проблема недостатка наменског, интегрисаног простора за студенте и наставнике, дугорочним закупом или привођењем намени неког од предложених простора,
- наставити на активностима побољшања опремљености простора и наставних учила, пре свега материјала за наставу,
- интензивирати рад на пружању експертских услуга трећим лицима, као и реализацију различитих едукативних и истраживачких пројеката у циљу стицања већих сопствених средстава. Једна од најслабије оцењених области рада Факултета

је могућност даљег професионалног и академског усавршавања дипломираних студената на Факултету,

- мотивисати студенте за учешће у анкетирању и активније учешће већег броја студената у расправама на седницама Већа,
- повећати учешће чланова Комисије у едукативним семинарима из области контроле квалитета високообразовних установа.

За спровођење предвиђених мера одговорне су одговарајуће инстанце дефинисане Стратегијом обезбеђења квалитета, Акционим планом и другим актима Факултета.

Председник Комисије

Декан Факултета

проф. др Дарко Хинић

Радомир Томић, редовни професор